KVĚTENA

okolí

HRADCE KRÁLOVÉ.

Sepsal

Dr. Antonín Hansgirg,
professor na vyšších školách realných v Hradci Králové.

S mapkou okolí Hradce Králové.

V Hradci Králové.
Nákladem knihkupectví B. E. Tolmana.
1881.

Pánu a Panu

Dr^u Ladislavovi Čelakovskému,

ř. professoru vědy rostlinozpytné na vysokém učení Pražském,

na důkaz úcty a oddanosti

věnuje

spisovatel.

I.

Všeobecné vylíčení květeny Královéhradecké.

ÚVOD.

Květena okolí staroslavného města Hradce Králové nebyla dosud nikým podrobněji prozkoumána a popsána, ač jest v mnohém ohledu velmi zajímavou. Tomuto nedostatku odpomoci, alespoň z části, jest účelem tohoto spisku, v kterém podávám hlavní výsledky svého několikaletého pozorování, přičiňuje k nim též výzkumy několika starších botaniků, kteří přede mnou v tomto okolí botanicky činnými byli.*)

Co se týče důležitosti místních květen, jakou i tato květena jest, podotýkám toliko, že úkolem jejich jest upozorniti přátely přírody na bohatosť a rozmanitosť květeny určitého okolí a seznámiti je, zvláště mládež studující, jež botanice nejlépe v přírodě samé se učí, s rozšířeností jednotlivých druhů i se zvláštními poměry botanickými jejich nejbližšího okolí, upozorniti též botaniky cizí na zajímavou květenu okolí našeho a poskytnouti jim spole-

*) S připomenutím, že ačkoliv dosavádními výzkumy již značné množství druhů rostlinných v okolí Královéhradeckém objeveno bylo, počet jejich dalším bádáním ještě rozmnožen býti může. V té příčině upozorňuji zvláště na některá od Hradce Kr. vzdálenější místa, jako Nechánice, Sádovou, Hořiněves, Černilov, Týniště a Chvojno, jichž okolí dosud botanicky dosti prozkoumáno není.

hlivého průvodčího botanického, další studia botanická usnadňujícího, a konečně podati též pokud možno věrný obraz květeny určitého kraje, co nepatrný doplněk díla, o rozšíření rostlin v Čechách obšírněji jednajícího.*)

I. Hranice, velikosť okresu a bohatosť květeny Královéhradecké.

Hranice květeny této nejsou následkem zvláštní polohy Hradce Králové, až na malé výjimky, přirozenými. Na jihu sáhá čára pohraničná za Horu Kunětickou až ku poříčí Labe u Brozan, odsud jest vedena dále kolem bývalých rybníků Bohdaneckých skrze Bohdaneč a Kratonohy až ku Nechánicům, od nich táhne se pak podél Bystřice dále na severovýchod kolem Sádové ku Hořiněvsi, končíc se na severu pod samým Josefovem. Odsud jde pak na východ kolem Libřic a Vys. Újezdu ku Týništi, kdež překračuje obvod kruhu, místy právě vytknutými vedeného, zabíhajíc podél Orlice až ku Borohrádku, od něhož se pak zase přes Holice a Sezemice zpět ku Labi vrací.

Rozšíření obzoru v této části stalo se hlavně z té příčiny, aby vznikla na této straně přirozená hranice, již Orlice činí vzhledem ku rozsáhlým lesům, od Hradce Králové přes V. a M. Běleč až ku Týništi a Borohrádku se táhnoucím.

Z udání cizích užito v květeně této, mimo udání v Prodromu květeny české Dra. L. Čelakovského uvedená, jen několika málo jiných, jimiž květena tato o několik druhů nečíslovaných (mezi něž též některé druhy pořídku pěstované zařaděny jsou) obohacena byla.

Počet druhů této květeny jest vzhledem ku prostranství, jež zaujímá, asi 12 □ myrm., dosti značným a vyrovná se skorem bohaté květeně okolí Pražského, na stejné velikém prostoru vyvinuté.

Nalézáť se v okresu našem dobrých (číslovaných) druhů rostlin cévnatých 947, k nimž se druží 39 význačných

---

*) Prodromus Květeny české od Dra. Lad. Čelakovského.

plemen, od mnohých botaniků za dobré druhy považovaných; jimi mohli bychom počet druhu vůbec rozšířiti na 986.

S květenou širšího okolí Pražského,*) asi 23 □ myrm. zaujímajícího a chovajícího asi 1350 rostlinných druhů v širším smyslu (r. 1870 bylo jich 1314 známých), mohla by květena okolí našeho jen tehdy porovnána býti, kdyby hranice její pošinuty byly za Jaroměř, Opočno, Pardubice, Chlumec, Bydžov a Hořice, města to, jichž botanicky bohatá okolí po většině již staršími botaniky českými dukladněji prozkoumána byla.**)

2. Poloha Hradce Králové a všeobecný popis poměrů zeměpisných a útvarů rostlinných.

Hradec Králové leží na 50° 12′ 38″ sev. šíř. a 33° 29′ 50″ vých. dél. na pahorku, 231·52 m. nad hladinou mořskou povznešeném, blíže místa, kde Labe s Orlicí se stéká. Rovina, jež kolem něho daleko se prostírá, přechází na některých místech v nevysokou pahorkatinu, v pruměru asi 250 m. nad hladinu mořskou povýšenou. Nejvyššími místy v našem okolí jsou Hora Kunětická 329 m. a Chlum 325·34 m. Pro snažší porovnání těchto míst s jinými uvedu zde ještě výšky některých jiných:

Nový Hradec 304·61 m.	Hořiněves 306·74 m.
Sv. Jánský kopec 265 m.	△ bod u Skalice 246·79 m.
Kratonohy 258·4 m.	Nádraží Hradecké 229·3 m.
Hrádek 286·27 m.	Vysoký Újezd 305·94 m.
△ bod u Liběan 279·62 m.	Třebechovice 246·8 m.***)

Nejvíce kopců vyskytuje se v okresu Nechánickém, nad Třebechovicemi, kolem Chlumu a Hořiněvsi.

Mimo Kunětickou Horu z čediče složenou skládají se ostatní kopce z opuky, slínu, jílu i ze sypkých vrstev

*) Viz: Květena okolí Pražského, jíž sepsal Dr. L. Čelakovský.

**) V celých Čechách bylo dosud pozorováno 1883 rostlinných druhu v širším smyslu.

***) Výšky uvedených míst udány jsou podlé mapy hejtmanství královéhradeckého, již sestavil Josef Horák.

písčitých. Z rovin jest v okolí našem nejrozsáhleji vyvinuta rovina Polabská, jež po obou březích Labe od Josefova až ku Pardubicům se prostírá, nabývajíc tím větší šířky čím více tomuto městu se blíží. I podél Orlice a Bystřice táhnou se nepříliš široké roviny, z nichž do okolí našeho zasahuje zvláště botanicky dosti zajímavá rovina, jež podél Orlice od Hradce Králové ku Třebechovicům a dále ku Týništi a Borohrádku zabíhá. Na těchto rovinách rozprostírají se, mimo rozsáhlá luka a pole, i lesy. Na lukách vyskytují se vedlé četných druhů bylin lučních též tu a tam pěkné houštiny vrb, olší, krušin, brslenů, střemchy a podobné. Mimo tyto keře rostou zde též jednotlivě nebo v menších skupinách mohutné duby, vazy, topoly a olše, jež místům těmto, fysiognomicky dosti jednotvárným, větší rozmanitosti dodávají. Místy stávají se tato luka bařinnými ano i rašelinnými. Takováto luka chovají pak často značnější počet rostlin vzácnějších, jichž bychom na úrodných lukách marně hledali. Za příklad luk bařinných, v našem okolí dosti hojně zastoupených, uvádím jen louku blíže Zvonárny před Náhonem, luka u Roudničky a Kluku, louky ve vlhkých lesích Hradeckých a pod. Louky tyto rozeznávají se od úrodných luk hlavně tím, že na nich převládají rostliny šáchorovité, ostřice, sítiny a pod. nad jinými. Z té příčiny zovou se též lukami ostřicovitými nebo kyselými.

Příkladem rašelinných luk jsou: botanicky velmi zajímavá neveliká louka za N. Hradcem (blíž olšiny) chovající mnohé vzácné rostliny jako: Carex pulicaris, paradoxa, Buxbaumii, Juncus fuscoater, Drosera rotundifolia, Arnica montana, Cirsium rivulare a p., a daleko se prostírající louky kolem Libišan a Březhradu, na nichž se vyskytuje mimo jiné vzácnější rostliny, jako Carex Davalliana, Cyperus fuscus, Salix repens, pentandra, Ranunculus lingua, Utricularia minor a j., též velmi vzácná ostřice nitkolistá (Carex filiformis) u velikém množství; zde dobývá se též rašeliny, na některých místech až na 3 m. mocně vyvinuté, ku dělání tak zvaných borek.

Louky střídají se na rovině Polabské s pěknými lesy lupenatými a jehličnatými. V lupenatých lesích a hájích

převládají nejvíce duby, habry, buky, břízy, lípy, jilmy, javory a p., pod nimiž hojný podrost různých křovin a květin se daří. Botanik, tyto lesy navštívivší, nalezne v nich vždy dosti bohatou kořisť, skládající se hlavně z rostlin lesních, obecně rozšířených, a mnohých v okolí našem méně hojných květin útvaru poloh nejteplejších, na př. Koeleria cristata, Festuca pinnata, Anthericum ramosum, Phyteuma spicatum, Campanula glomerata, Inula salicina, Adoxa moschatelina, Ligustrum vulgare, Prunella grandiflora, Vinca minor, Melittis melissophyllum, Melampyrum cristatum, Bupleurum falcatum, Dianthus armeria, Laserpitium prutheniсum, Geranium sanguineum, Rosa gallica, trachyphylla, Fragaria collina, Potentilla alba, Anthyllis vulneraria, Trifolium alpestre, medium a m. j. Příkladem takových lesů jsou dubina blíže Březhradu, les Ouliště u Slatiny, lupenaté háje nad Blešnem a Nepasicemi, lesy u Bukoviny, Dobřenic, Stéblové, lesík na sv. Jánském kopci, bažantnice u Dolního Přímu, botanicky zajímavý háj Sendražický a lesy mezi Račicemi a Habřinou a j.

Tmavé jehličnaté lesy Polabské, výhradně borové řidčeji též smrkové, jsou, poněvadž obyčejně na půdách písčitých se rozkládají, obyčejně velmi suché a protože z pravidla jen sporý podrost chovají, botanikovi též méně vítány, nežli míchané lesy jehličnaté, v nichž lupenaté stromy hojněji jsou zastoupeny. Příkladem takových jednotvárných, písčitých, borů jsou lesíky borové kolem Březhradu, u Horní Bukoviny, Borky nad Blešnem a j. Leč i v lesích míchaných, jichž příkladem jsou rozsáhlé lesy kolem Přímu, Hrádku, Libčan a jinde rozložené, jeví flora málo rozmanitosti a s těží jen nalezne oko botanikovo mezi hojnými ostružníky, čilimníky, janovcem, babím hněvem, zlatobýlem, kručinkou, vřesem a pod. též některou vzácnější rostlinu.

Jiného rázu než právě popsané lesy jsou vlhké lesy jehličnaté, jež od Hradce Králové ku Třebechovicům a Týništi, od N. Hradce přes Bejšť, Chvojno až ku Borohrádku skoro bez přítrže se táhnou. Lesy tyto chovají místy ve vlhkých houštinách velmi bujně rostoucí kapradiny (Aspidium spinulosum, filix mas, Athyrium filix femina,

Pteris aquilina), přesličky (Equisetum silvaticum), trávy a podobné rostliny, jež lesům těmto zvláštního puvabu a bujnosti dodávají. Mimo ně přechovávají však též v humosní pudě ještě četné vzácnější rostliny vlhka milovné, jichž v suššich lesích Polabských skorem zcela postrádáme, na př. Carex canescens, elongata, Listera ovata, Monesis grandiflora, Trientalis europaea, Thalictrum aquilegiaefolium, Cardamine bulbifera, enneaphylla, Paris quadrifolia, Leucojum vernum, Crepis paludosa, Aconitum variegatum, Rubus saxatilis a p. K těmto rostlinám druží se sem tam též některé zajímavé rostliny podhorské, jež sem nejspíše až z lesu na úpatí hor Orlických rozložených zabíhají, na př. Cerefolium nitidum,*) Calamagrostis Halleriana, Senecio rivularis, Geum rivale, Cirsium rivulare a j.**) Zde vyskytují se též hojně dvě pro květenu severovýchodních Čech zvláště význačné rostliny, totiž svízel osinatý (Galium aristatum) a černýš úzkolistý (Melampyrum stenophyllum), rostliny, jež dosud pouze v severovýchodním koutě Čech na několika místech pozorovány byly. Podrost v těchto lesích tvoří hlavně lísky, vrby, svídy, brsleny, bezy, jeřáby a olše; tyto poslední rostou nejvíce na slatinných pudách, tvoříce místy pěkné olšiny, na nichž si libují některé vzácnější slatinné rostliny, na př. ostřice nedošachor (Carex pseudocyperus), všivec bahenní (Pedicularis palustris), ďáblík bahenní (Calla palustris), vachta třílistá (Menyanthes trifoliata). I na pravých rašeliniskách, v těchto vlhkých lesích dosti hojných, vyskytují se místy některé vzácné rašelinné rostliny, jako: violka bahenní (Viola palustris) a rosnatka okrouhlolistá (Drosera rotundifolia). I vlhká a bařinná luka jsou v těchto lesích dosti hojná.

---

*) Rostlina tato, v Čechách dosud jen z hor Krkonošských a z Kladského Sněžníka známá, sestupuje zde do roviny asi tak hluboko jako v Slezsku u Vratislavi.

**) Mezi botanicky nejzajímavější partie v těchto lesích, pokud mi známy jsou, patří: Černá stráň, lesy Hradecké, za Náhonem ku Bělči se táhnoucí, a les za N. Hradcem, po obou stranách silnice k Bejšti se prostírající.

Pravým opakem těchto míst jsou suché písčiny lesů borových, jednotvárnými lišejníky, hlavně lišejníkem sobím (Cladonia rangiferina) a podobnými, některými mechy, jako dvouhrotcem chvostnatým (Dicranum scoparium), rokytem cypřišovým (Hypnum cupressiforme) a pod. porostlé a nižádné rozmanitosti floristické nejevící.

Mimo pole, lesy a louky zaujímají v okolí našem důležité místo též vody. Z řek protéká okolím naším Labe, Orlice a Bystřice. Na březích a ve vodách jejich i na březích a ve vodě četných potoků, náhonů, rybníků a tůní rostou mnohé zvláštní rostliny vodní a přívodní. I u četných pramenů a jezírek, ve vlhkých lesích Královéhradeckých hojně vznikajících, vyskytují se místy některé vzácnější rostliny.*) Z rybníků, jichž před časy v okolí Hradeckém mnoho udržováno bylo, zachovaly se podnes již nemnohé; většinou byly zrušeny a nejvíce v pole a luka přeměněny. Na těchto prozrazuje pak tvrdošíjný rákos a husté sítí, sem tam hojněji se vyskytující, bývalé dno nyní již vysušených rybníků. Příkladem takových rybníků jsou veliké rybníky kolem Bohdanče druhdy rozložené (Semtínský rybník, Jezero, Rozkoš, Oplatil, Velká Čeperka), dále rybníky u Roudničky, Březhradu, Náhonu, N. Hradce, Černilova, Borku, Bohumilic a j. Některé rybníky bývají ob čas vypouštěny a nechávají se rákosím zarůsti, jež vyrostlé se seče a prodává. Na březích takovýchto rybníků, jakož i na pokrají a na půdě některých bývalých rybníků zachovaly se dosud ještě některé zajímavější rostliny přívodní, jichž však vždy víc a více ubývá; jsou to zvláště některé vzácnější, u bývalých rybníků Bohdanečských se vyskytující, rostliny, jako Juncus capitatus, Cyperus fuscus, Gnaphalium luteoalbum, Centunculus minimus, Radiola linoides, Roripa austriaca, Potentilla norvegica, Lindernia pyxidaria a pod. Některé vzácnější druhy přívodní chovají též rybníky

*) Některé z těchto pramenů jsou sirné neb železité; z nich sráží se v lesích těchto místy železná ruda bahenní (limonit), jež nejhojněji v kusech neobyčejně velikých dobývána byla na tak zvané Škvárovce, kdež dosud ještě sem tam v hroudách 5—25 kg. těžkých se vyskytuje.

na pokraji lesů ležící, zvláště rybník u Nové Vsi a Žďáru blíže Týniště (Hydrocotyle vulgaris, Potentilla norvegica), rybník za Bělčem (Aspidium thelypteris, Cicuta virosa) a j. Nejbohatším a nejzajímavějším nalezištěm rostlin vodních a přívodních jsou však tak zvaná jezera či tůně a tiché zátoky podél Labe, zvláště ale podél Orlice od Hradce Králové až ku Borohrádku sem tam roztroušené. Tůně tyto, jichž u samého Hradce snad nejvíce se nalézá, vznikají následkem přirozených (jarních) nebo umělých (podzimních a letních) povodní Labe a Orlice, břehy své zaplavujících.*) Ze zajímavějších rostlin, na těchto místech se vyskytujících, uvádím za příklad: Lemna polyrrhiza, trisulca, Potamogeton acutifolius, obtusifolius, lucens, rufescens, perfoliatus, Phalaris arundinacea, Leersia oryzoides, Scirpus radicans, maritimus, Hydrocharis morsus ranae, Salix sericans,**) Rumex aquaticus, hydrolapathum, Scutellaria hastifolia, Ceratophyllum demersum, Roripa amphibia, terrestris, Sium latifolium, Carex Buekii a pod.

3. Zeměznalecké a geologické poměry okolí.

Povaha půdy účinkuje s poměry klimatickými nejvíce na rozšíření jednotlivých druhů rostlinných. Tak na př. jest známo, že rostou na půdách vápnitých jiné rostliny, nežli na půdách písčitých a křemitých, a na těchto že se daří opět mnohé rostliny, jimž půda hlinitá nesvědčí. Známe-li tedy útvar půdy a rostliny, jež v té neb v oné půdě si libují, můžeme mnohdy již napřed s jakousi pravděpodobností souditi, co na tom nebo na onom místě, jehož útvar půdní známe, očekávati můžeme. Z té příčiny povšimneme si v této květeně též zeměznaleckých a geo-

*) Umělé povodně vznikají tím, že voda těchto řek uměle zaražena, zpět se ženouc, luka kolem Hradce Králové zaplavuje.

**) Rostlinu tuto, pro Čechy dosud pochybnou, nalezl jsem na březích Orlice mezi Hradcem Králové a Třebechovicemi velmi rozšířenou, i domnívám se, že toto stanovisko její není jediným v Čechách, nébrž že záhy i jinde ještě, zvláště podél Orlice, objevena bude.

logických poměrů okolí našeho, třeba bychom jim vzhledem ku místu a názvu spisku tohoto té pozornosti věnovati nemohli, jíž zasluhují.

V okolí Hradce Králové jsou nejvíce rozšířeny hlinité, písčité, jílovité a slínovité půdy. Nejvíce převládají hlinité a písčité půdy, pak jílovité. První mají obyčejně barvu rudohnědou a zovou se červenicí, nebo černohnědou a slovou černavou. Červenice i černava jsou půdy velmi úrodné, daří se na nich všeliké druhy obilné i rozmanité zeleniny. Úrodností svou nejvíce proslul tak zv. **zlatý prut**, jenž od Smiřic a ku Stěžerum a odsud dále na jih se táhne. I žlutohnědé hlíny cihlářské vyskytují se v našem okolí na několika místech hojněji a užívá se jich hlavně ku dělání cihel.*)

Tyto vrstvy hlinité střídají se často s vrstvami písku a oblázků a jsou vesměs usazeninami staršími či diluvialními; místy přecházejí však tyto náplavy diluvialní v mladší usazeniny z doby alluvialní, nejvíce z šedohnědých hlin a ornice se skládající.

Jílovité a slínovité půdy (tak zv. slínoviny) vyskytují se nejvíce na místech, na nichž jsou rozšířeny slíny a slínité opuky útvaru křídového. Slíny vystupují v okolí našem jen na některých kopcích na den, po většině jsou však kryty mocnými vrstvami náplavů. Na takových místech prozrazují se pak slíny tyto, vesměs do pásma březenského a teplického patřící, nejlépe v zářezech silnic a dráhy železné.**) Mimo ně nalézají se v okolí našem na některých místech též tvrdší opuky pásma bělohorského, jichž se v celém okolí co dobrého kamene stavebního užívá.

---

*) V těchto cihlářských hlinách nalézají se v našem okolí sem tam též kosti mamutů, paroby jelenů, zuby předpotopních koní, nosorožců a pod.

**) Těchto slínů užívá se též co dobrého mrviva na pole, když se byly účinkem vody a vzduchu v šedé mastné jíly přeměnily; obsahujíť něco kysličníku draselnatého a kyseliny fosforečné, látek to, rostlinám ku zdaru nevyhnutelně potřebných a půdě stálým pěstováním rostlin ubývajících. Mimo to urychlují tyto slíny v zemi též zetlívání látek ústrojných a činí půdu teplejší a méně kyselou.

Vyjma opuku a slíny, vystupuje v okolí našem ještě čedičová hornina na povrch zemský na Hoře Kunětické a v couku jižněji od ní u Brozan vynikajícím (odkudž se pak Labem až ku Černé za bory, na druhém břehu jeho ležící, táhne). Této tvrdé horniny užívá se v okolí našem co dobrého kamene štěrkového, stavebního a dlažebního. V ohledu botanickém není Hora Kunětická mnoho zajímava, nechováť skoro žádných zvláštních druhů rostlinných, jichž bychom i jinde nenalezli (výjimkou jest pokud vím jen Artemisia scoparia, Geranium columbinum, Saxifraga decipiens), za to jest ale geologicky v celém okolí nejzajímavějším místem.*)

4. Klimatické poměry okolí vzhledem ku květeně.

Rozšíření rostlin v okresu našem nezávisí však jenom na útvaru půdy a vyvýšení krajiny, nébrž také u veliké míře od střední teploty a středního množství dešťů, během jednotlivých měsíců a časů ročních pozorovaných.

Dle 26letých pozorování, v Hradci Králové konaných, obnáší střední teplota a množství srážek:

	Teplota	Srážky
v lednu . .	— 3·27°	20·04‴
v únoru . .	— 0·81°	13·82‴
v březnu . .	+ 1·35°	17·39‴

*) Sopečný původ a stáří její dokazují nejlépe balvany opukové na svazích tohoto osamělého kopce čedičového ležící; jsouť místy zcela vypáleny, ano i z části roztaveny. V té době, v které se severní část Čech, za doby křídové mořem zatopená, nad hladinu mořskou opět byla povznesla, stala se krajina naše jevištěm sopečné činnosti, jež i velikou část severních Čech zachvátila; žhavá hmota čedičová, na povrch zemský proraziví a Horu Kunětickou vytvořivší, vynesla na hřbetě svém balvany opukové, trosky to vrstev útvaru křídového, dříve v okolí našem mnohem mocněji než nyní vyvinutého. Tímto výbuchem sopečným a účinkem vod byly tyto vrstvy znenáhla zrušeny a odplaveny; na místě jejich usazovaly se pak z vod, jež širokým korytem Labským a Orlickým do moře se valily, mocné náplavy nyní v okolí našem nejvíce zastoupené.

	Teplota	Srážky
v dubnu . .	+ 6·44°	23·23‴
v květnu . .	+ 10·71°	28·11‴
v červnu . .	+ 14·02°	37·61‴
v červenci .	+ 14·84°	32·31‴
v srpnu . .	+ 14·74°	36·85‴
v září . . .	+ 11·28°	22·52‴
v říjnu . .	+ 6·95°	17·54‴
v listopadu .	+ 2·19°	21·98‴
v prosinci .	— 1·10°	20·33‴
V zimě . .	— 1·73°	54·19‴
na jaře . .	+ 6·17°	68·73‴
v letě . . .	+ 14·53°*)	106·77‴
v podzimu .	+ 6·81°	62·04‴
Ročně . . .	+ 6·445°	291·73‴ = 24·31″ **)

Střední teplotě roční přibližuje se nejvíce teplota středního měsíce jarního a podzimního, dubna a října. Teplota 6 měsíců jest větší teploty střední, teplota druhých 6 měsíců jest menší. Zřídka kdy klesá teplota až na — 16° a přesahuje + 25°. Nejnižší teplota během 26 let pozorovaná byla — 24·6 (22. ledna 1850), nejvyšší + 29·6° (18. července 1841). Nejvíce srážek bylo pozorováno v měsících červnu, červenci a srpnu, nejméně v únoru a březnu.

Poněvadž na vývoj a ráz květeny účinkuje u veliké míře též klima čili podnebí, z té příčiny lze snadno pochopiti, proč květena Královéhradecká od květen některých jiných měst českých, jichž podnebí jest buď mírnější nebo drsnější nežli naše, se dosti značně liší.

---

*) Zajímavým dokladem poměrů klimatických jest réva vinná, ku zdaru svému průměrné teploty letní + 16° vyžadující; poněvadž v okolí našem teplota letních měsíců (června, července a srpna) obyčejně pod tímto stupněm zůstává, nedozrávají zde častěji hrozny révy vinné, leč v polohách velmi příznivých, t. j. na místech výslunných a před větry chráněných.

**) Viz: Klimatologie von Böhmen od Karla Kreila.

Mírnější klima nežli Hradec Králové mají na př.

	Střední teplota roční.	Počet zimních dnů.
Litoměřice . .	7·67°	58
Praha	7·60°	64
Ml. Boleslav . .	7·15°	64
Žatec	7·01°	74
Plzeň	6·78°	81
Krumlov . . .	6·77°	78
Podmoklí . . .	6·75°	78
Hradec Králové	6·45°	89

Drsnější podnebí mají na př.:

	Střední teplota roční.	Počet zimních dnů.
Tábor	6·44°	96
Strakonice . .	6·31°	94
Lanškroun . .	6·30°	94
Cheb	5·98°	93
Rychnov . . .	5·73°	100
Trutnov . . .	5·65°	111.

Vlhkostí svou předčí Hradec Králové mnohá města, s ním skoro stejně vysoko nebo nemnoho výše nebo níže ležící; obnášíť množství srážek ročních

v Hradci Králové . .	291·73‴
v Podmoklích	283·19‴
v Strakonicích	274·11‴
v Žatci	268·80‴
v Budějovicích	259·66‴
v Litoměřicích	229·20‴
v Plzni	219·35‴
v Čáslavi	216·17‴
v Praze	186·43‴

Jest tedy podnebí Hradce Králové u porovnání s podnebím Prahy, jejíž průměrná teplota roční 7·60° a množství srážek 186·43‴ = 15·54″ činí, vlhčí a poněkud chladnější. Vlhčí podnebí našeho okolí jest příčinou toho, že v něm nalézáme mnohem více rostlin vlhka milovných nežli v suchém okolí pražském, jež, ze všech v Čechách poměrně nejteplejší,

chová za to opět více rostlin topla milovných nežli okolí naše.

Větší vlhkosť okolí našeho závisí hlavně od zeměpisné polohy, větrů panujících a od rozsáhlosti lesů. Lesy, v okolí Pražském pořídku rozšířené, zabírají kolem Hradce Králové veliké prostranství, zvláště na východě. Z větrů převládají v okolí našem nejvíce dešťonosné větry jiho- a severozápadní, nejméně však suché větry jižní, jak z následující tabulky vysvítá:

	Větrů severních	východních	jižních	západních
V zimě . .	25·5	22·9	14·8	36·8%
v jaře . .	28·2	22·3	13·5	36·0%
v letě . .	24·3	17·3	13·9	44·5%
v podzimu	26·2	20·9	15·6	37·3%
Ročně . .	26·1	20·8	14·5	38·6%.

Východní a severní větry, k nám přímo s hor Krkonošských a Orlických vanoucí, činí podnebí naše, zvláště v zimě, poněkud drsnějším. Drsnosť tu zjemňují však z části rozsáhlé lesy, před Hradcem daleko na východ se táhnoucí, i bylo by vykácení jich zajisté příčinou neblahé změny v podnebí celého okolí.

5. Různé útvary rostlin, v okolí zastoupené.

Závislosť jednotlivých rostlin od účinků půdy, světla, tepla a vláhy roční není stejná. Některé rostliny daří se jenom na jistých půdách a v určité poloze, jiné rostou zase všude a na různých stanoviskách. Tyto rostliny nazýváme všudybytnými a rozeznáváme je od rostlin, na určitá místa více méně poutaných.

Dle různého rozšíření můžeme v okolí našem rozeznati mimo rostliny všudybytné ještě rostliny rozšířené jen na nejteplejších půdách, zvláště na půdách vápnitých a na suchých nivách Polabských, a rostliny poloh chladnějších, rostoucí hlavně ve vlhkých lesích, v bařinách i na mokrých lukách. Všechny rostliny okolí našeho lze dle toho roz-

vrhnouti ve tři větší skupiny či útvary rostlinné: A. útvar rostlin všudybytných, B. útvar rostlin poloh nejteplejších, C. útvar rostlin poloh chladnějších.

A. Útvar rostlin všudybytných.

Rostliny tohoto útvaru jsou, co se množství druhů a rozšíření týče, v okolí našem nejlépe zastoupeny. Za to však nevyrovnají se ani pěkným tvarem ani pestrobarevností svou rostlinám druhých útvarů. Tyto rostliny všudybytné či obecné nepokrývají povrch zemský všude stejně hustě, nébrž jsou též, ač méně než rostliny z ostatních útvarů, vázány na určitá stanoviska. Dle těchto různých stanovisek můžeme rostliny všudybytné rozvrci v následující skupení: a) rostliny luční a pastvinné, b) rostliny lesní a chlumní, c) rostliny bahenní, vodní a přívodní, d) rostliny polní a zahradní, e) rostliny rumné.

a) Rostliny luční a pastvinné.

Rostliny tohoto skupení vyskytují se nejvíce na lukách, trávnících, pastvinách, trávnatých kopcích a stráních, u cest, mezí i u příkopů.*) Patří sem zejména následující: Equisetum arvense, Agrostis stolonifera, canina, Alopecurus pratensis, Phleum pratense, Anthoxanthum odoratum, Avena pubescens, Deschampsia caespitosa, Trisetum pratense, Cynosurus cristatus, Dactylis glomerata, Poa pratensis, trivialis, Briza media, Festuca ovina, rubra, elatior, Bromus commutatus, mollis, tectorum, sterilis, inermis, Triticum repens, Lolium perenne, Luzula campestris, Gagea pratensis, Ornithogalum tenuifolium, Orchis morio, Euphorbia esula, cyparissias, Rumex acetosa, acetosella, Campanula patula, rotundifolia, Crepis biennis, Hieracium pilosella, auricula, umbellatum, Taraxacum officinale, Hypochoeris radicata, Leontodon

*) Ponévadž v popisné části této květeny stanoviska jednotlivých druhů rostlinných zevrubně jsou udána, nejsou více roztříděny rostliny tohoto a následujících skupení na menší společnosti podlé různých stanovisek.

hastilis, autumnalis, Tragopogon pratensis, Bellis perennis, Inula britanica, Chrysanthemum leucanthemum, Achillea millefolium, Artemisia vulgaris, campestris, Gnaphalium arenarium (porůznu), Tussilago farfara, Centaurea jacea, Cirsium canum, oleraceum, acaule, Scabiosa communis, Valerianella olitoria, Galium mollugo, verum, boreale, Erythraea ramosissima (porůznu), Myosotis stricta, Echium vulgare, Anchusa officinalis, Symphytum officinale, Convolvulus arvensis, Veronica serpyllifolia, hederaefolia, Alectorolophus parviflorus, grandiflorus, Euphrasia officinalis, Mentha arvensis, Thymus serpyllum, Salvia pratensis, Glechoma hederacea, Prunella vulgaris, Ajuga reptans, Plantago lanceolata, media, major, Lysimachia nummularia, Armeria vulgaris, Thalictrum minus (porůznu), angustifolium, Ranunculus acris, auricomus, repens, bulbosus, sardous (porůznu), Caltha palustris, Capsella bursa pastoris, Sthenophragma thalianum, Draba verna, Alyssum calycinum, Cardamine pratensis, Barbarea vulgaris, Holosteum umbellatum, Spergularia rubra, Arenaria serpyllifolia, Cerastium semidecandrum, triviale, arvense, Stellaria graminea, Gypsophila muralis, Saponaria officinalis, Kohlrauschia prolifera, Silene inflata, Melandryum pratense, Lychnis flos cuculi, Hypericum perforatum, Erodium cicutarium, Geranium pratense, Linum catharticum, Polygala vulgaris, Carum carvi, Pimpinella saxifraga, Pastinaca sativa, Heracleum sphondylium, Daucus carota, Cerefolium silvestre, Saxifraga granulata, Sedum acre, boloniense, Agrimonia eupatoria, Sanguisorba officinalis, Alchemilla vulgaris, Potentilla reptans, verna, argentea, Spiraea filipendula, Medicago lupulina, falcata, Melilotus officinalis, albus, Trifolium procumbens, agrarium, hybridum, fragiferum (porůznu), repens, montanum, arvense, pratense, Lotus corniculatus, Vicia sepium, cracca.

b) Rostliny lesní a chlumní.

Tyto rostliny rostou nejvíce v kypré, humosní půdě lesní, méně v písčité, vřesovité a rašelinné půdě v lesích, v lesních houštinách, křovištích, mýtinách, na paloucích,

u příkopů a potoků lesních, na keřnatých stráních a pod. Mezi ně patří: Pteris aquilina, Athyrium filix femina, Aspidium spinulosum, filix mas, Cystopteris fragilis, Calamagrostis epigeios, Anthoxanthum odoratum, Holcus mollis (porůznu), lanatus, Deschampsia flexuosa, Danthonia decumbens, Melica nutans, Poa nemoralis, Festuca heterophylla (porůznu), Triticum caninum, Nardus stricta, Carex muricata, digitata, praecox, brizoides a) genuina, b) intermedia, pallescens, Luzula alba, Lilium martagon (porůznu), Gagea lutea, Smilacina bifolia, Convallaria majalis, Polygonatum officinale, multiflorum, Orchis maculata, Mercurialis perennis, Alnus glutinosa, incana (spořeji), Betula alba, Corylus avellana, Carpinus betulus, Fagus silvatica, Quercus pedunculata, sessiliflora (porůznu), Salix capraea, aurita, Populus tremula, nigra, Rumex sanguineus (porůznu), Scleranthus perennis, Polygonum dumetorum, Ulmus campestris, Asarum europaeum, Jasione montana, Campanula persicifolia, rapunculoides, trachelium, Lapsana communis, Hieratium pilosella, auricula, pracaltum a) genuinum, murorum, silvaticum, laevigatum, boreale, Lactuca muralis, Erigeron acris, canadensis, Solidago virga aurea, Chrysanthemum corymbosum, Gnaphalium dioicum, silvaticum, Senecio viscosus, silvestris, Tussilago farfara, Eupatorium cannabinum (porůznu), Serratula tinctoria (porůznu), Cirsium palustre, arvense, acaule, Carlina vulgaris, acaulis (spořeji), Asterocephalus columbaria, Asperula odorata, Galium silvaticum, silvestre, aparine, cruciata, Sambucus nigra, racemosa, Viburnum opulus, Vinca minor, Erythraea centaurium, Pulmonaria officinalis, Verbascum phlomoides, thapsus, lychnitis, Veronica officinalis, Euphrasia officinalis b) nemorosa, Pedicularis silvatica, Melampyrum nemorosum, pratense, Thymus serpyllum, Calamintha clinopodium, Galeopsis tetrahit, Betonica officinalis, Stachys silvatica, Lamium maculatum, galeobdolon (porůznu), Prunella vulgaris, Ajuga reptans, genevensis, Primula officinalis, elatior, Calluna vulgaris, Vaccinium myrtillus, Vitis idaea, Ramischia secundiflora, Pirola minor, Anemone nemorosa, ranunculoides, Hepatica triloba, Ranunculus ficaria, lanuginosus, Aquilegia

vulgaris (porůznu), Corydalis cava, digitata, Alliaria officinalis, Cardamine amara, Viola odorata, hirta, silvestris, canina, Möhringia trinervia, Stellaria nemorosa, holostea, Dianthus armeria, deltoides, Viscaria vulgaris, Silene nutans, Tilia platyphylla, ulmifolia, Hypericum montanum, hirsutum, Oxalis acetosella, Impatiens noli tangere, Geranium Robertianum, Acer campestre, pseudoplatanus, Evonymus vulgaris, Frangula alnus, Epilobium angustifolium, montanum, Circaea lutetiana, Sanicula europaea, Astrantia major, Aegopodium podagraria, Pimpinella magna, Selinum carvifolia, Torilis anthriscus, Chaerophyllum bulbosum, temulum, Hedera helix (porůznu), Cornus sanguinea, Ribes grossularia (porůznu), Chrysosplenium alternifolium, Sedum telephium, Mespylus oxyacantha, Pirus aucuparia, Rosa canina, Geum urbanum, Potentilla tormentilla, procumbens (porůznu), opaca, Fragaria vesca, elatior, Rubus idaeus, caesius, Sarothamnus vulgaris, Cytisus nigricans, Genista germanica, tinctoria, Trifolium aureum, montanum, ochroleucum (porůznu), medium, Astragalus glycyphyllus, Vicia silvatica, hirsuta.

c) Rostliny bahenní, vodní a přívodní.

Rostliny tyto jsou hlavně rozšířeny na bařinných a rašelinných lukách, u řek, rybníků, tůní, potoků, v příkopech vodních i jinde na vlhkých místech a ve vodách tekoucích i stojatých. Jsou to zvláště: Equisetum limosum, palustre, Lemna trisulca, minor, Potamogeton pusillus, obtusifolius (porůznu), crispus, lucens, rufescens, natans, Acorus calamus, Sparganium ramosum, simplex, Typha latifolia, angustifolia, Alopecurus geniculatus, fulvus, Phalaris arundinacea, Phragmites communis, Poa nemoralis c) fertilis, Glyceria fluitans, aquatica, Carex vulpina, leporina, acuta, flacca, panicea, pseudocyperus (nehojná), flava, paludosa, hirta, Scirpus compressus, maritimus, silvaticus, lacustris, setaceus, acicularis, palustris, uniglumis (porůznu), Juncus conglomeratus, glaucus, lamprocarpus, compressus, bufonius, Triglochin palustris (porůznu), Alisma plantago, Sagittaria sagittaefolia, Iris pseudacorus, Callitriche

verna, Salix fragilis, alba, amygdalina, purpurea, viminalis, Rumex maritimus, conglomeratus, aquaticus, Polygonum amphibium, lapathifolium, persicaria, hydropiper, Ceratophyllum demersum, Inula britanica, Pulicaria vulgaris, Chrysanthemum tanacetum, Achillea ptarmica, Bidens cernuus, tripartitus, Gnaphalium uliginosum, luteoalbum (porůznu), Galium uliginosum, palustre, Myosotis caespitosa (porůznu), palustris, Convolvulus sepium, Solanum dulcamara, Scrophularia nodosa, alata, Limosella aquatica, Lindernia pyxidaria (pořídku), Veronica beccabunga, anagallis, scutelata, Mentha silvestris, aquatica, arvensis, Stachys palustris, Scutellaria galericulata, Lycopus europaeus, Utricularia vulgaris, minor (pořídku), Centunculus minimus (spoře), Lysimachia vulgaris, Hottonia palustris, Ranunculus aquatilis, fluitans, sceleratus, flammula, repens, Caltha palustris, Nuphar luteum, Roripa palustris, silvestris, amphibia, austriaca (spoře), Armoracia rusticana (nepříliš hojně), Sagina procumbens, Malachium aquaticum, Stellaria uliginosa, Saponaria officinalis, Hypericum tetrapterum, Geranium palustre, Peplis portula, Lythrum hyssopifolia (porůznu), salicaria, Epilobium hirsutum, parviflorum, roseum, virgatum (pořídku), palustre, Myriophyllum spicatum, Cicuta virosa (méně hojně), Berula angustifolia, Oenanthe phellandrium, Chaerophyllum aromaticum, Spiraea ulmaria.

d) Rostliny polní a zahradní.

Sem patří všechny rostliny na polích a v zahradách pěstované a četné jiné, s nimi pospolu co plevel rostoucí. Některé z nich vyskytují se hojněji i na úhorech, polních mezích i na rumištích blíže polí a zahrad.

Z obilních druhů sejí se v našem kraji hlavně: pšenice (Triticum vulgare), žito (Secale cereale), ječmen (Hordeum distichum), oves (Avena sativa), proso (Panicum miliaceum); mimo ty pěstují se hojně na polích ještě cukrovka (Beta vulgaris), řepka (Brassica napus), brambory (Solanum tuberosum), len (Linum usitatissimum), zřídka kdy též kuku-

řice (Zea mais) a rosa (Panicum sanguinale). Z luštin sejí se hojně hrách (Pisum sativum), čočka (Lens esculenta), vikev (Vicia sativa), boby (Vicia faba), v novější době též sem tam některé jiné cizokrajné luštěniny. Z pícních rostlin pěstuje se hlavně: vojtěška (Medicago sativa), ligrus (Onobrychis sativa), jetel (Trifolium pratense, repens, incarnatum), pohanka (Polygonum fagopyrum) a pod. V zahradách kuchyňských a zelinářských, sem tam i na polích chovají se: hlávkové zelí, kapusta, brukev, kadeřávek, karfiol (Brassica oleracea), tuřín (Brassica napus), vodnice (Brassica rapa), okurky (Cucumis sativus), melouny (Cucumis melo), tykve (Cucurbita pepo), křen (Armoracia rusticana), cikorie (Cichorium intybus), mrkev (Daucus carota), petržel (Petroselinum sativum), celer (Apium graveolens), kmín (Carum carvi), kopr (Anethum graveolens), anýz (Pimpinella anisum), fenykl (Foeniculum capillaceum), špenát (Spinacia oleracea), řetkev (Raphanus sativus), mák (Papaver somniferum), rajská jablíčka (Solanum lycopersicum), fasole (Phaseolus vulgaris, multiflorus), červená řípa (Beta vulgaris), špargl (Asparagus officinalis), cibule (Allium cepa), česnek (Allium sativum), pažitka, por a p. Zřídka se sází též topinambur (Helianthus tuberosus), konopí (Cannabis sativa) a n. j.

Z ovocných stromů a keřů daří se v našem okolí hlavně: švestka (Prunus domestica), trnoslíva (Prunus insititia), hruška (Pirus communis), jablko (Pirus malus), višně (Prunus cerasus), třešně (Prunus avium), meruňka (Prunus armeniaca), broskev (Prunus persica), mišpule (Mespilus germanica), ořech (Juglans regia), moruše (Morus alba), réva vinná (Vitis vinifera), maliny (Rubus idaeus), ryvíz (Ribes rubrum), srstka (Ribes grosullaria), líska (Corylus avellana) a j.

Mezi nejrozšířenější plevele patří: Panicum glabrum, crus galli, Agrostis spica venti, Setaria glauca, viridis, Avena fatua, Bromus secalinus, Triticum repens, Lolium remotum, temulentum, Euphorbia exigua, peplus, helioscopia, esula, Rumex acetosella, Polygonum convolvulus, Scleranthus annuus, Amaranthus retroflexus, Crepis virens, tectorum,

Sonchus arvensis, Hypochoeris glabra, Anthemis arvensis, ruthenica (sem tam), Matricaria inodora, chamomilla, Filago germanica, arvensis, minima, Gnaphalium uliginosum, Tussilago farfara, Centaurea cyanus, Cirsium arvense, Valerianella olitoria, Morisonii, Myosotis intermedia, versicolor, hispida, Sherardia arvensis, Galium aparine, Lithospermum arvense, Echium vulgare, Lycopsis arvensis, Convolvulus arvensis, Cuscuta epithymum, Linaria spuria (pořídku), arvensis, Veronica arvensis, triphylla, persica, verna (sem tam), agrestis, polita, hederaefolia, Alectorolophus grandiflorus, Euphrasia odontites, Melampyrum arvense, Mentha arvensis, Galeopsis ladanum, tetrahit, Stachys palustris, Lamium amplexicaule, purpureum, Anagallis arvensis, Adonis aestivalis, Myosurus minimus, Ranunculus arvensis, Delphinium consolida, Papaver rhoeas, argemone, Fumaria officinalis, Thlaspi arvense, Lepidium campestre, Stenophragma thalianum, Draba verna, Neslia paniculata, Camelina microcarpa, foetida, Erisymum cheiranthoides, Sinapis arvensis, Raphanus raphanistrum, Viola tricolor, Herniaria glabra, Spergula pentandra, arvensis, Arenaria serpyllifolia, Gypsophila muralis, Melandryum noctiflorum, Agrostemma githago, Hypericum humifusum (porůznu), Aethusa cynapium, Alchemilla arvensis (pořídku), Trifolium agrarium, arvense, Vicia lathyroides, tetrasperma, Lathyrus tuberosus.

e) Rostliny rumné.

Jsou nejvíce rozšířeny na návsích, u cest, na mezích, v příkopech, u zdí, plotů, na rumištích a podobných místech. Patří sem jmenovitě: Poa annua, compressa, Bromus sterilis, tectorum, Triticum repens, Lolium perenne, Hordeum murinum, Euphorbia helioscopia, Mercurialis annua, Rumex crispus, acetosa, Polygonum aviculare, lapathifolium, persicaria, Schizotheca hastata, Chenopodium bonus Henricus, hybridum, polyspermum, glaucum, rubrum, urbicum, album, vulvaria, Urtica urens, dioica, Bryonia alba (porůznu), Cichorium intybus, Sonchus laevis, asper, Lactuca saligna

(poruznu), scariola, Taraxacum officinale, Inula britanica, Anthemis austriaca, arvensis, ruthenica (poruznu), cotula, Matricaria inodora, Artemisia absinthium, vulgaris, campestris, Senecio viscosus, Lappa bardana, Onopordon acanthium, Carduus nutans, acanthoides, Cirsium lanceolatum, Dipsacus silvestris, Solanum nigrum, Datura stramonium, Hyoscyamus niger, Verbascum lychnitis, Verbena officinalis, Glechoma hederacea, Nepeta cataria, Ballota nigra, Lamium album, Leonurus cardiaca, Plantago major, Ranunculus repens, Lepidium ruderale, Capsella bursa pastoris, Chamaeplium officinale, Malva rotundifolia, silvestris, Stellaria media, Geranium pusillum, Erodium cicutarium, Aethusa cynapium, Pastinaca sativa, Geum urbanum, Potentilla anserina.

B. Útvar rostlin poloh nejteplejších.

Rostliny tohoto útvaru jsou rozšířeny výhradně v nejteplejší části našeho okolí, nejvíce v nižině Polabské a na suchých kopcích vápnitých i na teplých úklonech, na jih se svažujících. Květena Polabská, jež svým zvláštním rázem od jiných dobře se liší, jest vyvinuta v Čechách nejlépe mezi Pardubicemi a Litoměřicemi vysílajíc výběžky své na všechny strany, na př. na sever až za Hradec, na východ až za Choceň. Mezi význačnější druhy květeny této, v našem okolí se vyskytující, patří: Aspidium thelypteris, Potamogeton acutifolius, densus, pectinatus, perfoliatus, Carex paradoxa, Buekii, Juncus capitatus, Allium acutangulum a) pratense, scorodoprasum, Galanthus nivalis, Xanthium strumarium, Arnoseris pusilla, Anthemis ruthenica, Dipsacus laciniatus, Myosotis caespitosa, Verbascum blattaria, Linaria spuria, Gratiola officinalis, Marrubium vulgare, Chaeturus marrubiastrum, Scutellaria hastifolia, Teucrium scordium, Adonis flammeus, Ranunculus polyanthemus, Nymphaea candida, Stellaria palustris, Melandryum silvestre, Cucubalus baccifer, Malva pusilla, Scandix pecten Veneris, Falcaria Rivini, Sium latifolium, Seseli libanotis. K těmto vzácnějším rostlinám Polabským druží se ještě

jiné rostliny, v Polabské nižině i jinde na teplejších polohách hojněji rozšířené, totiž: Lemna polyrrhiza, Panicum sanguinale, Leersia oryzoides, Setaria verticillata, Aira caryophyllea, Phleum Boehmeri, Koeleria cristata, Festuca pinnata, Bromus erectus, Hordeum murinum, Carex brizoides c) Schreberi, tomentosa, Scirpus radicans, Gagea minima, Anthericum ramosum, Butomus umbellatus, Platanthera solstitialis, Euphorbia platyphylla, Schizotheca rosea, Loranthus europaeus, Campanula glomerata, Picris hieracioides, Chondrilla juncea, Inula salicina, Artemisia scoparia, Centaurea paniculata, scabiosa, Carduus nutans, Asterocephalus columbaria c) ochroleucus, Asperula cynanchica, Adoxa moschatelina, Ligustrum vulgare, Vinca minor, Vincetoxicum officinale, Gentiana ciliata, amarella, Asperugo procumbens, Cynoglossum officinale, Echinospermum lappula, Omphalodes scorpioides, Myosotis sparsiflora, Cerinthe minor, Nonnea pulla, Datura stramonium, Verbascum phoeniceum, Linaria minor, Antirrhinum orontium, Melampyrum cristatum, Veronica teucrium, prostrata, spicata, verna, Origanum vulgare, Calamintha acinos, Prunella grandiflora, Melittis melissophyllum, Galeopsis ladanum, Stachys annua, Myosurus minimus, Nigella arvensis, Papaver dubium, Corydalis digitata, Teesdalia nudicaulis, Thlaspi perfoliatum, Lepidium campestre, ruderale, Alyssum incanum, calycinum, Turritis glabra, Arabis contracta, Sisymbrium sophia, Diplotaxis muralis, Reseda lutea, Viola mirabilis, Helianthemum chamaecistus, Kohlrauschia prolifera, Dianthus armeria, Carthusianorum, superbus, Viscaria vulgaris, Silene nutans, Geranium columbinum, sanguineum, Malva alcea, Bupleurum falcatum, Seseli coloratum, Peucedanum cervaria, oreoselinum, Laserpitium prutheuicum, Conium maculatum, Cornus mas, Ribes grossularia, Saxifraga tridactylites, Rosa gallica, trachyphylla, rubiginosa, Potentilla alba, verna, canescens, Fragaria collina, Spiraea filipendula, Prunus chamaecerasus, Ononis spinosa, Anthyllis vulneraria, Trifolium incarnatum, alpestre, medium, Astragalus cicer, Coronilla varia, Onobrychis viciaefolia, Vicia lathyroides, dumetorum, cassubica.

C. Útvar rostlin poloh chladnějších.

Rostliny tohoto útvaru obývají nejvíce v stinných a vlhkých lesích, na vlhkých a rašelinných lukách, v slatinných olšinách i na jiných, polohou chladnějších, stanoviskách; sem patří zvláště: Equisetum silvaticum, Polypodium vulgare, dryopteris, phegopteris, Aspidium cristatum, thelypteris, Ophioglossum vulgatum, Lycopodium annotinum, clavatum, Calla palustris, Milium effusum, Calamagrostis lanceolata b) Halleriana, arundinacea, Hierochloë australis, Molinia varia, Festuca gigantea, Bromus asper, Triticum caninum, Carex pulicaris, Davalliana, paniculata, paradoxa, leporina, echinata, elongata, canescens, remota, disticha, umbrosa, pilulifera, flacca, panicea, silvatica, flava, vesicaria, ampullacea, riparia, filiformis, Scirpus ovatus, Eriophorum polystachium, angustifolium, Cyperus fuscus, flavescens, Juncus filiformis, fuscoater, Luzula vernalis, Paris quadrifolia, Colchicum autumnale, Orchis latifolia, maculata, Epipactis latifolia, Neottia nidus avis, Listera ovata, Leucojum vernum, Euphorbia dulcis, Mercurialis perennis, Polygonum bistorta, Salix pentandra, repens, Daphne mezereum, Phyteuma spicatum, Campanula cervaria, Crepis palustris, succisaefolia, Hieracium stoloniflorum, Prenanthes purpurea, Scorzonera humilis, Arnica montana, Achillea ptarmica, Senecio rivularis, Centaurea jacea b) decipiens, c) pratensis, Cirsium palustre, rivulare, Succisa pratensis, Valeriana officinalis, dioica, Galium aristatum, Menyanthes trifoliata, Gentiana pneumonanthe, Atropa belladonna, Veronica longifolia, Pedicularis silvestris, palustris, Melampyrum nemorosum, Lathraea squamaria, Orobanche procera, Trientalis europaea, Primula elatior, Monotropa hypopitys, Pirola rotundifolia, Monesis grandiflora, Chimophila umbellata, Thalictrum aquilegiaefolium, Trollius europaeus, Aconitum variegatum, Cardamine bulbifera, enneaphylla, Drosera rotundifolia, Parnassia palustris, Viola palustris, hirta, stagnina, Cerastium glomeratum, Stellaria nemorosa, Dianthus deltoides, Epilobium tetragonum, Hydrocotyle vulgaris, Astrantia major, Peucedanum palustre, Cicuta virosa, An-

gelica silvestris, Rosa alpina, Geum rivale, Rubus saxatilis, glandulosus, Cytisus capitatus, Lotus uliginosus, Vicia silvatica, Lathyrus silvestris, niger.

Dodatek a vysvětlení znamení a skrácenin.

V seznamu rostlin, nyní následujícím, jsou jednotlivé druhy sestaveny dle Prodromu květeny české od Dra. Lad. Čelakovského, v kterémžto díle jest též podrobný popis a povšechné rozšíření jejich po Čechách obsaženo; k určování jejich hodí se nejlépe Analytická květena česká od téhož p. spisovatele. Stanoviska rostlin všudybytných či obecných nejsou udána (jen výjimkou uvádí se tu a tam některé za příklad), ponévadž rostliny tyto jsou po celém okolí rozšířeny. Stanoviska rostlin vzácnějších, jen sem tam roztroušených, jsou, pokud mi známa byla, podrobně udána; ! značí, že jsem rostlinu na místě udaném sám nalezl; jména jiných nálezců vzácnějších rostlin jsou skrácena: (Č.) = Dr. L. Čelakovský, (K.) = Dr. Knaf sen., (O.) = M. Opic, (P.) = prof. Presl, (Čen.) = Čeněk, (R.) = Reichel, (Kr.) = Kratzmann, (Sp.) = Spořil, (T.) = prof. Tausch.

U některých druhů, čísly označených, jsou uvedena též důležitější plemena, od některých botaniků za druhy považovaná, pod písmeny a), b), c); řeckými písmeny α), β), γ) označeny jsou některé význačnější odrudy.

p., *ampl.* a *em.* za jménem autora botanického znamená partim, amplius a emendata definitione, to jest, že druh nebo rod, takto označený, jen z části se rovná rodu nebo druhu spisovatelem původně míněnému, nebo že pojem druhu nebo rodu poopraven byl.

♄ značí keř nebo strom, ♃ rostlinu mnoholetou, ⊙⊙ dvouletou neb ozimou, ⊙ jednoletou; × znamená míšence ze dvou druhů vzniklého; † rostliny na polích, v zahradách a sadech pěstované aneb zdivočilé; * značí rostliny vůbec vzácné nebo v našem okolí pořídku rozšířené.

II.

Seznam všech v okolí Královéhradeckém

dosud pozorovaných samorostlých a obecně pěstovaných rostlin cévnatých a stanovisek jejich.

I. Třída. Cévnaté tajnosnubné rostliny.

1. Řád. Equisetaceae DC. Přesličkovité.

1. **Equisetum arvense** L. Přeslička polní. α) erectum, přímá. Obecná na lukách, polích, v lesích na pasekách, v písečné i jílovité půdě. β) decumbens, položená; hojněji na piščitých půdách. γ) nemorosum, hajní; v lesích. — ♃. bř-dub.

2. **Equisetum silvaticum** L. P. lesní. V stinných a vlhkých lesích, ve vlhkých pasekách, podél potůčků a struh lesních velmi rozšířená. — ♃. dub-čn. — Zvláště hojná v lesích Hradeckých, Novohradeckých, Týnišťských, Borohrádeckých a j.!

3. **Equisetum limosum** L. P. mokřadní. V tůních, lesních mokřadech, u rybníků, na pokrají mělkých zátok hojná. — ♃. čn-čnec. — Na př. v tůních Orlických, v mokřadech vlhkých lesů kolem Hradce Králové a j.!

4. **Equisetum palustre** L. P. bahenní. Ve vlhkých příkopech, na bahnitých lukách, na vlhkých mezích a piščinách obecná. — ♃. kv-říj.

2. Řád. Polypodiaceae R. Br. Osladičovité.

5. ***Polypodium vulgare** L. Osladič obecný. V stinných lesích, v skulinách opukových i jiných skal. — ♃. zář-říj. — V bližším okolí Hradce Králové schází, několik kusů nalezl jsem teprvé ve Velkém lese u Borohrádku.

6. **Polypodium phegopteris** L. O. bukovinný. Ve vlhkých lesích, zvláště podél vlhkých příkopů lesních místy dosti

hojný. — ♃ čn-zář. — V lesích Hradeckých mezi Svinary a Bělčem a j.!

7. **Polypodium dryopteris** L. O. doubravní. V stinných, vlhčích lesích místy hojný. — ♃ čnec-zář. — V lesích Hradeckých za Malšovicemi i jinde.!

8. ***Polypodium Robertianum** Hoffm. O. vápenní. Roste ve skulinách hradebních, zvláště hojně na hradbách, podél Orlice ku plovárně se táhnoucích, na kamenném mostě, přes ni vedoucím, i mezi zdmi severních hradeb Hradeckých.! — ♃ čnec-srp.

9. **Pteris aquilina** L. Hasivka orličí. V stinných lesích, na pasekách, v písčité a vřesovinné půdě velmi rozšířená. — ♃ čnec-zář. — Lesy Hradecké, Novohradecké, na sv. Jánském kopci, u Libišan, Borohrádku, Týniště a j.!

10. **Asplenium ruta muraria** L. Slezinník routička zední. α) rotundifolium, okrouhlolistý. Ve skulinách hradeb, starých zdí, skal, hojná. — ♃ čnec-zář. — Hradby a kamenné mosty Hradce Králové, Kunětická Hora.!

11. **Asplenium trichomanes** L. S. červený. α) vulgare, obecný. Rozšířen jako předešlý, častěji též s ním pospolu. — ♃ čnec-zář. — Hradby Hradce Králové, Hora Kunětická.!

12. **Athyrium filix femina** Roth. Papratka samice. V stinných a vlhkých lesích, na lesních pasekách velmi rozšířená. — ♃ čnec-zář. — Velmi hojná ve vlhkých lesích kolem Hradce Králové, Týniště, Borohrádku a j.!

13. **Aspidium spinulosum** Sw. Kapraď ostnitý. b) genuinum, pravý. Na těchže místech jako předešlý a s ním stejně rozšířený. — ♃ čnec-říj.

14. ***Aspidium cristatum** Sw. K. hřebenitý. Ve vlhkých lesích, zvláště v mokrých olšinách pořídku; hojněji vyskytuje se v lese za mlýnem Malšovickým a ve vlhkých lesích mezi Svinary a Bělčem.! — ♃ čnec-zář.

15. **Aspidium filix mas** Sw. K. samec. V stinných a vlhkých lesích, však méně hojný, nežli útlejší papratka samičí. — ♃ čnec-zář. — Na př. v lesích Hradeckých a j.!

16. ***Aspidium thelypteris** Sw. K. bahenní. Ve vlhkých olšinách, v mokřadech rašelinných poruznu. — ♃ čnec-zář. — V lese za Novým Hradcem spoře, hojně na bařinách v lesích blíže Bělče a na bařině na pokraji lesa u Stéblové, v neobyčejném množství u rybníka na Náhonu za Bělčem! u Bohdaneče (Mann).

17. **Cystopteris fragilis** Bernh. Puchýřník křehký. Ve vlhkých lesích, v skulinách skalních, hradebních i mostních hojný. — ♃ čnec-zář. — Hradby a mosty kamenné v Hradci Králové, lesy Hradecké, Kunětická Hora a j.!

3. Řád. Ophioglosseae R. Br. Vratičkovité.

18. ***Ophioglossum vulgatum** L. Hadí jazyk obecný. Na mokrých lukách lesních, dosud jen v lese u Nového Hradce. (Čen.) — ♃ čn-čnec.

4. Řád. Lycopodiaceae Rich. Plavuňovité.

19. ***Lycopodium annotinum** L. Plavuň pučivá. V stinných lesích, zvláště ve vlhkém křoví nepříliš hojná. — ♃ čnec-srp. — Na rašeliniskách v olšině lesní za N. Hradcem nehojná, za „Černou strání" v lesích Hradeckých. !
20. **Lycopodium clavatum** L. P. obecná. V stinných lesích i na pokrají jejich místy dosti hojná. — ♃ čnec-srp. — Hojněji na př. v lesích pod Klukem, v lesní olšině pod N. Hradcem, v lesích za N. Hradcem a j. !
21. ***Lycopodium complanatum** L. P. sploštělá. a) genuinum, pravá. V jehličnatých i lupenatých lesích na vlhké mechovité půdě, dosud jen v lesích za N. Hradcem. (Čen.) — ♃ čnec-srp.

II. Třída. Nahosemenné rostliny. Gymnospermeae.

1. Řád. Coniferae Juss. Jehličnaté.

22. † **Taxus baccata** L. Tis obecný. Sází se porůznu v sadech a zahradách. — ♄ bř-dub.
23. **Juniperus communis** L. Jalovec obecný. a) montana, pahorečný. V lesích jehličnatých, nejvíce na písčitých nebo vřesovinných půdách, nepříliš hojný. — ♄ dub-kv. — V lesích kolem Hradce Králové, Týniště, Borohrádku a j. !
24. **Pinus silvestris** L. Borovice lesní. Na písčitých půdách skládá místy celé lesy. — ♄ kv. — Na př. v borových lesích Polabských, Hradeckých, Týnišťských, Borohrádeckých a j.!

***Pinus montana** L. B. horská. Nalézá se, dle zprávy ústně mi sdělené, v lesích Novohradeckých, nejspíše jen zavlečená se semeny jiných jehličnatých rostlin.

25. **Abies alba** Mill. Jedle. V jehličnatých lesích méně hojná, nežli následující. — ♄ kv. — V lesích Hradeckých. Novohradeckých a j. !
26. **Abies picea** Mill. Smrk. Skládá z veliké části rozsáhlé lesy, za Hradcem Král., N. Hradcem, kolem Týniště, Borohrádku a j. se rozkládající. ! — ♄ kv.
27. **Abies larix** Lam. Modřín. V lesích kolem Hradce Kr. jednotlivě vtroušen, chová se též porůznu v parcích i u stavení vonkovských; staré, mohutné kmeny jsou však vzácné. — ♄ kv. — Na př. v lesích Novohradeckých a j. !

V sadech a zahradách sázejí se z jehličnatých mimo tyto ještě pořídku chvojka (Juniperus sabina), jalovec virginský (Juniperus virginiana), zerav východní (Thuja orientalis) a zerav západní (Thuja occidentalis).

III. Třída. Jednoděložné rostliny. Monocotyledoneae.

1. Řád. Lemnaceae Link. Okřehkovité.

28. **Lemna trisulca** L. Okřehek trojhrázdý. V tůních i jinde v stojatých vodách obecný. — ♃ dub-kv. — (Květe

však, tak jako následující druhy, jen zřídka kdy.) — Na př. v tůních a zátokách Orlických velmi hojný. !

29. **Lemna minor** L. O. menší. V stojatých vodách, jež někdy zcela pokrývá, ze všech nejobecnější. — ♃ kv-čn.

30. ***Telmatophace polyrrhiza** Godron. O. mnohokořenný. V stojatých a zvolna plynoucích vodách méně rozšířený nežli předešlé, místy však hojný. — ♃ kv-čn. — V tůních Orlických kolem Hradce Král., v Bystřici, na př. u Puchlovic a j. !

2. Řád. **Najadeae** A. Rich. Řečankovité.

31. ***Potamogeton densus** L. Rdest hustolistý. Dosud nalezen jen v rybnících u Bohdanče. (T.) — ♃ čnec-srp.

32. ***Potamogeton pectinatus** L. R. hřebenitý. V stojatých a mírně tekoucích vodách, dosud jen u Bohdanče. (Čel.) — ♃ čnec-srp.

33. **Potamogeton pusillus** L. R. maličký. β) angustifolius, úzkolistý. V strouhách a příkopech, ve vodních kalužích i v potocích místy velmi hojný. — ♃ čnec-srp. — Na př. ve vodních příkopech podél dráhy sev.-západní u Slezského předměstí a j. ! γ) *tenuissimus, nejtenší. V kalužích u Libišan.!

34. ***Potamogeton obtusifolius** Mert. et Koch. R. tupolistý. V tůních a rybnících pořídku. — ♃ čnec-srp. — V tůních Orlických nepříliš hojný. !

35. ***Potamogeton acutifolius** Link. R. špičatolistý. V stojatých i mírně tekoucích vodách, porůznu. — ♃ čnec-srp. — V tůních Orlických u Malšovic a j.! V bývalých rybnících u Bohdanče (Čen.).

36. **Potamogeton crispus** L. R. kadeřavý. V stojatých i plynoucích vodách místy velmi hojný. — ♃ čnec-srp. — Na př. ve vodních příkopech podél dráhy severo-západní na několika místech, v náhonech kolem Hradce Kr., v strouhách u Březhradu i v lese za N. Hradcem.! β) planifolius, plocholistý. V celém okolí dosti rozšířený na př. v strouhách vodních za Malšovicemi, u Stéblové, u Svobodných Dvoru; místy přechází též v odrudu γ) *angustifolius, úzkolistý.

37. ***Potamogeton perfoliatus** L. R. prorostlý. Jako předešlý místy hojný. — ♃ čnec-srp. — V stojatých i plynoucích vodách Orlice, ve vodních strouhách u Březhradu. !

38. ***Potamogeton lucens** L. R. světlý. V stojatých a mírně tekoucích vodách jako předešlý rozšířen. — ♃ čnec-srp. — Na březích i v tůních Orlice místy velmi hojný.! U Bohdanče (O.).

39. ***Potamogeton gramineus** L. R. trávovitý. Ve vodách zvolna tekoucích i v rybnících porůznu. — ♃ čnec-srp. — α) graminifolius, trávolistý. β) heterophyllus, různolistý, spolu s α) u Bohdanče, v bývalém rybníku Rozkoši (O.); γ) Zizii. Zizův, u Bohdanče v bývalých rybnících (O.).

40. ***Potamogeton rufescens** Schrad. R. červenavý. Jako

předešlý, však místy hojný a nejspíš i dosti rozšířený. — ♃. čnec-srp. — V tůních Orlických kolem Malšovic, v tůních Labských blíže Správčic. !

41. **Potamogeton natans** L. R. vzplývavý. a) vulgaris, obecný. V tůních a zátokách Orlice, Bystřice i jinde v stojatých neb mírně tekoucích vodách hojný; b) *fluitans, proudící, pořídku v Orlici. ! — ♃. čnec-srp.

3. Řád. **Aroideae** Juss. Aronovité.

42. **Acorus calamus** L. Puškvorec. V mokřadech, strouhách vodních, na kraji rybníku a tůní obecný. — ♃. čn-čnec.
43. ***Calla palustris** L. Ďablík bahenní. V bařinatých olšinách, dosud nalezen jen u rybníka Týnišťského ve větším množství. ! — ♃. čn-čnec.

4. Řád. **Typhaceae** DC. Orobincovité.

44. **Sparganium ramosum** Huds. Zevar větevnatý. Na pokraji tůní, příkopů vodních i u rybníků obecně rozšířený. — ♃. čnec-srp. — Na př. u rybníku Diveckého, na pokraji tůní Orlických, v lesích Hradeckých a j. !
45. **Sparganium simplex** Huds. Z. jednoduchý. α) erectum, přímý. Na těchže místech jako předešlý, někdy s ním též pospolu, však jak se zdá mnohem řidší. — ♃. čnec-srp.
46. **Typha latifolia** L. Orobinec širolistý. V tůních, ve vodních příkopech podél dráhy železné, dosti obecný. — ♃. čn-čnec. — Na př. podél dráhy sev.-západní, u nádraží Hradeckého a jinde na mnoha místech. !
47. **Typha angustifolia** L. O. úzkolistý. Jako předešlý, ač snad méně hojně rozšířený. — ♃. čn-čnec. — Na př. podlé dráhy sev.-západní u Slezského předměstí a j. !

5. Řád. **Gramineae** Juss. Trávy.

48. †**Zea mais** L. Kukuřice. Pěstuje se v malém množství, na př. v některých zahradách kolem Hradce Králové. ! — ⊙ čnec-srp.
49. **Panicum glabrum** Gaud. Rosička holá. Na písčinách, podél cest i na poříčích, dosti hojně rozšířená. — ⊙ čnec-zář. — Na př. u N. Hradce, na písčinách za Zámečkem, na polích u Malšovic a j. !
50. **Panicum sanguinale** L. Rosička krvavá. a) vulgare, obecná. Roste divoce sem tam na písčitých polích a v zahradách! místy pěstuje se též na polích (Č.), ač nyní snad již jen pořídku. — ⊙ čnec-zář.
51. †**Panicum miliaceum** L. Proso obecné. Seje se hojně na písčitých půdách a někdy též zdivočuje, na př. na polích u Malšovic a j. ! — ⊙ čnec-srp.

52. **Panicum crus galli** L. P. kuří noha. Na vlhkých místech blíže vesnic, na polích, v zahradách, dosti hojné. — ⊙ červec-srp. — Na př. na polích u Malšovic, na pořičí Labe, poblíže rybníků kolem Stéblové a j. !
53. **Setaria glauca** Beauv. Bér sivý. Na písčitých polích, na pustých místech dosti obecný. — ⊙ červec-srp. — Na př. na polích kolem Hradce Kr., za Březhradem, u Borohrádku a j. !
54. **Setaria viridis** Beauv. B. zelený. Na polích a na pustých místech obecný. — ⊙ červec-srp.
55. ***Setaria verticillata** Beauv. B. přeslenatý. Vyskytuje se někdy kolem Hradce Král. v zahradách nebo na polích, při setí jiných rostlin zavlečen. (Sp.) — ⊙ červec-srp.
56. ***Milium effusum** L. Pšenička rozkladité. V stinných a vlhkých lesích porůznu. — ♃ kv-čn. — V lesích Hradeckých a Novohradeckých nehojné. !
57. ***Leersia oryzoides** Sw. Tajnička rýžovitá. Na vlhkých březích řek, rybníků a tůní místy hojná. — ♃ srp-zář. — Na pořičí Orlice na př. u Slezského předměstí, u tůní Orlických kolem Hradce Kr. a j.
58. **Agrostis stolonifera** L. Psineček výběžkatý. a) diffusa, rozkladitý i b) coarctata, stažený. Na lukách suchých i na vlhčích pastvinách, písčitých mezích, lesních mýtinách, suchých hájích, obecný. — ♃ čn-srp.
59. **Agrostis canina** L. P. obecný. Na lukách i v lesích vlhkých dosti rozšířen. — ♃ červec-srp. — Na př. na lukách mezi Hradcem Kr. a Březhradem, u Střebše, Malšovic a j. u velikém množství. !
60. **Agrostis spica venti** L. P. chundelka. Na polích v obilí, na písčitých pastvinách místy co plevel dosti hojný. — ⊙ čn-červec. — Na př. na písčitých polích kolem Hradce Kr. a j. !
61. **Calamagrostis epigeios** Roth. Třtina křovištní. V sušších lesích, zvláště na mýtinách, též v křoví na pořičích hojně rozšířena. — ♃ čn-červec. — Na př. v lesíku na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j. !
62. ***Calamagrostis lanceolata** Cel. b) Halleriana. T. kopinatá b) horní. V stinných, vlhkých lesích místy hojná. — ♃ červec-srp. — V lesích Hradeckých a Novohradeckých, kamž nejspíše z výše položených lesů Orlických zabíhá.
63. ***Calamagrostis arundinacea** Cel. a) silvatica. T. rákosovitá a) lesní. V sušších lesích, zvláště v houští lesním, hojně rozšířená; někdy též spolu s předešlou. — ♃ čn-červec. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Slatiňan, Borohrádku a j. !
64. **Alopecurus pratensis** L. Psárka luční. a) virens, zelená. Na lukách, travnatých mezích obecná. — ♃ kv-čn.
65. **Alopecurus geniculatus** L. P. kolínkatá. Ve vlhkých příkopech, na březích tůní dosti obecná. — ♃ kv-červec. — Na př. v příkopech silničních za Slezskou branou, u Malšovic a j. !

66. **Alopecurus fulvus** Smith. P. plavá. Na těchže místech, jako předešlá, však jak se zdá méně hojná. — ♃ kv-červen. — Na př. podél moČálu v lesích Hradeckých a j. !

67. **Phleum pratense** Schreber. Bojínek luční. a) vulgare, obecný. Na lukách, travnatých mezích, na pokraji lesů, na hradbách i u cest obecně rozšířený. — ♃ čn-srp.

68. ***Phleum Boehmeri** Wib. B. Boehmerův. Na suchých písčitých kopcích, výslunných stráních pořídku. ♃ čn-čnec. — Na Kunětické Hoře ! a nejspíš i jinde.

69. **Phalaris arundinacea** L. Lesknice rákosovitá. Na pokraji rybníků, příkopů vodních, u vod i na mokrých lukách hojně rozšířená. ♃ čn-čnec. — Na př. podél tůní u Střebše, Malšovic a j., též u náhonů kolem Hradce Kr., Smiřic atd. !

70. **Anthoxanthum odoratum** L. Tomka vonná. Na úrodných lukách, lesních paloučích a pod. obecná. — ♃ kv-čnec.

71. ***Hierochloë australis** Röm. et Schult. Tomkovice jižní. Ve vlhkých a stinných lesích a hájích porůznu. — ♃ dub-kv. — V lesích Hradeckých a Novohradeckých dosti rozšířena. !

72. **Holcus mollis** L. Medynek měkký. Na pokraji lesů, v suchých mýtinách i na mezích místy hojný, však řidčeji rozšířený, nežli následující. — ♃ čnec-srp. — V lese za N. Hradcem, na pasekách v lesích Hradeckých na př. za Svinary, v lesích za Stéblovou pod Horou Kunětickou ! a j.

73. **Holcus lanatus** L. M. vlnatý. Na vlhčích lukách, mezích i v lesích, v mýtinách, obecný. — ♃ čn-zář.

74. **Arrhenatherum avenaceum** Beauv. Ovsík obecný. Na lukách, pastvinách, travnatých mezích i v lesích obecně rozšířen. — ♃ čn-srp.

75. †**Avena sativa** L. Oves setý. a) diffusa, rozkladitý. Seje se hojně na polích a místy též zdivočuje. — ⊙ čnec-srp.

76. **Avena fatua** L. O. hluchý. a) hirsuta, srstnatý. Vyskytuje se sem tam hojněji mezi osením i na pustých místech. — ⊙ čnec-srp. — Na př. na polích u Plácek, Plotišť a j., též na zarostlém poříčí Labském před Střebší a j. ! — β) *glabrata, olysalý. Pořídku. Nalezl jsem jej jednou v několika exemplářích na polní mezi u Hradce Kr.

77. **Avena pubescens** Huds. O. pýřitý. Na lukách i na travnatých mezích, u cest dosti hojně rozšířený. — ♃ kv.-srp. — Na př. na lukách kolem Střebše, za N. Hradcem, kolem Správčic a j. !

78. ***Aira caryophyllea** L. Ovsíček vláskovitý. V lesích, zvláště v písčité nebo vřesovinné půdě pořídku, dosud jen v lese u Vysoké, ! ač nejspíš i jinde ještě se objeví. — ⊙ čn-čnec.

79. **Deschampsia caespitosa** Beauv. Metlice trsnatá. Na lukách ve vlhkých hájích, dosti obecná. — ♃ čn-čnec. — Na př. na lukách kolem Střebše a j. !

80. **Deschampsia flexuosa** Grisch. M. křivolaká. V suchých lesích, hájích, na výslunných vřesoviskách hojně rozšířená. — ♃ čn-čnec. — Na př. v lesích kolem Hradce Kr. a j.!

81. **Trisetum pratense** Pers. Trojštět žlutavý. Na lukách, na trávnících i na pokraji lesu dosti obecný. — ♃ čn-čnec. — Na př. na trávnících v parku Hradeckém, na lukách u Střebše a j.!

82. ***Corynephorus canescens** Beauv. Metlice šedivá. Na písčitých kopcích, v písčitých borech místy hojný. — ♃ čnec-srp. — Na písčinách za Roudničkou, na pokraji lesa u Bělče, Srchu, pod Horou Kunětickou, před Oujezdem, u Světlé blíže Týniště.!

83. **Koeleria cristata** Pers. Smělek hřebenatý. a) viridula, zelenavý. V suchých pasekách lesních, písčitých mezích nepříliš hojný. — ♃ čn-čnec. — Na př. v lese u Švinar, v hájích u Sendražic a Račic a j.!

84. **Danthonia decumbens** DC. Trojzubec vystoupavý. Na vlhkých lukách i ve vlhčích lesích, zvláště na písčinách a vřesovištích dosti rozšířený. — ♃ čn-čnec. — Na lukách kolem Roudničky, ve vlhčích lesích kolem Hradce Kr., na pobřeží rybníka, jejž Náhon za Bělčem tvoří, u Račic, Týniště a j.!

85. **Melica nutans** L. Strdivka nicí. V stinných lesích v kypré půdě, zvláště mezi křovím lesním hojně rozšířena. — ♃ kv-čn. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, v lesíku pod Zámečkem, u Račic, Borohrádku! a j.

86. **Phragmites communis** Trin. Rákos obecný. Na pokraji rybníku, tůní, struh i v lesích obecný. — ♃ srp-zář.

87. **Cynosurus cristatus** L. Poháňka hřebenitá. Na lukách, pastvinách, u příkopu i v lesích dosti obecná. — ♃ čn-čnec. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j., v lesíku na kopci sv. Jánském a j.!

88. **Dactylis glomerata** L. Srha laločnatá. Na lukách, mezích, rumištích obecná. — ♃ čn-čnec.

89. **Poa annua** L. Lipnice jará. Ve vlhkých příkopech, na mezích, u cest, zvláště ale na návsích obecná. — ⊙ kv-listop.

90. **Poa nemoralis** L. a) umbrosa. L. hajní. a) stinná. V lesích a hájích dosti obecná, na př. v lesíku na sv. Jánském kopci a j.! c) fertilis, úrodná, na vlhkých lukách i na pořičích, na př. ve vlhkém křoví na poříčí podél Labe a j.! — ♃ kv-čnec.

91. **Poa pratensis** L. L. luční. Na lukách, pastvinách, mezích obecná. — ♃ kv-čn.

92. **Poa compressa** L. L. smáčknutá. Na suchých neúrodných půdách, u cest i na zdech dosti rozšířená. — ♃ čn-čnec. — Na př. na pilířích kamenných mostu Hradeckých, v suchých lesích u Račic, na Kunětické Hoře a j.!

93. **Poa trivialis** L. L. obecná. Na lukách i v lesích, zvláště ve vlhkém křoví u potoku obecná. — ♃ čn-čnec.

94. **Briza media** L. Třeslice prostřední. Na úrodných lukách dosti obecná. — ♃. čn-čnec. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!
95. **Molinia varia** Schrank. Bezkolenec peřestý. Na vlhkých lukách, zvláště v lesích na bařinných a vřesovinných půdách, dosti rozšířená. — ♃. čn-srp. — Na lukách u Roudničky, Divce, Stěblové, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, Borohrádeckých a j.!
96. **Glyceria fluitans** R. Br. Zblochan vzplývající. Podél příkopů vodních, potoků, strouh i tůní, na březích i ve vodě obecný. — ♃. čn-srp.
97. ***Glyceria plicata** Fries. Z. tupokvětý. Jako předešlý, leč méně hojný. — ♃. čn-srp. — Na př. ve vodních příkopech u Střebše, Horního Přímu! a j.
98. **Glyceria aquatica** Wahl. Z. vodní. V rybníku, na kraji tůní, potoků, řek dosti obecně rozšířený. — ♃. čnec-srp. — Na př. u tůní a náhonu kolem Hradce Kr., u Třebechovic, Nechanic a j.!
99. **Festuca ovina** L. Kostřava ovčí. Na lukách, pastvinách, mezích i v lesích obecná. — ♃. kv-čn. — a) vulgaris, obecná, na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j. c) duriuscula, přitvrdlá, obecná na lukách kolem Hradce Kr. a j.!
100. ***Festuca heterophylla** Lam. Kostřava různolistá. Vyskytuje se porůznu v světlejších lesích. — ♃. čn-čnec. Dosud nalezena jen v lesích Novohradeckých.!
101. **Festuca rubra** L. Kostřava červená. Na sušších lukách, pastvinách, mezích, hojná. — ♃. čn-čnec. — Na př. na mezích u Střebše, podél sev.-západní dráhy a j.!
102. **Festuca elatior** L. Kostřava vysoká. b) pratensis, luční. Na úrodných lukách, na travnatých mezích dosti obecná. — ♃. čn-čnec. — Na př. na lukách a mezích kolem Hradce Kr. a j.!
103. **Festuca gigantea** Vill. K. obrovská. Ve vlhkých lesích nejvíce v houštinách u potůčku lesních dosti hojně rozšířená. — ♃. čnec-srp. — V lesích Hradeckých, v háji u Správčic, za Libišany, u Nové Vsi blíže Týniště.!
104. ***Festuca pinnata** Mönch. K. prápořitá. Na výslunných kopcích, v světlých hájích porůznu. — ♃. čn-čnec. — Dosud jen v hájích nad Sendražicemi a Račicemi.!
105. **Festuca silvatica** Hudson. K. lesní. Na keřnatých kopcích, v hájích a stinných houštinách porůznu. — ♃. čnec-zář. — Na Kozince, v lesích Hradeckých blíže Černé stráně, v lese mezi Habřinou a Račicemi! a nejspíš i jinde.
106. **Bromus secalinus** L. Sveřep obilní. Vyskytuje se na polích co plevel mezi obilím, sem tam i na pustých místech dosti hojně. — ⊙ čn-čnec. — Na př. na polích kolem Malšovic, N. Hradce a j.!
107. **Bromus commutatus** Schrad. S. zaměněný. Na lukách a travnatých mezích dosti obecný. — ⊙ a ⊙⊙ kv-čnec. —

Na př. na lukách kolem Střebše, pod Klukem, za rybárnou, u Slezského předměstí a j.!

108. **Bromus mollis** L. S. měkký. α) vulgaris, obecný. Na lukách, trávnících, mezích i na rumištích obecný. — ⊙ kv-čn.

109. **Bromus tectorum** L. S. střešní. Na mezích, zdech, podél cest, na hradbách a rumištích obecný. — ⊙ kv-čnec.

110. **Bromus sterilis** L. S. jalový. Na podobných místech jako předešlý, ač jak se zdá méně hojný. — ⊙ kv-čnec.

111. ***Bromus asper** Murray. S. drsný. Ve světlých lesích a hájích dosti porůznu. — ♃ čn-čnec. — Nalezl jsem jej u větším množství dosud jen v bývalé bažantnici Hradecké a v hájích u Sendražic a Račic, ač nejspíš i jinde v suchých lesích ještě se objeví.

112. ***Bromus erectus** Huds. S. vztýčený. Na sušších lukách, travnatých kopcích a mezích, i u cest dosti porůznu. — ♃ kv-čnec. — Na př. na sv. Jánském kopci! a j.

113. **Bromus inermis** Leysser. S. bezbranný. Na úrodných lukách kolem Hradce Kr. místy hojný. — ♃ čn-čnec. — Na př. na lukách kolem Střebše, u Zámečku, na Polabských lukách kolem Správčic a j.!

114. †**Triticum vulgare** Villars. Pšenice obecná. Seje se hojně na polích. — ⊙ a ⊙⊙ čn.

115. **Triticum repens** L. Pýr plazivý. a) vulgare, obecný. Na mezích, u cest, plotů i jinde na neúrodných a pustých místech obecný. — ♃ čn-čnec.

116. **Triticum caninum** Schreb. P. psí. V stinných lesích, nejvíce ve vlhčích houštinách sem tam dosti hojně rozšířen. — ♃ čn-čnec. — V bývalé bažantnici, v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

117. †**Secale cereale** L. Žito obecné. Seje se zhusta na polích a zdivočuje též někdy u cest i na mezích. — ⊙ a ⊙⊙ kv-čn.

118. **Lolium perenne** L. Jílek ozimý. Na lukách, trávnících i u cest obecný. — ♃ čn-zář.

119. ***Lolium remotum** Schrank. J. oddálený. Vyskytuje se někdy co plevel mezi lnem a na blízku lněných polí, zřídka kdy u větším množství. — ⊙ čn-čnec. — V okolí Hradce Kr. řídce.!

120. **Lolium temulentum** L. Matonoha. Jako předešlý nejvíce na polích mezi ovsem a žitem dosti rozšířený. — ⊙ čn-srp. — Na př. na polích kolem Hradce Kr.!

121. †**Hordeum vulgare** L. Ječmen obecný. Seje se na polích a zdivočuje též místy. — ⊙ a ⊙⊙ čn-čnec.

122. †**Hordeum distichum** L. Ječmen dvouřadý. Seje se na polích. — ⊙ čn-čnec.

123. **Hordeum murinum** L. J. myší. U cest, na zdech, rumištích kolem samého Hradce Králové i v některých blízkých osadách obecný. — ♃ čn-zář.

124. **Nardus stricta** L. Smilka tuhá. Na písčinách lesních i ve vlhké půdě vřesovinné, na lesních lukách dosti hojná. — ♃ čn-čnec. — Na př. na lesních lukách za N. Hradcem, v lesích Hradeckých, kolem Oujezda. Týniště, Stéblové ! a j.

6. Řád. **Cyperaceae** Juss. Šáchorovité.

125. ***Carex Davalliana** Smith. Ostřice Davallova. Na rašelinných bažinných lukách dosti pořídku rozšířená, místy však hojná. — ♃ dub-kv. — Na lukách za N. Hradcem k Roudničce v neobyčejném množství, u Stěžer, Dolního Přímu, Habřiny, Libišan i na Černé stráni v lesích Hradeckých. !

126. ***Carex pulicaris** L. O. blešní. Na bařinných a rašelinných lukách, velmi pořídku. — ♃ kv-čn. — Dosud jen na lukách za N. Hradcem k Roudničce a v blízké lesní olšině v hojnosti. !

127. ***Carex paradoxa** Willd. O. odchylná. Na bařinných lukách, pořídku. — ♃ kv-čn. — Dosud jen na bařinné louce za Novým Hradcem v neobyčejné hojnosti a ve křoví podél příkopu lučních u Libišan.!

128. ***Carex paniculata** L. O. latnatá. a) squarosa, kostrbatá. Na bažinách u Bohdanče. (O.) — ♃ kv-čn.

129. **Carex muricata** L. O. měkkoostenná. a) virens, zelenavá. Na lukách, v travnatém křoví i v lupenatých lesích hojně rozšířená. — ♃ kv-čv. — Na př. ve křoví na lukách podél Orlice hojná, v houštinách lesních, v dubině u Březhradu, Račic, Sendražic a j.; na lukách u N. Hradce, Roudničky a j. !

130. **Carex vulpina** L. O. liščí. Na vlhkých lukách, v příkopech vodních obecná. — ♃ kv-čn.

131. **Carex leporina** L. O. zaječí. Na bařinných lukách, podél mokrých příkopů v lesích i jinde velmi hojně rozšířená. — ♃ kv-čn. — Na př. na lukách před i za Zámečkem, kolem N. Hradce, Slezského předměstí, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, v lese za Roudničkou a j. !

132. ***Carex echinata** Murray. O. ježatá. Na podobných místech jako předešlá dosti hojně rozšířená. — ♃ kv-čn. — Na př. na louce na úpatí sv. Jánského kopce, na lukách mezi N. Hradcem a Roudničkou v neobyčejném množství, v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j. !

133. ***Carex elongata** L. O. prodloužená. V lesních mokřadech, na bařinných lukách poruznu, místy však hojná. — ♃ kv-čn. — V lesích Hradeckých, zvláště podél náhonu hojná, v lesíku na sv. Jánském kopci, v lesích Novohradeckých, ! u Bohdanče (O.).

134. ***Carex canescens** L. O. šedivá. Ve vlhkých lesích na mokřadech dosti hojně rozšířená. — ♃ kv-čn. — V lese na sv. Jánském kopci, v Boru, v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j. hojná. !

135. ***Carex remota** L. O. oddálená. Ve vlhčích lesích nejraději u potůčku, pořídku. — ♃. kv-čn. — V lese na sv. Jánském kopci, ve vlhkých lesích za Libišany. !

136. ***Carex cyperoides** L. O. šáchorovitá. Na březích rybníků a řek. — ⊙ čn-zář. — Na půdě býv. rybníka Čeperky u Stéblové (blíže stanice železniční)! u bývalých rybníků Bohdanečských (Č.).

137. **Carex brizoides** L. O. třeslicovitá. a) genuina, pravá; ve vlhkých lesích Hradeckých, Novohradeckých i j.! b) curvata, zkřivená: na lukách, sem tam i v lesích kolem Hradce Kr. a j. hojná.! c) Schreberi, hnědá; na suchých travnatých kopcích a lukách na hradbách Hradeckých, a j. velmi hojná.! — ♃. dub-čn.

138. ***Carex disticha** Hudson. O. dvouřadá. Na bařinných lukách nejvíce u příkopu vodních poruznu. — ♃. kv-čn. — Dosud jen na lukách za Libišany. !

139. **Carex acuta** L. O. obecná. Na vlhkých lukách, v mokrých lesinách, v bařinách obecná. — ♃. kv-čn. — a) nutans, nicí i b) intermedia, prostřední všude rozšířené, c) angustifolia, úzkolistá více jen na lukách bařinných a rašelinných na př. na lukách za Malšovicemi, kolem Roudničky a j.!

140. ***Carex Buekii** Wimm. O. Buekova. Na podobných místech co předešlá, však jen místy rozšířená. — ♃. kv. — Hojná na poříčí Orlice, zvláště u mlýna blíž Slezského předměstí, za Malšovicemi a j.!

141. **Carex digitata** L. O. prstnatá. Ve vlhčích lesích, v stinných hájích dosti hojně rozšířená. — ♃. dub-kv. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, kolem Slatiny, u Vysoké a j.!

142. ***Carex montana** L. O. chlumní. V suchých výslunných hájích místy velmi hojná. — ♃. db-kv. — Na pokrají lesa za Piletícemi a u Bukoviny.!

143. ***Carex pilulifera** L. O. kulkonosná. V lesích, zvláště na pasekách lesních sem tam dosti hojná. — ♃. dub-kv. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Svinar, Boru, Týniště a j.!

144. ***Carex umbrosa** Host. O. stinná. Ve světlých, vlhčích lesích pořídku rozšířena, místy však hojná. — ♃. db-kv. — V lesích Hradeckých hojně pod Černou strání.!

145. **Carex praecox** Jacq. O. ranní. Na lukách, travnatých mezích i na travnatých místech v lesích hojně rozšířená. — ♃. dub-kv. — Na př. na lukách kolem Hradce Králové a j.; i na pokrají lesů Hradeckých a j.!

146. ***Carex tomentosa** L. O. plsťnatá. V lupenatých lesích, na keřnatých stráních i na palouczích lesních porůznu. — ♃. dub-kv. — V lesíku na sv. Jánském kopci, v bažantnici u Dolního Přímu, v lese za Roudničkou, v lesích u Račic a Sendražic.!

147. ***Carex ericetorum** Pollich. O. vřesovištní. V borových lesích, v písčité půdě, ve vřesovištích pořídku. — ♃. dub-kv. — V lesích za N. Hradcem dosti hojně! u Chvojna (O.).

148. **Carex flacca** Schreb. O. plihá. Na bahnitých lukách i v mokrých lesích hojná. — ♃. dub-kv. — Pod sv. Jánským kopcem, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, na lukách před i za Zámečkem, za N. Hradcem, na lukách kolem Březhradu a j.!

149. **Carex panicea** L. O. prosová. Na podobných místech jako předešlá, často též s ní pospolu a ještě hojnější. — ♃. kv-čn. — Na př. na bařinných lukách před i za Zámečkem, kolem Rusku, Březhradu a j., též na palouccích v lesích Hradeckých a j.!

150. **Carex pallescens** L. O. bledá. V stinných lesích ve vlhkých hájích hojně rozšířená. — ♃. kv-čn. — V lese na sv. Jánském kopci, Boru, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, na louce blíže Orlice u Malšovic, u Zámečku a j.!

151. **Carex silvatica** Huds. O. lesní. Ve vlhčích lesích nepříliš hojná. — ♃. kv-čn. — V lese na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, v lese u Račic a j.!

152. ***Carex pseudocyperus** L. O. nedošáchor. U příkopu vodních, v bařinné půdě, též u potoku lesních nehojná. — ♃. kv-čn. — V lesích Hradeckých, pod Černou strání, v lesích Novohradeckých na několika místech.!

153. ***Carex distans** L. O. odstálá. Na bahnitých lukách, též v mokřadech na pokrají lesů, poruznu. — ♃. kv-čn. — Na lukách za Slatinou, na pokrají lesu Novohradeckých, u Stěžer a j.!

154. **Carex flava** L. O. rusá. a) genuina, velkozobanná, na bahnitých lukách i v bařinách lesních dosti hojně rozšířená; na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j., na lukách pod Klukem, za N. Hradcem, kolem Březhradu a j. velmi hojná.! c) *Oederi, rovnozobanná, na bařinných a rašelinných lukách i v lesích na př. pod sv. Jánským kopcem, v lesích Hradeckých, na lukách před Oujezdem u Březhradu, Týniště a j.! — ♃. kv-čn.

155. **Carex paludosa** Good. O. kalužní. Na bahnitých lukách v mokřadech hojná. — ♃. kv-čn. — Kolem Hradce Kr. a j.!

156. **Carex vesicaria** L. *em.* O. puchýřitá. Na podobných místech jako předešlá a stejně hojná. — ♃. kv-čn. — Na bažinatých lukách podél Orlice, na př. hojně kolem Malšovic, Svinárek, u Týniště a j.!

157. ***Carex ampullacea** Good. O. bublinatá. V příkopech vodních, na bahnitých i rašelinných místech i v lesích nepříliš hojná. — ♃. kv-čn. — Na louce u lesa za Náhonem v lese za N. Hradcem.!

158. ***Carex riparia** Curtis. O. pobřežní. Podél řek i na lukách v příkopech vodních pořídku. — ♃. kv-čn. — U zátok Orlice za Malšovicemi, na pokrají rybníka u bažantnice blíže Dolního

Přímu, na lukách za N. Hradcem k Roudničce, v lese za N. Hradcem, u rybníka za Bělčem a j. ! u Bohdánče (O.).

159. ***Carex filiformis** L. O. nitkolistá. Na rašelinných lukách, nejvíce v příkopech odvodňovacích, dosud jen na lukách za Březhradem v hojnosti. ! — ♃. kv-čn.

160. **Carex hirta** L. O. srstnatá. Na mokrých písčinách, lukách u cest a příkopů obecná. — ♃. kv-čn. — Na př. na březích Labe u Hradce Králové a j. !

161. ***Scirpus compressus** Pers. Skřípina smáčknutá. Na mokrých bažinných lukách i jinde na bahnitých půdách, poruznu. — ♃. čn-čnec. — Luka kolem Hradce Králové, u Stěžer, Týniště ! u Smiřic (Č.).

162. ***Scirpus maritimus** L. S. mořská. Podél náhonu, rybníků i v příkopech vodních, nepříliš hojná. — ♃. čnc-srp. — Podél struh vodních u Svobodných Dvorů, Březhradu a j. !

163. **Scirpus silvaticus** L. S. lesní. V mokrých příkopech na lukách, v močálech lesních i u vod hojně rozšířená. — ♃. čn-čnec. — Na lukách kolem Hradce Král., v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j. !

164. ***Scirpus radicans** Schkuhr. S. kořenující. Podél tůní, na pořičích řek, méně hojná předešlé. — ♃. čnec-srp. — Na březích Orlice u Hradce Kr. !

165. **Scirpus lacustris** L. S. jezerní. V tůních, příkopech vodních i jinde ve vodách, zvláště bahnitých, obecná. — ♃. čn-čnec. — Na př. v tůních Orlických a j. !

166. **Scirpus setaceus** L. S. nitkovitá. Podél řek a rybníků, na zaplavených místech, nepříliš hojně rozšířená. — ♃. čn-srp. — Na př. na dně bývalého rybníka Čeperky blíže Stéblové ! a nejspíš i j.

167. **Scirpus acicularis** L. S. jehlovitá. Na podobných místech, jako předešlá, však mnohem hojnější. — ♃. čnec-srp. — Na př. u rybníku v lese Hradeckém za mlýnem Malšovickým a j. v hojnosti. ! β) *fluitans, plynoucí, v rybnících a potocích u Hradce Králové (Čen.).

168. **Scirpus palustris** Link. S. bahenní. V příkopech vodních, v mokřadech, na bařinných lukách, obecná. — ♃. čn-srp. — Na př. u vodních příkopů kolem Hradce Král., na lukách u Roudničky ! a j.

169. ***Scirpus uniglumis** Link. S. jednoplevá. Jako předešlá, však spoře jen rozšířená. — ♃. čn-srp. — Na lukách před Malšovicemi spolu se sítinou nitkolistou, místy velké tmavozelené fláky tvoříc, na louce u Dolního Přímu, na lukách kolem Roudničky a j. !

170. ***Scirpus ovatus** Roth. S. vejčitá. Na březích řek a rybníků pořídku. — ⊙ čn-srp. — U Hradce Kr. (R.), u bývalých rybníků Bohdanečských (Č.).

171. **Eriophorum polystachyum** Roth. Suchopýr mnohoklasý.

Na bařinných lukách dosti obecný. — ♃ dub-kv. — Na př. na lukách před i za Zámečkem, u Slatiny, v lesích Novohradeckých, u Stěžer, Libišan a j.!

172. **Eriophorum angustifolium** Roth. S. úzkolistý. Na podobných místech co předešlý a stejně hojný. — ♃ db-kv. — Na př. na lukách u Stěžer, na bařinách v lesích Hradeckých a j.!

173. ***Cyperus fuscus** L. Šáchor hnědý. Ve vodních strouhách na pokraji bařin, rybníků i řek poruznu. — ⊙ čnec-zář. — Dosud jen na pokraji bařin na lukách u Libišan a na půdě býv. rybníka Čeperky u Stéblové. !

174. ***Cyperus flavescens** L. Šáchor žlutavý. U řek a rybníků na mokrých půdách, sporý. — ⊙ čnec-zář. — U Hradce Kr. (R.), u bývalých rybníků Bohdanečských (Č.).

7. Řád. **Juncaceae** Bartl. Sítinovité.

175. **Juncus communis** E. Meyer. Sítina obecná. V příkopech vodních, na bahnitých lukách a mokřadech obecná; b) effusus, rozprostřená, méně hojná, na př. u jezírka v lese blíže Slatiny a j.! — ♃ čnec-srp.

176. **Juncus glaucus** Ehr. S. sivá. Na těchže místech jako předešlá, ale řidší. — ♃ čnec-srp. — Na př. v příkopech vodních pod Zámečkem, u Plotišť, Přímu a j.!

177. ***Juncus filiformis** L. S. nitkovitá. Na bahnitých lukách místy velmi hojná; dosud jen na louce za Slezským předměstím, na lukách, podél Orlice před i za Malšovicemi ležících, a na louce pod Klukem k N. Hradci.! — ♃ čn-čnec.

178. **Juncus lamprocarpus** Ehr. S. leskloplodá. Na mokrých lukách, v příkopech bahnitých obecná. — ♃ čnec-srp. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr.!

179. ***Juncus fuscoater** Schreb. S. tmavohnědá. Na podobných místech, jako předešlá, ale mnohem vzácnější. — ♃ čnec-srp. — Na vlhkých lukách mezi N. Hradcem a Roudničkou, u Libišan a Borohrádku,! u Chvojna (O.).

180. ***Juncus capitatus** Weig. S. strboulkatá. U rybníků i v příkopech vodních, řídká. — ⊙ čn-srp. — Na půdě bývalého rybníku Veliká Čeperka, blíže stanice železniční u Stéblové.!

181. **Juncus compressus** Jacq. S. smáčknutá. Na vlhkých lukách, v močálech, u vlhkých příkopů a mezí dosti obecná. — ♃ čn-srp. — Na př. na lukách u N. Hradce, u příkopu a mezí v Plačkách a j.!

182. **Juncus bufonius** L. S. žabí. Na vlhkých rolích, ve vlhkých příkopech silničných, na pastvinách obecná. — ♃ čn-srp. — Na př. hojná na polích u Malšovic, Střebše a j.!

183. **Luzula vernalis** DC. Bika jarní. Ve vlhkých lesích a hájích hojně rozšířená. — ♃ dub. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, pod Zámečkem, u Slatiny a j.!

184. **Luzula albida** DC. Bika bělavá. V suchých lesích a hájích jako předešlá rozšířená. — ♃. čn-čnec. — V lesích u Chlumu, Sendražic, Račic, Borohrádku a j.!

185. **Luzula campestris** DC. Bika ladní. a) longistyla, dlouhočnělečná, na lukách, v světlých hájích, na trávnatých stráních obecná, b) multiflora, mnohokvětá, i c) pulchella, drobounká, v pasekách borových lesů Hradeckých i na vřesovištích místy hojná.! — ♃. bř-kv.

8. Řád. Liliaceae DC. Lilijovité.

186. ***Lilium martagon** L. Lilije zlatohlavá. Ve světlých lesích a hájích dosti pořídku rozšířená. — ♃. čn-čnec. — Na „Černé stráni", v lese u Slatiny, v hájích u Račic.!

187. **Gagea lutea** Schult. Křivatec žlutý. Na vlhkých lukách lesních, ve vlhčích houštinách zvláště u potoku, hojná. — ♃. bř-dub. — Na př. v lesích Hradeckých a Novohradeckých, v divokém sadě u Správčic a jinde.!

188. **Gagea pratensis** Schult. K. luční. Na lukách, trávnících a mezích obecný. — ♃. kv-dub. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

189. ***Gagea minima** Schult. K. nejmenší. Na pokrají světlých háju, v světlém křoví poruznu. — ♃. dub-kv. — U Malšovic.!

190. **Ornithogalum tenuifolium** Guss. Snědek tenkolistý. Na lukách, trávnatých mezích i v polích, místy hojně rozšířen. — ♃. dub-kv. — Na př. velmi hojný na lukách u Malšovic a j.!

191. ***Allium acutangulum** Schrad. a) pratense. Česnek ostrohranný a) luční. Na lukách jílovitých u Hradce Králové pořídku (Č.). — ♃. čn-srp.

192. **†Allium schoenoprasum** L. Pažitka. Pěstuje se v kuchyňských zahradách. — ♃. čn-čnec.

193. **†Allium ascalonicum** L. Ošlejch. Sází se jako předešlá sem tam v zahradách. — ♃. čnec-srp.

194. **†Allium fistulosum** L. Ošlejch zimní. Pěstuje se někdy v kuchyňských zahradách. — ♃. čn-čnec.

195. **†Allium cepa** L. Cibule obecná. Sází se hojně v kuchyňských a zelenářských zahradách. — ♃. čn-čnec.

196. **Allium oleraceum** L. Česnek domácí. Na keřnatých stráních, na trávnatých mezích, v křoví, sem tam rozšířený. — ♃. čn-srp. — Kolem Hradce Král., u Račic a j.!

197. ***Allium scorodoprasum** L. Ořešec. Na sušších lukách poruznu, místy však hojný. — ♃. čn-čnec. — Na lukách podél Orlice blíže Slezského předměstí hojný, též na několika místech v divokém sadě (Dotřelově háji) u Správčic, na lukách mezi Hradcem Kr. a Březhradem, na malé louce blíž mlýna za Bělčem a j.!

198. **†Allium sativum** L. Č. obecný. Pěstuje se hojně v kuchyňských a zelenářských zahradách. — ♃. čnec-srp.

199. † **Allium porrum** L. Por zahradní. Pěstuje se jako předešlý. — ♃. čn-čnec.

200. ***Anthericum ramosum** L. Bělozářka větvitá. Na výslunných keřnatých stráních, v suchých hájích pořídku rozšířená. — ♃. čn-čnec. — Dosud jen v háji nad Račicemi.!

201. **Asparagus officinalis** L. Chřest obecný. Pěstuje se v zahradách a roste sem tam též divoce na lukách v jednotlivých exemplárech; na př. na louce blíže Plácek a j.! — ♃. čn-čnec.

202. **Smilacina bifolia** Desf. Pstroček dvoulistý. V lesích, zvláště ve vlhčích a stinných lesích, velmi hojný. — ♃. kv-čn. — Na př. na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

203. **Convallaria majalis** L. Konvalinka vonná. Ve světlých, vlhčích lesích a hájích v kypré půdě hojně rozšířená. — ♃. kv-čn. — Na př. v lesích Hradeckých a j.!

204. **Polygonatum officinale** All. Kokořík obecný. V lupenatých lesích a hájích, na keřnatých stráních dosti rozšířený. — ♃. kv-čn. — Na př. v lesích Hradeckých, u Týniště a j.!

205. **Polygonatum multiflorum** All. K. mnohokvětý. Na těchže místech, jako předešlý, však řidčeji. — ♃. kv-čn. — Na př. v lesích Hradeckých na Černé stráni, v bažantnici u Doln. Přímu a j.!

206. **Paris quadrifolia** L. Vraní oko. Ve vlhkých a stinných lesích a hájích porůznu. — ♃. kv-čn. — V lesíku pod Zámečkem, v lesích Hradeckých na Černé stráni, v lesích Novohradeckých, v bažantnici u Dolního Přímu a j.!

9. Řád. Colchicaceae DC. Ocúnovité.

207. **Colchicum autumnale** L. Ocún jesenní. Na vlhkých lukách i na lesních paloucích hojně rozšířen. — ♃. čnec-srp. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

10. Řád. Juncagineae Rich. Bařičkovité.

208. ***Triglochin palustris** L. Bařička obecná. Na bahnitých lukách, u příkopů vodních, porůznu. — ♃. čn-čnec. — Na bařinných lukách za N. Hradcem, u Slatiny, Divce, Stěžer, Libišan, Oujezda! u Bohdanče (Č.).

11. Řád. Butomaceae Lindl. Šmelovité.

209. **Butomus umbellatus** L. Šmel okoličnatý. Na pokrají rybníků, tůní, vodních příkopů, dosti hojný. — ♃. čn-srp. — Na př. u tůní Orlických blíže Střebše, u vodních příkopů blíž Farářství a j.!

12. Řád. Alismaceae R. Brown. Žabníkovité.

210. **Alisma plantago** L. Žabník jitrocelový. Na podobných místech jako šmel, obecný. — ♃. čnec-srp. — Na př. u tůní Orlických a j.!

211. **Sagittaria sagittaefolia** L. Šípatka vodní. V tůních i jinde v stojatých vodách, dosti hojná. — ♃. čn-srp. — Na př. v tůních Orlických, u rybníka Diveckého a j. !

13. Řád. **Hydrocharideae** De Cand. Voďankovité.

212. **Hydrocharis morsus ranae** L. Voďanka žabí. V tůních, tichých zátokách říčních, ve vodních příkopech, sem tam i v lesích obecná. — ♃. čnec-srp. — Na př. hojná ve vodních strouhách kolem Hradce Kr., v tůních a zátokách Orlických a j. !

14. Řád. **Orchideae** Juss. Vstavačovité.

213. ***Orchis ustulata** L. Vstavač osmáhlý. Na vlhčích lukách, trávnatých mezích, lesních paloucích porůznu. — ♃. kv-čn. — Na lukách u Hradce Kr. (Č.).

214. **Orchis morio** L. V. obecný. Na lukách, lesních paloucích sem tam hojný. — ♃. kv-čn. — Na př. na lukách u Střebše, Malšovic, Svinar a j. !

215. ***Orchis maculata** L. V. plamatý. Na podobných místech jako předešlý, řidčeji. — ♃. čn. — Na př. na bařinných lukách v lesích za N. Hradcem. ! na lukách u Opatovic (Č.) a j.

216. **Orchis latifolia** L. V. širolistý. Na vlhkých lukách, lesních bařinných luzích dosti hojně rozšířený. — ♃. kv-čn. — Na př. na luzích pod sv. Jánským kopcem, před i za Zámečkem, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, na vlhkých lukách u Svinar a j. !

217. **Platanthera solstitialis** Bönningh. Vemenník bělokvětý. Ve světlých lesích a hájích, na keřnatých stráních, dosti hojný. — ♃. kv-čnec. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, Přímských, u Boru, kolem Račic, Třebechovic, Stéblové a j. !

218. ***Cephalanthera pallens** Rich. Okrotice bělavá. V světlých hájích, na keřnatých úbočích, spoře. — ♃. kv-čn. — V háji u Račic ! podlé udání, mně sděleného, byl též nalezen v lesíku pod Zámečkem (kdež jsem ho však dosud marně hledal).

219. **Epipactis latifolia** All. Kruštík širolistý. Ve vlhkých a stinných lesích i hájích porůznu. — ♃. čn-čnec. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Týniště a j. !

220. ***Neottia nidus avis** Rich. Hnízdák. V stinných lesích a hájích pořídku. — ♃. čn-čnec. — V lesích Hradeckých, pod Černou strání, v lese za Novým Hradcem a j. !

221. ***Listera ovata** R. Br. Bradáček vejčitý. Ve vlhkých lesích, na mokrých lukách lesních v kypré půdě místy hojný. — ♃. čn-čnec. — V lesích Hradeckých a Novohradeckých. !

15. Řád. **Irideae** Juss. Kosatcovité.

222. **Iris pseudacorus** L. Kosatec vodní. U rybníků, tůní, na mokrých lukách, u příkopů vodních, hojně rozšířen. —

♃. čn-čnec. — Na př. na vlhkých lukách podél Labe a Orlice, zvláště kolem Střebše, Malšovic a j. !

† **Iris germanica** L. K. německý a některé jiné druhy kosatcu chovají se na mnohých místech v zahradách spolu s některými druhy mečíku (Gladiolus).

16. Řád. **Amaryllideae** R. Brown. Amarylkovité.

223. **Leucojum vernum** L. Bledule jarní. Ve vlhkých lesích, nejvíce podél potůčků, místy velmi hojný. — ♃. bř-dub. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých a j. !

224. ***Galanthus nivalis** L. Podsněžník bílý. Na vlhčích lukách i v hájích dosud jen na louce u Malšovic. na jediném místě v značném množství. ! — ♃. ún-bř.

† **Narcissus poëticus** L. Narcis bílý a **N. pseudonarcissus** L. Narcis kadeřavý, pěstují se zhusta v zahradách; první též někdy blíže těchto zdivočuje.

IV. Třída. Dvouděložné. Dicotyledoneae.

A. *Bezkorunné.* Apetalae.

1. Řád. **Callitrichineae** Link. Hvězdošovité.

225. **Callitriche verna** L. *p.* Žabí vlas jarní. V příkopech vodních, potocích i jinde v stojatých a tekutých vodách obecný. — ♃. a ⊙ kv-zář. — Na př. u Náhonu, v lesích Hradeckých a j. !

2. Řád. **Euphorbiaceae** R. Br. Pryšcovité.

226. † **Euphorbia lathyris** L. Pryšec křížmolistý. Nalézá se na mnohých místech v zahradách. odkudž též zdivočuje. tak na př. jednou na Slezském předměstí u silnice. ! — ⊙ čn-srp.

227. ***Euphorbia exigua** L. Pryšec drobný. Na rolích, zvláště na úhorech, místy hojný. — ⊙ čn-zář. — Pole u Blešna (spoře), Březhradu, Sendražic, Račic, Smiřic, Dobřenic. !

228. **Euphorbia peplus** L. P. okrouhlý. Na polích. v zahradách i na návsích dosti obecný. — ⊙ čnec-zář.

229. **Euphorbia helioscopia** L. P. kolovratec. Na podobných místech, jako předešlý. — ⊙ kv-zář.

230. ***Euphorbia platyphylla** L. P. plocholistý. Na polích, vlhčích trávnících, návsích pořídku. — ⊙ čnec-srp. — Na Chlumu (C.), ve vsi Habřině. !

231. **Euphorbia dulcis** L. P. sladký. Ve vlhkých a stinných lesích a hájích místy hojný. — ♃. dub-kv. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, v bažantnici u Dolního Přímu i j. !

232. **Euphorbia esula** L. P. obecný. Na mezích polních, u cest, na trávnících, dosti rozšířený, ač ne příliš hojný. — ♃. kv-srp. — Na př. na sv. Jánském kopci, u Malšové Lhoty a j. !

233. **Euphorbia cyparissias** L. P. chvojka. Na podobných místech co předešlý, obecný. — ♃. dub-čnec.

234. **Mercurialis perennis** L. Bažanka lesní. V stinných a vlhkých lesích v kypré půdě, zvláště blíže potůčků, místy hojná. — ♃. db-kv. — Lesy Hradecké, Novohradecké a j.!

235. **Mercurialis annua** L. B. polní. U cest, na rumištích, polích, v zahradách, obecná. — (•) čn-zář.

236. †**Buxus sempervirens** L. Zimostráz. Chová se hojně v zahradách. — ♃. bř-dub.

3. Řád. **Betulaceae** Rich. Břízovité.

237. **Alnus glutinosa** Gärtner. Olše lepkavá. V mokřadech lesních, na bahnitých lukách, podél potoků a rybníků obecná. — ♄ ún-bř.

238. ***Alnus incana** DC. O. šedá. Ve vlhkých lesích Hradeckých a Novohradeckých místy hojná, ač prý ne původní, nébrž sázená, u rybníka blíž Dolního Přímu.! — ♄ ún-bř.

239. **Betula alba** L. Bříza obecná. V suššších lesích dosti hojně rozšířená; b) pubescens, pýřitá, nejvíce na rašelinných půdách a lesních bařinách, pořídku. — ♄ db-kv.

4. Řád. **Carpineae** Döll. Habrovité.

240. **Corylus avellana** L. Líska obecná. V suššších lesích a hájích i na keřnatých stráních, hojně rozšířená. — ♄ ún-bř. — Lesy Hradecké, dubina u Březhradu, u Slatiny a j.!

†**Corylus tubulosa** Willd. L. trubkovitá. Chová se pořídku v zahradách. — ♄ bř.

241. **Carpinus betulus** L. Habr obecný. V lupenatých lesích spolu s duby a pod. dosti hojný. — ♄ dub-kv. — Na př. v lesíku pod Zámečkem a j.!

5. Řád. **Cupuliferae** Rich. *p.* Číškonosné.

242. **Fagus silvatica** L. Buk obecný. V lesích a hájích, jako předešlý dosti hojně rozšířen. — ♄ kv. — Na př. v lesíku pod Zámečkem a j.; v lesích Novohradeckých vyskytují se sem tam staré mohutné kmeny.!

243. **Quercus sessiliflora** Smith *am.* Dub zimní. Vyskytuje se v lupenatých lesích poruznu, řidčeji nežli následující. — ♄ kv.

244. **Quercus pedunculata** Ehr. Dub letní. V lesích, zvláště v dubinách Polabských velmi hojný. — ♄ kv.

6. Řád. **Salicineae** Rich. Vrbovité.

245. ***Salix pentandra** L. Vrba pětimužná. Na rašelinných lukách, u potoků, v mokrých olšinách, u rybníků, roztroušená. — ♄ kv. — U Libišan, u rybníka Žďárského blíže Týniště.!

246. **Salix fragilis** L. Vrba křehká. α) discolor, různobarvá, i β) concolor, stejnobarvá. Podél řek, potoků, rybníků, na

pokrají luk velmi hojná, též u cest sázená. — ♄ dub-kv. — Na př. podél Labe a Orlice kolem Hradce Kr. a j.!

247. **Salix alba** L. V. bílá. Na podobných místech jako předešlá, obecná. — ♄ dub-kv.

248. ***Salix viridis** Fries. (S. fragilis-alba). V. zelená. Spolu s rodnými druhy dosti rozšířená. — ♄ db-kv. — Na př. podél Labe u Hradce Kr.!

249. **Salix amygdalina** L. *amp.* V. mandlová. α) discolor, různobarevná, i β) concolor, stejnobarevná. U řek, potoků, náhonů, jako obě předešlé hojná. — ♄ dub-čnec. — Na př. na poříčí Labe a Orlice a j.!

250. **Salix purpurea** L. V. nachová. Na podobných místech jako předešlá, i na vlhkých lukách u příkopů vodních dosti obecná. — ♄ bř-kv. — Na př. podél Labe a Orlice dosti hojná.!

251. **Salix viminalis** L. Vrba košařská. Na těchže místech jako předešlé, často s nimi též pospolu. — ♄ bř-kv. — Na př. hojně podél Labe a Orlice a j.!

252. ***Salix rubra** Hud. *ampl.* (S. viminalis × purpurea.) V. červená. b) genuina, obecná. Na poříčích Labe i Orlice mezi vrbovím spolu s rodiči svými dosti hojná. — ♄ db. — Na př. podél Labe u Hradce Kr., podél Orlice blíže Malšové Lhoty a j.!

253. ***Salix cinerea** L. V. popelavá. Na mokrých a bařinných lukách, u rybníků, potoků, též na pokrají lesů porůznu. — ♄ bř-kv. — Na př. tu a tam jednotlivě podél dráhy severozápadní k Pardubicům.!

254. **Salix caprea** L. Jíva. V lesích a hájích, zvláště u potůčků lesních, též na poříčích a u náhonů, dosti obecná. — ♄ bř-dub. — Na př. v lesích Hradeckých, na poříčí Orlice a j.!

255. ***Salix sericans** Tausch. (S. caprea × viminalis). V. hedbávitá. Na březích Orlice mezi Hradcem Kr. a Třebechovicemi spolu s předešlými sem tam hojně rozšířená. — ♄ bř-kv. — Velmi hojná kolem Malšovic a Malšové Lhoty.!

256. **Salix aurita** L. V. ušatá. V lesích, na vlhkých lukách i na mokřadech a bařinách dosti obecná. — ♄ dub-kv. — Na př. v lesích Hradeckých a Novohradeckých a j.!

257. ***Salix repens** L. V. plazivá. Na bařinných i rašelinných lukách roztroušená. — ♄ dub-kv. — a) genuina, obecná. Na bažinné louce u Roudničky a za Březhradem! b) rosmarinifolia, rosmarinolistá. Za N. Hradcem.!

258. **Populus alba** L. Topol bílý. Na poříčích, v sadech a stromořadích porůznu. — ♄ bř-dub. — Na př. na Kozince v Hradci Kr., v lesích Hradeckých blíž Bělče a j.!

259. **Populus tremula** L. Osyka. V lesích a hájích dosti hojně rozšířená i v stromořadích sem tam sázená. — ♄ bř-dub. — Na př. v stromořadích kolem Hradce Kr. a j.!

260. **Populus nigra** L. Topol černý. Na poříčí řek na př. u Labe roztroušený, místy i u silnic sázený; b) pyramidalis, vlaský, v stromořadích dosti hojně sázený. ! — ♄ dub.

7. Řád. **Juglandeae** DC. Ořešákovité.

261. † **Juglans regia** L. Ořešák královský. Chová se v zahradách, tu a tam též v stromořadích. — ♄ kv.

8. Řád. **Polygoneae** Juss. Rdesnovité.

262. ***Rumex maritimus** L. Šťovík pobřežní. a) aureus, zlatý. Na březích rybníků, u vlhkých příkopů i na vlhkých návsích dosti pořídku rozšířen. — ⊙ i ⊙ čnec-srp. — Na poříčí Labe, v lese za Malšovicemi, v Smiřicích, blíže Němčic, na vlhkém rumišti v Týništi. !

263. **Rumex conglomeratus** Murr. Š. klubkatý. U příkopů silničních, podél struh lesních, na poříčí, u cest i ve vsích obecný. ♃ čnec-srp. — Na př. u cest pod hradbami Hradeckými a j. !

264. ***Rumex sanguineus** L. Š. krvavý. Ve vlhkém houští, v lesích a hájích nepříliš hojný. — ♃ čnec-srp. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, v Dotřelově háji u Správčic a j. !

265. **Rumex obtusifolius** L. Š. tupolistý. V příkopech, na vlhčích návsích, u potoku, v našem okolí, jak se zdá, nepříliš hojný. — ♃ čnec-srp.

266. **Rumex crispus** L. Š. kadeřavý. Podél mezí, příkopů lučních, na návsích i jinde na vlhčích místech, obecný. — ♃ čnec-srp.

267. ***Rumex hydrolapathum** Hudson. Š. koňský. U rybníku, tůní, podél řek, hojně rozšířený. — ♃ čnec-srp. — Tůně Orlické, břehy Labské ! rybník Rozkoš u Bohdanče (O.), Bystřice u Kratonoh ! a j.

268. ***Rumex aquaticus** L. Š. vodní. V tůních, podél řek, u rybníků a potoků, jako předešlý rozšířený. — ♃ čnec-srp. — Na př. v tůních na lukách kolem Střebše ! a j.

269. †**Rumex scutatus** L. Š. štítnatý. Sem tam v zahradách sázený, zdivočuje též někdy, na př. až do r. 1881 na zdech zahrady fortifikační v Hradci Kr. ! — ♃ kv-čnec.

270. **Rumex acetosa** L. Š. obecný. Na lukách, vlhčích travnatých mezích i v lesích dosti obecný. — ♃ kv-čn.

271. **Rumex acetosella** L. Š. menší. Na úhorech, lesních píščinách a pasekách i jinde obecný. — ♃ kv-čnec.

272. **Polygonum bistorta** L. Hadí kořen. Na vlhčích lukách hojně rozšířený. — ♃ čn-čnec. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j. !

273. **Polygonum amphibium** L. Rdesno obojživelné. V tůních na březích rybníků a řek, v stojatých vodách hojný. — ♃ čn-

srp. — Na př. v močálech kolem Střebše, podél dráhy severozápadní a j.!

274. **Polygonum lapathifolium** L. Blešník. a) genuinum, pravý. Na vlhkých polích, u příkopů vodních, na návsích a rumištích obecný; b) nodosum, napuchlý, nejvíce na březích řek a rybníků obecný. — ⊙ čn-zář.

275. **Polygonum persicaria** L. Červivec; a) densiflorum, hustokvětý. Na vlhkých návsích, v příkopech i jinde na pustých místech hojný, však méně obecný nežli předešlý; c) *minus, menší. Sem tam na lukách, u rybníků i v lesích velmi hojný, na př. v lesích Novohradeckých, u Týniště, Borohrádku a j.! — ⊙ čnec-zář.

276. **Polygonum hydropiper** L. Peprník. Na březích řek a rybníků, zvláště ve vlhkých příkopech a strouhách obecný. — ♃ čnec-zář. — Na př. u příkopů lučních před Slezským předměstím a j.!

277. **Polygonum aviculare** L. Truskavec. Na mezích, návsích, pastvinách, u cest obecný. — ⊙ čn-lstp.

278. **Polygonum convolvulus** L. Rdesno opletka. Na polích, u cest v křovinách obecný. — ⊙ čnec-říj.

279. **Polygonum dumetorum** L. R. plotní. V lesním křoví i v houštinách na pořičích sem tam dosti hojný. — ⊙ čnec-zář. — Na př. v lesích Hradeckých a j.!

280. †**Polygonum fagopyrum** L. Pohanka. Bývá seta sem tam na písčitých i vápnitých půdách. — ⊙ čnec-srp.

9. Řád. Sclerantheae Link. Chmerkovité.

281. **Scleranthus annuus** L. Chmerek roční. α) fastigiatus, vrcholičnatý. Na rolích, zvláště na úhorech i u cest obecný. — ⊙ a ⊙⊙ kv-říj. — β) polycarpus, mnohoplodý; na písčitých kopcích a pasekách dosti obecný. — Na př. nad Stéblovou! a j.

282. **Scleranthus perennis** L. Ch. ozimý. Na písčitých kopcích, mezích polních i v lesích rozšířený. — ♃ kv-zář. — Na př. na sv. Jánském kopci, na kopci za Roudničkou a nad Stéblovou blíže Srchu! a nejspíš i jinde.

283. * **Scleranthus intermedius** Kit. (S. annuus × perennis). Ch. prostřední. Na těchže místech jako předešlé druhy a s nimi pospolu, leč pořídku. — ⊙ i ♃ kv-zář. — Na kopci nad Stéblovou blíže Srchu.!

10. Řád. Chenopodiaceae Vent. Lebedovité.

284. **Schizotheca patula** Čelak. Lebeda rozkladitá. Na mezích, u cest i jinde na pustých místech, obecná. — ⊙ čn-zář.

285. * **Schizotheca rosea** Čelak. L. růžičkovitá. — Na návsích často u velikém množství, dosud toliko u Obědovic, Kratonoh! a Brožan (Č.). — ⊙ čnec-srp.

286. † **Spinacia oleracea** L. Špinát zelní. Pěstuje se hojně v zahradách kuchyňských. — ⊙ a ⊙ kv-zář.
287. † **Beta vulgaris** L. Čvikla. Chová se hojně na polích, některé odrudy i v zahradách a někdy též zdivočuje. — ⊙ i ⊙ čnec-zář.
288. **Chenopodium bonus Henricus** L. Všedobr. Na návsích, u cest a silnic, u zdí a na rumištích obecny. — ♃ kv-srp.
289. **Chenopodium hybridum** L. Merlík zvrhlý. Na rumištích, u cest i jinde na pustých místech, porůznu. — ⊙ čnec-srp. — Na poříčí Orlice, v parku Hradeckém, před Plácky, v Předměřicích a j.!
290. **Chenopodium polyspermum** L. M. mnohosemenný. Na podobných místech jako předešlý, též jen tu a tam roztroušen. — ⊙ čnec-zář. — U Slezského předměstí, u Malšovic, za plovárnou Hradeckou! a j.
291. **Chenopodium glaucum** L. M. sivý. Ve vlhkých příkopech silničních, u cest i na vlhčích rumištích obecný. — ⊙ čnec-srp. — Na př. u velikém množství před cukrovarem v Předměřicích a j.!
292. **Chenopodium rubrum** L. M. červeny. Na těchže místech jako předešlý, ale spořeji. — ⊙ srp-zář. — U Pražského předměstí, v Pláckách, ve Smiřicích a j.!
293. * **Chenopodium urbicum** L. M. městský. Na návsích, na rumištích, u cest, zdí pořídku rozšířen, místy však dosti hojný. — ⊙ čnec-zář. — Kratonohy! Smiřice (Č.).
294. **Chenopodium album** L. *ampl.* M. bílý. Na návsích, pastvinách, v příkopech, na rumných místech, u zdí a jinde na pustých místech, ze všech nejobecnější. — ⊙ čnec-zář.
295. **Chenopodium vulvaria** L. M. smradlavý. Na podobných místech jako předešlý, ale jen porůznu rozšířený. — ⊙ čnec-zář. — Malšovice, Předměřice, Lochenice, Kratonohy, Obědovice.!
296. † **Kochia scoparia** Schrad. Bytel metlovitý. Zdivočuje někdy na rumných místech; u Hradce Král. byl pozorován Čeňkem. — ⊙ srp-zář.
297. * **Albersia blitum** Kunth. Hrubozel blít. Ve vsích i v městech, u domu i u příkopu silničných roztroušen. — ⊙ čnec-zář. — Týniště.!
298. **Amaranthus retroflexus** L. Laskavec srstnatý. Na polích, u cest, zdí i jinde na pustých místech obecný. — ⊙ čnec-zář.

11. Řád. Ceratophylleae Gray. Růžkatcovité.

299. * **Ceratophylum demersum** L. Růžkatec ostnatý. V tůních, rybnících, vodních příkopech, zvláště v Orlici hojný.! — ♃ čnec-zář.

12. Řád. Urticaceae Endl. Kopřivovité.

300. **Urtica urens** L. Kopřiva menší. Na návsích, u zdí, na rumištích i jinde na méně vzdělávané půdě obecná. — ⊙ čnec-zář.
301. **Urtica dioica** L. K. větší. Na podobných místech jako předešlá obecně rozšířena, též u potoků a v lesích hojná. — ♃ čnec-zář.

13. Řád. Cannabineae Endl. Konopovité.

302. **Humulus lupulus** L. Chmel obecný. Na poříčí řek, ve vlhkém křoví u potoků, na lukách, v lesích i v plotech sem tam dosti obecný. — ♃ čnec-srp. — Na př. hojný v křovinách podél Orlice a Labe, ve vlhčím houští v lesích Novohradeckých a j.!
303. † **Cannabis sativa** L. Konopě setá. Seje se na polích i v zahradách pořídku, sem tam též mezi zelím, jež pak prý méně housenkami trpí. — (⊙) čnec-srp.

14. Řád. Moreae Endl. Morušovité.

304. † **Morus alba** L. Moruše bílá. V sadech pro bource sázených, i v zahradách v okolí Hradce Kr. dosti rozšířená. — ♃ kv.

† **Morus nigra** L. Moruše černá. Pořídku jen s moruší bílou se vyskytující. — ♃ kv.

15. Řád. Ulmaceae Mirbel. Jilmovité.

305. * **Ulmus effusa** Willd. Vaz. Na vlhčích lukách Polabských, na hrázích rybníků u vsí i ve vlhkých lesích hojně rozšířený. — ♃ bř-dub. — Na př. na březích podél Labe a Orlice i j.!
306. **Ulmus campestris** Smith. Jilm polní. V lupenatých lesích, hájích, na keřnatých stráních dosti hojný, též v sadech sázený. — ♄ bř-dub. — β) suberosa, korkovitý, poruznu a jednotlivě, na př. v lesíku pod Zámečkem a j.!

16. Řád. Eleagneae R. Br. Hlošinovité.

307. † **Eleagnus angustifolia** L. *ampl.* Česká oliva. Sází se dosti hojně v zahradách i v sadech. — ♄ kv-čn.

17. Řád. Thymeleacaeae Juss. Lýkovcovité.

308. * **Daphne mezereum** L. Lýkovec obecný. Ve vlhkých lesích v kypré půdě, zvláště u potoku dosti hojně rozšířený. — ♄ bř-dub. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, v bažantnici u Dolního Přímu, u Račic a j.!

18. Řád. Santalaceae R. Br. Santalovité.

309. ***Thesium linophyllum** L. Lněnka obecná; a) intermedium, prostřední. Na keřnatých stráních, na trávnících a vřesovištích lesních, pořídku. — ♃. kv-čnec. — V lese u Račic na jednom místě v hojnosti. !

19. Řád. Loranthaceae Don. Ochmetovité.

310. ***Loranthus europaeus** L. Jmélí dubové. Vyskytuje se na dubech sem tam a jednotlivě, na př. u Chvojna (Čen.). — ♄ kv-čn.
311. **Viscum album** L. Jmélí obecné. Žije nejvíce na borovicích, jedlích, smrcích, zřídka též na jiných stromech. Na př. v lesích Hradeckých za Malšovicemi „u dvou šranku", v lesích Novohradeckých, u Svinárek a j. ! — ♄ bř-dub.

20. Řád. Aristolochieae Juss. Podražcovité.

312. **Asarum europaeum** L. Kopytník obecný. Ve vlhkých a stinných lesích a hájích v humosní půdě, dosti rozšířen. — ♃. dub-kv. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých, na sv. Jánském kopečku, v bažantnici u Dolního Přímu, u Šendražic a j. !

B. *Srostlopláteční.* Sympetalae.

21. Řád. Cucurbitaceae Juss. Tykvovité.

313. **Bryonia alba** L. Posed bílý. Na blízku obydlí lidských, nejvíce v plotech zde onde rozšířen. — ♃. čn-zář. — Na př. u rybárny Hradecké a j. !
314. **†Cucumis sativus** L. Okurka. Pěstuje se hojně na polích i v zahradách, místy též zdivočuje. — ⊙ kv-srp.
315. **†Cucumis melo** L. Meloun. Chová se sem tam v zahradách. — ⊙ čnec-zář.
316. **†Cucurbita pepo** L. Tykev obecná. Pěstuje se v zahradách. — ⊙ čnec-zář.

22. Řád. Campanulaceae Juss. Zvonkovité.

317. **Jasione montana** L. Pavinec obecný. Na písčitých pahorcích a mezích, na pokrají lesů, na suchých trávnících dosti obecný. — ⊙ čn-srp. — Na př. hojný na písčinách kolem N. Hradce, Bělče, Svinar. Račic a j. !
318. ***Phyteuma spicatum** L. Řepka klasnatá. V stinných lesích v kypré půdě humosní, porůznu. — ♃. kv-čn. — V lesíku na sv. Jánském kopci, na Podhůře, v lesích před Bělčem, u Račic a j. !
319. ***Campanula cervicaria** L. Zvonek hadincovitý. V světlých lesích a hájích i na lesních lukách, velmi pořídku. — ♃. čn-srp. — V lesích u Hradce Kr. (R.).

320. ***Campanula glomerata** L. Z. klubkatý. Na travnatých stráních, v světlých lesích, na keřnatých kopcích, nejvíce na vápnité půdě. — ♃. červenec-září. — Na sv. Jánském kopci, v háji nad Piletícemi a nad Blešnem, na Chlumu, u Sendražic a Račic, ! u Holic (Čen.).
321. **Campanula persicaefolia** L. Z. broskvolistý. V lupenatých lesích a hájích, na travnatých kopcích, dosti hojná. — ♃. čn-srp. — Na př. v lesíku na sv. Jánském kopci (spoře), v lese u Slatiny, kolem Sendražic, Račic a j. !
322. **Campanula patula** L. Z. rozkladitý. Na lukách, trávníc ch i na pokrají lesů kolem Hradce Kr. a j. obecný. — ⊙ kv-srp.
323. **Campanula rotundifolia** L. Z. okrouhlolistý. Na podobných místech, jako předešlý, i na zdech obecný. — ⊙ kv-srp. — Na př. na lukách a hradbách Hradeckých. !
324. **Campanula rapunculoides** L. Z. řepkovitý. Na pokrají lesu, v pasekách, v lesním houští, v křovištích i na mezích hojně rozšířený. — ♃. čnec-zář. — Na př. v lesích Hradeckých a j. !
325. **Campanula trachelium** L. Z. kopřivolistý. Na podobných místech jako předešlý a stejně hojný — ♃. čnec-srp. — Na př. u Svobodných Dvorů a j. !

23. Řád. **Ambrosiaceae** Link. Řepňovité.

326. ***Xanthium strumarium** L. Řepeň obecná. Na březích rybníků a řek i na návsích a u cest. — ⊙ čnec-zář. — U bývalého rybníka Rozkoše a u Holohlav blíže Smiřic (Č.).

24. Řád. **Compositae** Vaillant. Spoluložné.

1. Podřád. **Cichoriaceae** Juss. Čekankovité.

327. **Lapsana communis** L. Kapustka obecná. V lesích a hájích, zvláště v pasekách, též na zdech a mezích hojná. — ⊙ čnec-srp. — Lesy Hradecké, Novohradecké a j. !
328. ***Arnoseris pusilla** Gärtner. Písečnatka nízká. Na písčitých polích, úhorech a mezích místy dosti hojná. — ⊙ čn-zář. — Hojněji na písčitých polích kolem Bělče, ! u Holic (Čen.).
329. **Cichorium intybus** L. Čekanka obecná. Na mezích, u cest i na návsích obecná; u Hradce Král. též na polích setá pro kořen, na cikorii potřebovaný. — ♃. čnec-srp.
330. **Crepis virens** Vill. Škarda zelená. Na polích, úhorech, pastvinách i u cest dosti obecná, však kolem Hradce Kr. méně hojná nežli následující. — ⊙ čnec-zář.
331. **Crepis tectorum** L. Š. střešní. Na těchžo místech co předešlá, též na zdech obecná. — ⊙ čn-zář. — Na př. na mezích podél dráhy sev.-západní, na polích u Pražského předměstí, Střebše a. j. !
332. **Crepis biennis** L. Š. ozimá. Na lukách, u příkopů i na mezích obecná. — ⊙ kv-čnec.

333. ***Crepis succisaefolia** Tausch. Š. čertkusolistá. Na vlhkých a bařinných lukách i v lesích poruznu. — ♃ čnec-srp. — V lesíku mezi Roudničkou a Labem, na lukách za Březhradem s následující pospolu.!

334. **Crepis paludosa** Mönch. Š. bahenní. V bařinných lesích, nejvíce na lukách a mokřadech lesních, místy velmi hojná. — ♃ čn-čnec. — Lesy Hradecké, Novohradecké, u Týniště, Borohrádku a j.!

335. **Hieracium pilosella** L. Jestřábník chlupáček. a) vulgare, obecný. Na mezích, travnatých úbočích, v lesních pasekách obecný. — ♃ kv-říj.

336. **Hieracium auricula** L. Myší ouško. Na lukách, lesních mezích a pasekách obecné. — ♃ kv-čnec.

337. ***Hieracium stoloniflorum** W. et Kit. Jestřábník šlahounokvětý. Na lesních lukách, palouцích i na mezích jejich pořídku rozšířen, leč místy hojný. — ♃ kv-čn. — Dosud jedině na louce pod Zámečkem u Roudničky a za Březhradem v hojnosti, jednotlivě též v lesíku na sv. Jánském kopci, na hradbách Hradeckých a j.!

338. **Hieracium praealtum** Koch. J. vysoký. Na lukách, mezích, v světlých lesích dosti hojný. — ♃ kv-zář. — Na př. na lukách před N. Hradcem a kolem Roudničky, na mezích u Střebše, na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých a j.!

339. **Hieracium murorum** L. J. zední. V lesích, na lesních stráních, v pasekách, na keřnatých kopcích hojně rozšířen. — ♃ kv-zář. — Na př. v lesíku na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, Přímských a j.!

340. **Hieracium silvaticum** Lamk. J. lesní. V suššich lesích a hájích, v pasekách, jako předešlý hojně rozšířen. — ♃ čn-čnec. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

341. **Hieracium laevigatum** Willd. J. hladký. a) tridentatum, trojzubý. Na podobných místech jako předešlé, ale předcházejících méně hojný. — ♃ čnec-srp. — Lesy Hradecké.!

342. **Hieracium umbellatum** L. J. okoličnatý. Na lukách, v křovinách podél řek, v lesích, zvláště na pasekách hojný. — ♃ čnec-zář. — Na př. na lukách kolem Orlice, za Zámečkem, u Březhradu a j.!

343. **Hieracium boreale** Fries. J. severní. V lesích a hájích, zvláště v houštinách dosti obecný. — ♃ srp-říj. — V lesích Hradeckých, Libčanských, na sv. Jánském kopci a j.!

344. **Sonchus arvensis** L. Mléč polní. Na polích, polních mezích, v příkopech, podél cest i v lesích místy dosti hojný. — ♃ čnec-zář. — Na př. hojněji na mezích u Svobodných Dvoru, na polích pod Kunětickou Horou a j.!

345. **Sonchus laevis** All. M. hladký. V příkopech silničných, v zahradách, na rumištích, u plotu obecný. — ⊙ čn-zář.

346. **Sonchus asper** All. M. drsný. Na těchže místech jako předešlý, ale méně hojný. — ⊙ čn-říj.

347. ***Prenanthes purpurea** L. Věsenka nachová. Ve vlhčích lesích a hájích porůznu. — ♃ čnec-srp. — Dosud jen v lese mezi Račicemi a Habřinou. !

348. **Lactuca muralis** Gärtner. Locika zední. V stinných lesích a hájích, nejvíce v houštinách dosti obecná. — ♃ čnec-srp. — Na př. v lesích Hradeckých a j. !

349. ***Lactuca saligna** L. L. vrbolistá. U cest, na mezích, na hrázích podél dráhy, na suchých kopcích, pořídku. — ⊙ čnec-srp. — Na Kunětické Hoře, na hradbách Hradeckých (spoře). !

350. ***Lactuca scariola** L. L. planá. U cest, na mezích, rumištích, kamenitých stráních nepříliš hojná a mnohdy jen jednotlivě. — ⊙ čnec-srp. — Na př. u nádraží Hradeckého, na Hoře Kunětické ! a j.

351. †**Lactuca sativa** L. L. zahradní. Pěstuje se hojně v zelništích co salát hlávkový. — ⊙ a ⊙ čnec-srp.

352. ***Chondrilla juncea** L. Radyk prutnatý. Na suchých stráních, hrázích, zdech i na mezích pořídku. — ♃ čnec-srp. — Na kraji písčitého boru nad Stéblovou blíže Srchu ! v Bohdanči (Č.).

353. **Taraxacum officinale** Web. Pampeliška. Na lukách, pastvinách, u cest a mezí velmi obecná. — ♃ dub-zář.

354. ***Hypochoeris glabra** L. Prasetník lysý. Na polích, mezích, hrázích, místy dosti hojný. — ⊙ čnec-srp. — U Nov. Hradce, Svinar, Svinárek, za Březhradem, u Stéblové. ! u Bohdanče (Č.).

355. **Hypochoeris radicata** L. P. kořenatý. V příkopech, na mezích, lukách, u cest, v pasekách dosti obecný. — ♃ čnec-srp. — Na př. na lučních mezích před i za Zámečkem a j. !

356. **Leontodon hastilis** Koch. Pampeliška kopinatá. a) glabratus, lysá. Na vlhčích lukách, pastvinách, mezích, u příkopů obecná. b) hispidus, srstnatá. Jako předešlá, leč hojněji v sušších polohách. — ♃ čn-zář.

357. **Leontodon autumnalis** L. P. podzimní. Na podobných místech co předešlá a stejně obecná. — ♃ čnec-říj.

358. ***Picris hieracioides** L. Hořčík jestřábníkový. Na keřnatých kopcích, travnatých návrších dosti porůznu. Ve světlém háji nad Slatinou, ! na hradbách Hradeckých, kdež pozorován byl Drem. Čelakovským, nebyl nověji více nalezen. — ⊙ a ♃ čnec-srp.

359. **Tragopogon pratensis** Doll. Kozí brada luční. a) genuinus, pravá. Na lukách, travnatých kopcích, mezích hojně rozšířená. — ⊙ kv-čnec. — Na sušších lukách kolem Hradce Kr. a j. ! b) *orientalis, východní. Na Kunětické Hoře (spoře) ! a nejspíš i jinde.

360. ***Scorzonera humilis** L. Hadí mord nízký. Na vlhkých lukách i na lesních paloucích porůznu, místy však dosti hojný. — ♃ kv-čn. — Na lukách u Roudničky a za N. Hradcem.!

II. Podřád. **Corymbiferae** Juss. Chocholičnaté.

361. †**Aster chinensis** L. Hvězdník čínský a některé jiné druhy hvězdníků pěstují se často v zahradách a zdivočují též někdy, na př. na sv. Jánském kopci pod Zámečkem a u náhonu na Hrázce.!
362. **Erigeron acris** L. Turán obecný. Na suchých trávnících, pasekách, mezích všeobecně rozšířený, však zřídka jen u větším množství. — ⊙ i ♃ čn-zář. — Na př. na mezích a v lesích kolem Hradce Kr.!
363. **Erigeron canadensis** L. Turán kanadský. Na polích, mezích, brázích, pasekách, u cest, na pořičích, zdech, všude obecný. — ⊙ srp-říj.
364. **Bellis perennis** L. Sedmikráska. Na lukách, trávnících, travnatých mezích a pasekách obecná. — ♃ bř-pros.
365. **Solidago virga aurea** L. Zlatobýl obecný. V sušších lesích, na pasekách i na lesnatých stráních dosti hojně rozšířený. — ♃ čnec-zář. — Háje nad Pileticemi, Nepasicemi, lesy na Chlumu, u Roudničky a j.!
366. ***Inula salicina** L. Oman vrbolistý. V lupenatých lesích a hájích, na keřnatých návrších pořídku. — ♃ čnec-srp. — Ve světlých lesích nad Pileticemi, v menším množství též na louce u Malšovic, na níž též podsněžník roste.!
367. **Inula britanica** L. O. luční. Na vlhkých lukách, u příkopu, potoků, rybníku, na pokrají tůní obecný — ♃ čnec-srp. — Na př. u Střebše, Plácek a j.!
368. †**Inula helenium** L. O. pravý. Ve vlhčích lesních roklích, poblíže selských zahrádek místy úplně zdivočilý a v hojnějším počtu, tak v lese nad Habřinou blíže osamělé lesní chaty „u Pospíšilu". ! — ♃ čnec-zář.
369. **Pulicaria vulgaris** Gärt. Blešník obecný. Na vlhčích návrších, pastvinách, návsích; na písčitém pobřeží potoků dosti hojně rozšířená. — ⊙ čnec-zář. — U Malšovic, Slatiny, Plácek, Opatovic a j.!
370. †**Helianthus annuus** L. Slunečnice obecná. Sází se často v zahradách venkovských a někdy též zdivočuje, tak na př. jednou na břehu Labe v několika exemplárech a j.! — ⊙ čnec-říj.
371. †**Helianthus tuberosus** L. Topinambur. Chová se sem tam v zahradách selských pro jedlé hlízy své. — ♃ říj-listop. — Na př. v Střebši.!
372. **Bidens cernuus** L. Dvojzubec nící. Na březích potoků rybníku, tůní, řek, u příkopů vodních dosti obecně rozšířený a místy velmi hojný. — ⊙ srp-říj. — Na př. podél Orlice a j.!

373. **Bidens tripartitus** L. D. trojdílný. Na podobných místech jako předešlý, často s ním pospolu a stejně hojný, ne-li hojnější. — ⊙ čnec-zář.

374. ***Anthemis austriaca** Jacq. Rmen rakouský. U cest, mezí i na polích dosud jen v nejbližším okolí Hradce Kr. pozorován, místy však velmi hojný, zvláště před Pražským předměstím u velikém množství.! — ⊙ kv-čnec.

375. ***Anthemis ruthenica** M. Bieb. R. ruský. Na podobných místech co předešlý, však výhradně na písčitých půdách. Na písčitých polích kolem Běléče plevel obecný; méně hojně pozorován též na písčitých polích mezi N. Hradcem a Zámečkem, u Lhoty Malšové a u Stéblové.! — ⊙ kv-srp.

376. **Anthemis arvensis** L. R. rolní. U cest, na polích, mezích, rumištích, u příkopu silničných obecný. — ⊙ i ⊙⊙ čn-říj.

377. **Anthemis cotula** L. R. smradlavý. Na podobných místech co předešlý dosti obecný. — ⊙ čn-říj.

378. **Matricaria inodora** L. Heřmánek nevonný. Na polích, u cest, příkopů, na návsích, pustých místech obecný. — ⊙ i ⊙⊙ čn-říj.

379. **Matricaria chamomilla** L. H. pravý. Na těchže místech co předešlý, však místy méně hojný. — ⊙ kv-srp.

380. **Chrysanthemum leucanthemum** L. Kopretina bílá. V světlých hájích, na suchých lukách, travnatých pasekách a návrších velmi rozšířená. — ♃ čn-zář. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

381. †**Chrysanthemum parthenium** Pers. Řimbaba. Chová se často v zahradách a zdivočuje též někdy, na př. v Předměřicích (1880), v Nové Vsi u Týniště (1879).! a j. — ♃ čn-čnec.

382. ***Chrysanthemum corymbosum** L. Kopretina chocholičnatá. V sušších lesích a hájích, na keřnatých stráních dosti rozšířena, ač ne příliš hojně. — ♃ čn-čnec. — Na př. v lese za Slatinou, v háji nad Blešnem, u Račic, Habřiny a j.!

383. **Chrysanthemum tanacetum** Karsch. Vratič. Na pořičích, vlhkých lukách, v houštinách, na mezích vlhčích i u cest dosti hojný. — ♃ čn-čnec. — Na př. hojněji na lukách podél Orlice mezi Hradcem a Třebechovicemi, za plovárnou Hradeckou a j.!

384. **Achillea ptarmica** L. Bertrám. Podél řek, příkopů, nejvíce ve vlhkých houštinách na lukách, místy hojný. — ♃ čnec-zář. — Na př. na lukách, podél Orlice od Hradce k Třebechovicům se táhnoucích, i jinde hojný.!

385. **Achillea millefolium** L. Řebříček obecný. a) genuina, pravý. Na lukách, u cest, mezí, na pokraji lesů i jinde obecný. — ♃ čnec-říj.

386. **Artemisia absinthium** L. Pelyněk pravý. U cest, mezí, na návsích, rumištích dosti zhusta. — ♃ čnec-zář. — Ve vsích kolem Hradce Kr., na Kunětické Hoře a j.!

387. **Artemisia vulgaris** L. Černobýl. Na mezích, u cest, plotu i na návsích obecný. — ♃. srp-říj. — Na př. v Střebši a j. !

388. **Artemisia campestris** L. Pelyněk ladní. Na podobných místech jako předešlý a stejně obecný. — ♃. srp-říj. — Na př. na mezích na sv. Jánském kopci, na Kunětické Hoře, podél dráhy sev.-západní a j. !

389. ***Artemisia scoparia** W. Kit. P. metlatý. Na výslunných kopcích, zdech a skalách pořídku. — ⊙ i ⊙ srp-zář. — Dosud jen na Kunětické Hoře a sice jen na jižní straně v hojnosti. !

390. †**Artemisia abrotanum** L. brotán, boží dřevec, i **Artemisia dracunculus**, kozalec, pěstují se často v zahradách.

391. ***Filago germanica** L. Bělolist německý. Na polích, suchých kopcích, pořičích porůznu, místy však hojný. — ⊙ čnec-zář. — Na př. na Podhuře (Čen.), u Dobřenic ! a nejspíš i jinde.

392. **Filago arvensis** L. B. polní. Na polích, mezích, pastvinách, písčitých návrších, i v pasekách dosti obecný. — ⊙ čnec-zář. — Na př. na polích kolem Hradce Kr. a j. !

393. **Filago minima** Fries. B. nejmenší. Na podobných místech jako předešlý, s ním též často pospolu. — ⊙ čnec-zář. — Na př. sem tam na polích kolem Hradce Kr., u Libčan, Puchlovic, Borohrádku a j. !

394. **Gnaphalium dioicum** L. Protěž dvoudomá. V suššších lesích, nejvíce na mýtinách a vřesovištích hojně rozšířena. — ♃. kv-čn. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých, Přímských a j. !

395. **Gnaphalium silvaticum** L. P. lesní. a) erectum, obecná. Na podobných místech jako předešlá, stejně hojná i v suššších i ve vlhčích a stinných lesích; na př. v lesích Hradeckých Novohradeckých a j. ! — ♃. čnec-zář.

396. **Gnaphalium uliginosum** L. P. bařinná. Na vlhkých polích, mezích, na pokrají rybníků, řek i příkopu vlhkých dosti obecná. — ⊙ čnec-říj. — Na př. kolem Hradce Kr., Stéblové a j. !

397. ***Gnaphalium luteoalbum** L. P. žlutobílá. Na podobných místech co předešlá, ale velmi roztroušena. — ⊙ čnec-zář. Na půdě bývalých rybníků kolem Stéblové velmi rozšířená, jednou též na kraji lesa u Malšovic poskrovnu, ! u rybníků Bohdanečských a u Borohrádku (Č.).

398. ***Gnaphalium arenarium** L. P. písečná. Na písčitých návrších, mezích i u cest porůznu rozšířena, místy však dosti hojná. — ♃. čnec-srp. — Na písčitých mezích u Malšové Lhoty na kopci za Roudničkou, u Stéblové, ! u Bohdanče (Č.), u Světlí blíže Týniště. !

399. ***Arnica montana** L. Prha chlumní. Na lesních lukách, pasekách v kypré půdě, dosud jen na louce za N. Hradcem (spoře) ! a u Holic (Čen.). — ♃. čn-čnec.

400. **Senecio vulgaris** L. Starček obecný. Na polích, mezích, u příkopů silničných, v zahradách i na rumištích obecný. — ⊙ bř-říj.

401. **Senecio viscosus** L. S. lepkavý. Na písčitých pasekách, poříčích, návrších i u cest, dosti obecný. — ⊙ čn-říj. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

402. **Senecio silvaticus** L. S. lesní. V lesích, na pasekách i jinde obecný, často spolu s předešlým. — ⊙ čnec-srp. — V lesích Hradeckých, Borohrádeckých a j.!

403. **Senecio Jacobaea** L. Přímětník. Na pokrají luk, na travnatých mezích, návrších i v lesích dosti obecný. — ⚇ i ♃. čnec-zář. — Na př. u Farářství, v lesích Hradeckých a j.!

404. ***Senecio barbareaefolius** Krocker. S. barborkolistý. Na vlhčích lukách, mezích i jinde, jako předešlý, leč jen místy rozšířený. — ⚇ čnec-srp. — Na lukách u Hradce Kr.! u Smiřic, Brožan (Č.).

405. ***Senecio nemorensis** L. *ampl.* S. hajní. V lese blíže Bělče u náhonu, na březích Labe na několika místech u Hradce Kr. v houští, nejspíše jen z lesů výše položených splaven.! — ♃ čnec-srp.

406. ***Senecio rivularis** DC. *ampl.* S. potoční. Na bařinných lukách lesních, nejvíce u potoků, dosud jen v lese Novohradeckém u Kříže a ve Stupech, zde u velikém množství.! — ♃ kv-čnec.

407. ***Tussilago petasites** L. *ampl.* Devětsil obecný. Na vlhkých lukách lesních u potoku místy hojný. — ♃ bř-dub. — Dle zprávy mně sdělené u Vel. Bělče.

408. **Tussilago farfara** L. Podběl. Na polích, mezích, v příkopech, lesních pasekách obecný. — ♃ bř-dub.

409. ***Eupatorium cannabinum** L. Konopáč. Ve vlhkých a stinných lesích, nejvíce podél potoků lesních i na mýtinách nepříliš hojný. — ♃ čnec-zář. — V lesích Hradeckých a Novohradeckých.! a j.

410. †**Calendula officinalis** L. Měsíček. Chová se často v zahradách, na blízku nichž někdy též zdivočuje, na př. na Hrázce u náhonu (1878).! a j.

III. Podřád. Cynareae Less. Bodlákovité.

411. **Serratula tinctoria** L. Srpek barvířský. Na vlhčích lukách, ve světlých lesích a hájích dosti hojně rozšířen. — ♃ čnec-zář. — Na lukách podél Orlice od Hradce k Třebechovicům a j., v lese u Slatiny, Plešna, Borku a j.!

412. **Lappa bardana** Mönch. Lopuch obecný. U cest, silnic, na mezích, na poříčích, v křoví, na návsích a rumištích obecný; a) tomentosa, pavučinatý, nejhojnější; c) *major, větší, a e) minor, menší, porůznu, na př. u Svobodných Dvorů.! — ⚇ čnec-srp.

413. **Centaurea jacea** L. Chrpa luční. a) vulgaris, obecná. Na lukách, pastvinách, vlhkých mezích obecná; b) *decipiens, klamná, a c) *pratensis, pérovitá, dosud toliko na lukách mezi Týništěm a Borohrádkem. ! — ♃ čn-říj.

414. **Centaurea paniculata** Jacq. Ch. latnatá. Na suchých kopcích, u cest, na mezích poruznu. — ⊙ čnec-zář. — Na mezích u Farářství, kolem Račic, Srchu, blíže Stéblové, na Hoře Kunětické. ! u Bohdaně (Č.).

415. **Centaurea scabiosa** L. Čekánek. Na podobných místech jako předešlá, též v polích co plevel. — ♃ čn-zář. — Na př. na Podhůře a nad Blešnem, na mezích silničných mezi Předměřicemi a Sendražicemi, na Chlumu, kolem Račic a j. !

416. **Centaurea cyanus** L. Chrpa polní. Na polích, mezích, někdy též na rumištích obecná. — ⊙ čn-zář.

417. **Onopordon acanthium** L. Trubil. U cest, na rumištích i jiných pustých místech obecný. — ⊙ čnec-zář.

418. **Carduus nutans** L. Bodlák nící. Na podobných místech co předešlý, obecný. — ⊙ čnec-zář.

419. **Carduus acanthoides** L. B. obecný. U cest, na mezích, rumištích, u zdí, plotů obecný. — ⊙ čnec-zář.

420. **Cirsium lanceolatum** Scop. Pcháč kopinatý. Jako předešlý, nč místy méně obecný. — ⊙ čn-zář.

421. **Cirsium palustre** Scop. P. bahenní. Ve vlhkých lesích, nejvíce podél vlhkých příkopů, na bažinných lukách, v mokřadech v našem okolí dosti hojně rozšířený. — ⊙ čnec-zář. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Týniště, Borohrádku a j. v hojnosti; na bařinných lukách před Zámečkem, za Novým Hradcem a j. !

422. **Cirsium canum** All. P. šedý. Na sušších lukách i v lesích dosti rozšířený a místy hojný. — ♃ čnec-srp. — Na př. na lukách podél Labe a Orlice, u Březhradu, Roudničky a j. !

423. ***Cirsium rivulare** Link. P. potoční. Na vlhkých lukách, podél příkopů vodních v lesích porůznu, místy však hojný. — ♃ čn-zář. — Na bařinné louce za N. Hradcem, ve vlhkých lesích Hradeckých, na lukách u Týniště. !

424. **Cirsium acaule** All. P. nízký. Na lukách, pastvinách, na travnatých návrších a mezích na pokraji lesů, dosti hojně rozšířený. — ♃ čnec-zář. — Na sv. Jánském kopci, v hájích nad Pileticemi, Slatinou, Habřinou, Račicemi, na Podhůře i na lukách u Březhradu (zde nehojně), na Kunětické Hoře a j. !

425. **Cirsium oleraceum** Scop. P. zelinný. Na vlhkých lukách, nejvíce podél potoků, i v lesích hojně rozšířen. — ♃ čnec-zář. — Na lukách podél Orlice, u Roudničky, Týniště, v lesích za N. Hradcem a j. !

426. **Cirsium arvense** Scop. Oset. Na polích, mezích, paseckách, rumištích obecný. — ♃ čnec-srp.

427. ***Cirsium tataricum** Wim. et Grab. (C. canum × oleraceum). P. tatarský. Spolu s rodiči na lukách u Roudničky, u náhonu ve Svobodných Dvorech. ! — ♃ čnec-zář.
428. ***Cirsium praemorsum** Michl. (C. oleraceum × rivulare). P. ukousnutý. Spolu s rodiči na lukách u Týniště. ! — ♃ srp-zář.
429. **Carlina vulgaris** L. Pupava obecná. Na lesních pasekách a suchých stráních, na pokrají lesů dosti obecná. — ⊙ čnec-zář. — Na př. v lesích za Zámečkem, na Kunětické Hoře a j. !
430. ***Carlina grandiflora** Neil. P. bílá. α) acaulis, bezlodyžná. Na suchých kopcích, lesních mezích dosti roztroušená. — ♃ čnec-zář. — Na trávnatém kopci nad Blešnem a Sendražicemi, v suchých hájích kolem Slatiny a Račic, na Kunětické Hoře. !

25. Řád. Dipsaceae DC. Štětkovité.

431. **Dipsacus silvestris** Huds. Štětka obecná. Na pořičích, u potoků, příkopů, podél cest, na návsích, rumištích dosti obecná. — ⊙ čnec-zář. — Na př. podél náhonu ve Svob. Dvorech, v Plačkách a j. !
432. ***Dipsacus laciniatus** L. Š. laločnatá. Na podobných místech jako předešlá, ale pořídku. — ⊙ čnec-zář. — Na pokrají vodní strouhy blíže Něměic,! na hrázi bývalého rybníka Oplatila (Č.).
433. **Scabiosa communis** Čelak. Chrastavec obecný. a) arvensis, polní. Na lukách, mezích, paloucích obecný. b) *silvatica, lesní. Sem tam v lesích, na př. u Bohdanče (Mann). — ♃ čc-zář.
434. **Succisa pratensis** Mönch. Čertkus luční. Na rašelinných lukách i na lesních paloucích bařinných, hojně rozšířený. — ♃ čnec-zář. — Na př. na lukách kolem Roudničky, u Divce, před Borkem a j. !
435. **Asterocephalus columbaria** Wallr. *ampl.* Hlaváč obecný. a) genuinus, modrý. V sušších lesích, hájích, na lukách a travnatých stráních dosti hojný; c) ochroleucus, žlutavý. Na suchých kopcích, mezích, na pokrají lesů roztroušený, na př. u bývalé bažantnice, pod Chlumem, na Kunětické Hoře, na travnatých mezích u Předměřic, Lochenic, Sendražic, Smiřic, Račic a j. ! — ⊙ čnec-srp.

26. Řád. Valerianeae DC. Kozlíkovité.

436. ***Valeriana officinalis** L. Kozlík lékařský. a) vulgaris, obecný. V stinných lesích, ve vlhkém houští na lukách, ve vlhkých příkopech lesních dosti hojně rozšířený. — ♃ kv-srp. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Náhonu, na lukách u Týniště a j. !
437. **Valeriana dioica** L. K. dvoudomý. Ve vlhkých lesích, na bařinných lukách, zvláště u potoků lesních velmi hojný. —

♃ kv-čn. — Na př. na louce pod sv. Jánským kopcem, v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!
438. **Valerianella olitoria** Pollich. Kozlíček jarní. Na polích, mezích, u cest, ve vlhkém houští obecný. — ⊙ dub-kv.
439. **Valerianella Morisonii** DC. K. zubatý. Na podobných místech co předešlý a stejně hojný. — ⊙ čn-srp. — Na př. na polích kolem Hradce Kr. a j.!

27. Řád. **Stellatae** L. Mařinovité.

440. **Sherardia arvensis** L. Brněka rolní. Na polích, zvláště na úhorech, mezích, písčitých návrších hojně rozšířený. — ⊙ kv-zář. — Na př. na polích pod Zámečkem, u Březhradu, Smiřic, Týniště a j.!
441. **Asperula odorata** L. Mařinka vonná. V stinných lesích a hájích v kypré půdě humosní hojná. — ♃ kv-čn. — Lesy Hradecké, Novohradecké a j.!
442. ***Asperula cynanchica** L. M. psí. Na suchých mezích, písčitých kopcích, u cest ne příliš hojně rozšířena. — ♃ čn-srp. Na př. na mezích za rybárnou Hradeckou! a nejspíš i jinde v jižní části našeho okresu.
443. **Galium silvaticum** L. Svízel lesní. Ve světlých lesích a hájích, na pokrají lesů v houštinách hojně rozšířený. — ♃ čnec-srp. — Na př. v lese u Slatiny, na sv. Jánském kopci, v lesích Novohradeckých, u Račic a j.!
444. ***Galium aristatum** L. S. osinatý. Na těchže místech co předešlý, někdy s ním též pospolu, ale pořídku. — ♃ čnec-srp. — Les za N. Hradcem! smrkový les u Borohrádku (Č.).
445. **Galium mollugo** L. Povázka. Na lukách, mezích, na pokrají lesů a hájů, zvláště v houštinách obecný. — ♃ kv-zář. — Na př. hojný na sušších lukách kolem Hradce Kr. a j.!
446. **Galium verum** L. Svízel syřišťový. Na podobných místech jako předešlý, a stejně rozšířený; b) ***Wirtgeni**, Wirtgenův. Na vlhkých a rašelinných lukách porůznu, na př. na bažinných lukách kolem Roudničky, Libišan a j. — ♃ čn-zář.
447. **Galium silvestre** Pollich. S. chlumní. α) hirtum, chlupatý i β) glabrum, lysý. V lupenatých lesích a hájích, na keřnatých stráních, místy hojný. — ♃ čn-srp. — Na př. v lese na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých a Novohradeckých, u Račic, Stéblové, na Kunětické Hoře a j.!
448. **Galium uliginosum** L. S. mokřadní. Ve vlhkých příkopech lučních i v lesích, podél tůní a mokřadů dosti obecný. — ♃ čn-zář. — Na př. v lesích za Malšovicemi, u Dobřenic a j.!
449. **Galium palustre** L. S. bahenní. Jako předešlý a stejně s ním rozšířený. — ♃ čn-srp. — Na př. ve vodních příkopech kolem Hradce Kr., v lese za Malšovicemi a j.!
450. **Galium aparine** Wimm. S. obecný. α) verum, pravý. Ve světlých lesích a hájích, na polích, mezích i na pořičích,

hojně rozšířený. — ⊙ čn-zář. — Na př. v houštinách na poříčí Labe u Hradce Kr. a j.; v lesích kolem Hradce Kr., Stéblové a j.!

451. **Galium cruciata** Scop. S. křížatý. Ve světlých lesích, nejvíce v houštinách, též ve vlhkém křoví u potoků rozšířený a místy hojný. — ♃ db-srp. — U náhonu blíže Malšovic, v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

452. **Galium boreale** L. *ampl.* S. severní. Na lukách, lesních paloucích, na pokrají lesu dosti obecně rozšířen. — ♃ čn-srp. — Na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

28. Řád. Caprifoliaceae Juss. Zimolézovité.

453. * **Lonicera xylosteum** L. Zimoléz obecný. V lupenatých lesích a hájích co podrost, sem tam rozšířen. — ♃ kv-čn.

454. † **Lonicera caprifolium** L. Kozí list, růže jerišská, a **Lonicera tatarica** L. Zimolèz tatarský, pěstují se zhusta v zahradách; první na besídkách a zdech, jež popíná, druhý nejvíce v plotech.

† **Symphorycarpus racemosa** Michx. Pamelník hroznatý. Keř tento, ze sev. Ameriky pocházející, sází se hojněji v sadech, sem tam i v plotech, kdež někdy též zpola zdivočuje.

455. * **Adoxa moschatellina** L. Pižmovka obecná. Ve světlých lesích a hájích, nejvíce pod křovím v kypré humosní půdě poruznu, místy však velmi hojný. — ♃ dub-kv. — V lese pod Zámečkem, v divokém sadě u Správčic, v dubině u Brezhradu a j.!

456. **Sambucus nigra** L. Bez černý. Ve vlhkém křoví u potoků, v lesích, v plotech, zvláště ve vesnicích dosti obecný, i v sadech a zahradách sázený. — ♄ dub-kv. — Silnější kmeny na př. na Kozinec v Hradci Kr. a j.!

457. * **Sambucus racemosa** L. B. červený. Ve vlhčích lesích, na pasekách i u potoku lesních, dosti hojný. — ♄ dub-kv. — Lesy Hradecké, Novohradecké a j.!

458. **Viburnum opulus** L. Kalina obecná. V lupenatých lesích a hájích, na poříčí ve vlhkém křoví dosti rozšířena, i v sadech zhusta sázená. — ♄ kv-čn. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, na březích Labe, v bývalé bažantnici Hradecké a j.!

29. Řád. Oleaceae Lind. Olivovité.

459. **Ligustrum vulgare** L. Ptačí zob obecný. V lupenatých lesích a hájích, i v houštinách hojný, též v plotech a libosadech zhusta sázený. — ♄ čn-čnec. — Na př. v lesích Dobřenických, v parku Hradeckém, v plotech podél dráhy a j.!

460. † **Syringa vulgaris** L. Šeřík obecný. Sází se hojně v sadech a zahradách a zdivočuje též někdy. — ♄ kv-čn.

461. † **Syringa persica** L. Š. perský a **Syringa chinensis** Willd. Š. čínský pěstují se též, ač řídčeji, v libosadech a zahradách.

462. **Fraxinus excelsior** L. Jasan obecný. Ve světlých lesích porůznu; u cest. silnic, v stromořadích i ve vesnicích dosti hojně sázený. — ♄ dub-kv.

30. Řád. **Apocyneae** R. Br. Brčálovité.

463. ***Vinca minor** L. Brčál menší. Ve světlých lesích a hájích místy velmi hojný, i v zahradách zhusta sázený. — ♄ dub-kv. — V lese u Slatiny u velikém množství i v lesích u Boru, Přímu. !

31. Řád. **Asclepiadeae** R. Br. Tolitovité.

464. ***Vincetoxicum officinale** Mönch. Tolita lékařská. Na pokrají sušších lesů, na keřnatých výslunných úklonech, jak se zdá, velmi poruznu. — ♃ čn-srp.

32. Řád. **Gentianeae** Juss. Hořcovité.

465. ***Menyanthes trifoliata** L. Vachta třílistá. V slatinných olšinách a bařinách místy dosti hojná, dosud jen u rybníka Týnišťského ! a u Bohdanče (O.). — ♃ kv-čn.
466. ***Gentiana pneumonanthe** L. Hořepník. Ve vlhčích lesích na travnatých úklonech, na vlhkých lukách dosti roztroušený. — ♃ čnec-zář. — Na „Černé stráni" v lesích Hradeckých. ! u Chvojna (O.).
467. ***Gentiana ciliata** L. Hořec brvitý. Na keřnatých neb lesnatých návrších v půdě vápnité pořídku rozšířený. — ♃ srp-říj. — Na sv. Jánském kopci spolu s následujícím. !
468. ***Gentiana amarella** L. H. obecný. a) genuina, pravý. Na bařinných lukách dosti pořídku. — ⊙ srp-říj. — Na sv. Jánském kopci i na vlhčích lukách kolem Roudničky! a nejspíš i jinde.
469. **Erythraea centaurium** Pers. Zeměžluč obecná. V lesích, na pasekách, paloucích, vřesovištích dosti rozšířena, ač zřídka kdy hojně. — ⊙ a ⊙ čnec-zář. — V lesíku na a pod sv. Jánským kopcem, v hájích kolem Slatiny, Blešna, Libčan a j. !
470. ***Erythraea ramosissima** Pers. Z. nízká. Na lukách, mezích, vlhkých pastvinách u příkopů a rybníků roztroušená. — ⊙ i ⊙ čnec-zář. — Na př. u Slatiny, Březhradu, nad Libčany, u rybníka Novoveského blíže Týniště. !

33. Řád. **Borragineae** Juss. Brutnákovité.

471. ***Asperugo procumbens** L. Ostrolist položený. U cest, plotů, na rumištích i jinde na pustých místech, velmi pořídku. — ⊙ kv-čn. — U Hradce Kr. !

472. ***Cynoglossum officinale** L. Užanka lékařská. Na mezích, u cest, na výslunných úklonech poruznu. — ⊙ čn-čnec. — U Hradce Kr. a Smiřic.!

473. ***Echinospermum lappula** Lehm. Strošek obecný. Na suchých kopcích, hrázích i u cest místy hojněji. — ⊙ i ⊙ čn-srp. — Na Hoře Kunětické! u Bohdanče (Pospíchal).

474. ***Omphalodes scorpioides** Schrank. Pupkovec pomněnkovitý. V travnatém houští v kypré půdě. Velmi hojný v divokém sadě u Správčic spolu s dymnivkou dutou.! — ⊙ db-kv.

475. ***Myosotis sparsiflora** Mik. Pomněnka řídkokvětá. Ve světlých lesích a hájích, v houští lesním místy dosti hojně rozšířená. — ⊙ kv-čn. — V dubině u Březhradu.!

476. ***Myosotis caespitosa** Schultz. P. trsnatá. Podél příkopů vodních, rybníků, tůní nepříliš zhusta. — ♃ kv-zář. — U močálů podél dráhy sev.-západní, u příkopů vodních za Malšovicemi, u Farářství a j.!

477. **Myosotis palustris** Roth. P. bahenní. Na podobných místech co předešlá, někdy s ní též pospolu, leč mnohem hojnější, i v lesích hojně rozšířená; sem tam roste i u náhonů a příkopů vodních ve vsích, na př. v Plácce;! β) parviflora, drobnokvětá, pořídku.! — ♃ kv-zář.

478. **Myosotis silvatica** Hoff. P. lesní. V lesích a hájích v kypré půdě dosti hojně rozšířená. — ♃ i ⊙ kv-čn.

479. **Myosotis intermedia** Link. P. prostřední. Na polích, úhorech i v lesních pasekách nezřídka. — ⊙ i ⊙ čn-zář. — Na př. na polích kolem Střebše.!

480. ***Myosotis hispida** Schlecht. P. srstnatá. Na suchých lesních stráních, v mýtinách a křovištích pořídku. — ⊙ kv-čn. — V lesích Hradeckých u náhonu blíže Bělče dosti spoře.!

481. ***Myosotis versicolor** Sm. P. měňavá. Na podobných místech jako předešlá, místy u velikém množství. — ⊙ kv-srp. — Na př. na polích kolem Střebše, u Týniště a j.!

482. **Myosotis stricta** Link. P. tuhá. Na mezích, úhorech, u cest, na pokrají lesů velmi hojná. — ⊙ db-kv. — Pole kolem Hradce Králové, zvláště u Malšovic a j.!

483. **Lithospermum arvense** L. Kamejka rolní. Na polích, mezích i na hrázích obecná. — ⊙ db-čn.

484. **Echium vulgare** L. Hadinec obecný. U cest, na mezích, úhorech, zdech a rumištích obecný. — ⊙ čn-zář.

485. **Cerinthe minor** L. Voskovka menší. Na mezích, u cest, na suchých trávnících i v světlém houští, poruznu. — ♃ i ⊙ kv-srp. — U silnic kolem Hradce Kr., pod Zámečkem, na Chlumu, u Rusku, před Libčany, u Dolního Přímu, Račic, na Kunětické Hoře a j.!

486. **Pulmonaria officinalis** L. Plicník obecný. V stinných lesích a hájích, zvláště podél potoku, hojně rozšířený. —

Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých, na Zámečku, v dubině Hradecké a j.! — ♃ dub-kv.

487. ***Nonnea pulla** DC. Pipla osmáhlá. Na suchých mezích, u cest, na výslunných návrších, roztroušená. — ♃ kv-srp. — Na Chlumu (Č.).

488. **Anchusa officinalis** L. Pilát lékařský. Na lukách sušších, travnatých návrších i na travnatých mezích hojná. — ♃ i ⊙ kv-zář. — Na př. na hradbách Hradeckých; β) *albiflora, bělokvětý, v několika exemplárech v parku Hradeckém na břehu Orlice.!

489. **Lycopsis arvensis** L. Prlina rolní. Na písčitých polích, úhorech, kopcích a polních mezích dosti rozšířená, ač nikde příliš hojná. — ⊙ a ⊙ kv-zář. — Na polích kolem Střebše, u N. Hradce, Věkoše, Svinar, Bělče, Němčic, u Světlé blíže Týniště! u Bohdanče (Č.) a j.

490. **Symphytum officinale** L. Kostival lékařský. Na lukách, podél příkopu vodních hojný. — ♃ kv-zář. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr.! β) *albiflorum, bělokvětý, na lukách podél Orlice místy dosti hojný, na př. na lukách před a za Zámečkem, kolem Březhradu a j.!

34. Řád. Convolvulaceae Vent. Svlačcovité.

491. **Convolvulus arvensis** L. Svlačec rolní. Na polích, travnatých mezích, kopcích, u cest obecný. — ♃ čn-říj.

492. **Convolvulus sepium** L. S. větší. Na poříčích i u potoků, ve vlhkém houští, hojně rozšířený. — ♃ čnec-zář. — Na př. na březích Labe a Orlice u Hradce Kr.!

35. Řád. Cuscuteae Link. Kokoticovité.

493. ***Cuscuta epithymum** Mur. Kokotice menší. V jetelištích, na suchých lukách lesních i jinde hubíc kručinku, mateřídoušku a p. — ⊙ čnec-srp. — U Hradce Kr.!

36. Řád. Solaneae Juss. Lilkovité.

494. **Solanum nigrum** L. Lilek obecný. Na návsích, u cest, na rumištích i jinde na pustých místech obecný. — ⊙ čn-říj.

495. **Solanum dulcamara** L. Potměchuť. Ve vlhkých lesích i na lukách v křoví podél potoků, u rybníků a řek hojně rozšířená. — ♄ čn-srp. — Na sloupech kamenného mostu přes Labe, v lesích Novohradeckých, u náhonu v Plačkách, Opatovicích a j.!

496. †**Solanum tuberosum** L. Brambor. Sází se hojně na polích a zdivočuje též někdy. — ♃ čnec-srp.

497. †**Solanum lycopersicum** L. Rajské jablko. Pěstuje se v zahradách. — ⊙ čnec-říj.

498. †**Lycium barbarum** L. Kustovnice. Sází se zhusta do plotů a místy též zdivočuje. — ♄ čn-srp. — Na př. v Pouchově, na Pražském předměstí, v Hradci samém i j.; zdivočilá na př. v Předměřicích. !
499. ***Atropa belladonna** L. Rulík jedovatý. Ve vlhčích lesích zvláště v pasekách pořídku. — ♃ čn-srp. — V lesích u Hradce Kr. (R.).
500. **Datura stramonium** L. Durman obecný. U cest, na mezích, rumištích i jinde na pustých místech roztroušený. — ⊙ čnec-zář. — Na př. před Pražským předměstím, u Plotišť, N. Hradce, Plácek a j. !

37. Řád. **Scrofulariaceae** R. Br. Krtičníkovité.

501. **Verbascum phlomoides** L. *ampl.* Divizna velkokvětá. U cest, na rumištích, travnatých návrších, suchých stráních lesních dosti hojně rozšířená. — ⊙ čnec-zář. — V lese u Svinar, Habřiny, Borohrádku a j. !
502. **Verbascum thapsus** L. *p.* D. malokvětá. Na podobných místech jako předešlá i stejně hojná. — ⊙ čnec-zář.
503. **Verbascum lychnitis** L. D. knotovkovitá. U cest, na suchých travnatých úklonech, mezích, rumištích, jako předešlé rozšířená. — ⊙ čn-srp. — Na př. na mezích kolem Hradce Kr., na Kunětické Hoře a j. !
504. ***Verbascum blattaria** L. D. červíková. Podél náhonů, na poříčích, u potoků roztroušená. — ⊙ čn-srp. — U náhonu v Pláckách a ve Svobodných Dvořích ! u Bohdanče (O.).
505. ***Verbascum phoeniceum** L. D. brunátná. Na travnatých kopcích, mezích i na pokraji lesu sporá. — ⊙ kv-srp. — U Hradce Kr. (K.).
506. **Scrophularia nodosa** L. Krtičník hliznatý. Ve vlhkém křoví, u potoků, řek, příkopů vodních, v světlých hájích a lesích hojně rozšířený. — ♃ čn-srp. — Na př. pod Zámečkem, v lesích Novohradeckých, u Libčan, Borku a j. !
507. ***Scrophularia alata** Gilib. K. křídlatý. a) Ehrharti, Ehrhartův. Podél náhonů, potoků, řek nejvíce v křovištích, roztroušený. — ♃ čn-srp. — U náhonu ve Svob. Dvorech, v Pláckách, Plotištích, Předměřicích a j. !
508. ***Limosella aquatica** L. Blatěnka obecná. Na březích řek, rybníků i tůní nepříliš hojná. — ⊙ i ⊙ čnec-zář. — U Hradce Kr. (Č.).
509. ***Lindernia pyxidaria** All. Puštička rozložená. Na vlhkých březích tůní a rybníků, dosud jen v několika exemplarech u tůní mezi Slezským předměstím a Orlicí. ! — ⊙ čnec-srp.
510. ***Gratiola officinalis** L. Konítrud lékařský. Na vlhčích lukách, podél příkopů vodních, velmi pořídku. — ♃ čn-srp. — U Hradce Králové (Kr.).

511. ***Linaria spuria** Mill. Zvěšinec huňatý. Na rolích v jílovité a vápnité půdě poruznu, však místy u velikém množství. — ⊙ červenec-září. — Na polích nad Slatinou r. 1880.!
512. ***Linaria minor** Desf. Lnice menší. Na polích, pořičích i u cest poruznu. — ⊙ čn-zář. — Na pobřeží Labe u Plácek.!
513. **Linaria vulgaris** Mill. Květel. Na polích, polních mezích, úhorech, u příkopů silnic obecný. — ♃ čn-zář.
514. ***Antirrhinum orontium** L. Hledík menší. Na podobných místech co předešlý, pořídku. — ⊙ čnec-srp. — Na břehu Labe u Hradce Kr., nejspíše jen splaven.!
515. **†Antirrhinum majus** L. H. větší. Sází se hojně v zahradách a zdivočuje též někdy. — ⊙ i ♃. čn-srp.
516. ***Digitalis ambigua** Mur. Náprstník hlínožlutý. V suššších lesích a hájích, nejvíce na pasekách a keřnatých, výslunných stráních, místy dosti hojný. — ♃. čn-srp. — V lese u Svinar, Chlumu, Habřiny a j.!
517. **Veronica beccabunga** L. Rozrazil potoční. V příkopech vodních, potocích, na lukách i v lesích a u silnic, obecný. — ♃. kv-srp.
518. **Veronica anagallis** L. R. vodní. Na těchže místech co předešlý rozšířený, ale jak se zdá méně hojný. — ♃. kv-zář.
519. **Veronica scutellata** L. R. štítkatý. Na pokrají rybníků, tůní, vlhkých příkopů i v lesích, nezřídka. — ♃. čn-zář. — V tůních lesních za Malšovicemi, N. Hradcem a j.; ve vodních příkopech u Slezského předměstí a j.; u rybníka Oujezdského! a j.
520. **Veronica officinalis** L. R. lékařský. V sušších lesích, zvláště na pasekách, sem tam i na lukách, hojně rozšířený. — ♃. čn-srp. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j., na lukách za N. Hradcem a j.!
521. **Veronica chamaedrys** L. Rozekvítek. Na lukách, trávnících, mezích i v světlých hájích obecný. — ♃. db-čn.
522. ***Veronica teucrium** Willd. Rozrazil ožankolistý. a) latifolia, širolistý. Na suchých lukách, výslunných kopcích, travnatých návrších, pořídku. — ♃. čn-čnec. — Na lukách blíže Svinárek a Správčic nepříliš hojný; v lese u Račic, na Kunětické Hoře.!
523. **Veronica prostrata** L. R. rozprostřený. Na suchých lukách, travnatých návrších a mezích místy velmi hojný. — ♃. kv-čn. — Na lukách u Malšovic, na mezích u Slezského předměstí a j; na Kunětické Hoře! u Bohdanče (Č.).
524. ***Veronica longifolia** L. *ampl.* R. dlouholistý. Ve vlhkém křoví u řek a potoků, nepříliš rozšířený, ač sem tam dosti hojný. — ♃. čnec-srp. — V houštinách podél Labe a Orlice u Hradce Kr., též na lukách i u některých tůní Orlických.!

525. ***Veronica spicata** L. R. klasnatý. Na pokrají suchých lesů, travnatých stráních pořídku. — ♃. čn-srp. — V boru před Březhradem. !
526. **Veronica serpyllifolia** L. R. douškolistý. Na vlhkých mezích, pastvinách, u příkopu i na pořičích dosti obecný. — ♃. db-zář. — Na př. na lukách a úhorech kolem Hradce Kr., Rusku a j. !
527. **Veronica arvensis** L. R. rolní. Na polích, úhorech, polních mezích obecný. — ⊙ dub-zář. — Na př. na polích u Slatiny, Střebše a j. !
528. **Veronica verna** L. R. jarní. Na pokrají lesů, travnatých úhořích, místy velmi hojný. — ⊙ dub-zář. — Na př. na hradbách Hradeckých, na polích kolem Střebše, N. Hradce, Svinar, Bělče, u bývalé bažantnice a j. !
529. **Veronica triphylla** L. R. trojdílný. Na polích, mezích, úhorech obecný. — ⊙ bř-kv.
530. **Veronica persica** Poir. R. perský. Na podobných místech jako předešlý a stejně rozšířený. — ⊙ dub-říj. — Na př. na polích kolem Hradce Kr. a j. !
531. ***Veronica agrestis** Fries. R. polní. Na písčitých polích, mezích, úhorech, sem tam i v zahradách, místy u velikém množství rozšířený — ⊙ dub-zář. — Na polích kolem Střebše a Nov. Hradce. !
532. **Veronica polita** Fries. R. lesklý. Jako předešlý, ale obecně rozšířený. — ⊙ bř-říj.
533. **Veronica hederaefolia** L. R. břečťanolistý. Na suchých lukách, travnatých mezích, návrších i v zahradách obecný. — ⊙ bř-kv.

38. Řád. Rhinanthaceae DC. *em.* Kokrhelovité.

534. ***Pedicularis palustris** L. Všivec bahenní. Na lesních bařinách, u příkopů mokrých i na bařinných lukách roztroušený, až místy hojný. — ⊙ čn-čnec. — Velmi hojný na bařinné olšině za N. Hradcem i jinde, v lesích Novohradeckých, na lukách za N. Hradcem k Roudničce, u Březhradu a j. !
535. **Pedicularis silvatica** L. V. lesní. Na vlhkých lukách lesních, hojněji než předešlý rozšířen. — ⊙ i ♃. kv-čn. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, na louce u Svinar, Stěžer a j. !
536. **Alectorolophus parviflorus** Wallr. Kokrhel malokvětý. Na lukách, travnatých návrších dosti obecný. — ⊙ kv-čn. — Na lukách kolem Hradce Kr. a j. !
537. **Alectorolophus grandiflorus** Wallr. K. velkokvětý. a) major, větší. Na vlhčích lukách a polích dosti obecně rozšířen. — ⊙ čn-čnec. — Na př. na polích kolem Střebše, N. Hradce a j. ! b) hirsutus, huňatý. Jako předešlý, ale méně rozšířen. Na př. na polích u Březhradu, Račic a j. !

538. **Euphrasia odontites** L. Zdravínok. Na vlhčích lukách, polích, mezích hojně rozšířený. — ⊙ čn-zář. — Velmi hojný na lukách a polích kolem Hradce Kr., zvláště kolem Střebše, N. Hradce a j.!

539. **Euphrasia officinalis** L. Ambrožka. a) pratensis, luční. Na lukách, pastvinách, travnatých mezích obecná; b) nemorosa, lesní. V suchých hájích a lesích taktéž velmi rozšířená. — ⊙ čnec-zář.

540. ***Melampyrum cristatum** L. Černýš hřebenatý. V světlých hájích, na keřnatých stráních nejvíce na vápnité půdě. — ⊙ čn-srp. — V lupenatém lese nad Piloticemi.!

541. **Melampyrum arvense** L. Č. rolní. Na polích, mezích poruznu, ač místy dosti hojný. — ⊙ čn-zář. — Na př. na polích u Střebše, Račic a j.!

542. **Melampyrum nemorosum** L. Č. hajní. a) genuinum, pravý. V světlých lesích a hájích, nejvíce v lesním houští místy hojný, tak v lesíku na sv. Jánském kopci, u Roudničky, Slatiny, Blešna, Nepasic, Račic, Habřiny, Stéblové, Borohrádku a j.! b) *stenophyllum, úzkolistý. Vyskytuje se místo předešlého v lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Týniště a Borohrádku.! — ⊙ čnec-zář.

543. **Melampyrum pratense** L. Č. luční. Jako předešlý, s ním obyčejně pospolu, obecně rozšířený. — ⊙ čn-srp. — Na př. v lesíku na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, kolem Račic a j.!

544. ***Lathraea squamaria** L. Podbílek šupinatý. V stinných a vlhkých lesích v kypré půdě humosní na kořenech stromu pořídku. — ♃ bř-kv. — V lesích Hradeckých na Škvárovce.!

39. Řád. Orobancheae Juss. Zárazovité.

545. ***Orobanche procera** Koch. Záraza pcháčová. V stinných lesích na pcháčích (Cirsium palustre, arvense, oleraceum a j.), velmi pořídku. — ⊙ čn-čnec. — V lesích Hradeckých na pasece Obícka zvané na Cirsium palustre r. 1878 ve dvou exemplárech.!

40. Řád. Verbenaceae Juss. Sporýšovité.

546. **Verbena officinalis** L. Sporýš lékařský. Na návsích, nejvíce podél vlhkých příkopu, u cest, místy dosti obecný. — ♃ čn-zář. — Na př. v Pláckách, Plotišti, Slatině, ve Všestarech, Holohlavech a j.!

41. Řád. Labiatae Juss. Pyskaté.

547. **Mentha silvestris** L. Máta lesní. Podél vlhkých příkopu, náhonu, řek roztroušená, ale místy hojná. — ♃ čnec-zář. — Na cestě k Bohdaneckým dvorům, u Plotišť, Lochenic, v Pláckách, u Světlé blíže Týniště a j.!

548. **Mentha aquatica** L. *ampl.* M. vodní. Podél vodních příkopu, potoku, na bažinných místech, na lukách i v lesích hojně rozšířená; c) verticillata, přeslenitá, nejhojněji; a) capitata, hlavatá, řídčeji; na př. v lese za Malšovicemi! b) subspicata, klasnatá, jednotlivě mezi a), na př. u Bohdanče (Č.). — ♃. čnec-zář.

549. **Mentha arvensis** L. M. rolní. Na podobných místech jako předešlá, i na vlhkých polích obecná. — ♃. čnec-zář. — Na př. u příkopu podél dráhy sev.-západní a j.!

550. †**Mentha piperita** L. M. peprná. **Mentha hortensis** Tsch., M. zahradní a některé jiné druhy mát pěstují se hojně v zahradách a někdy snad i zdivočují.

551. **Lycopus europaeus** L. Karbinec obecný. U potoků, příkopů, tůní i na březích řek obecný. — ♃. čnec-srp. — Na př. u náhonu v Plačkách, v lese Novohradeckém a j.!

552. ***Origanum vulgare** L. Dobromysl obecná. Ve výslunných a světlých lesích a hájích, na keřnatých stráních i na suchých lesních mezích dosti porůznu. — ♃. čnec-srp. — Dosud jen v lesích i na mezích kolem Sendražic a Račic a na Kunětické Hoře.!

553. † **Origanum majorana** L. Marjánka. Pěstuje se zhusta v kuchyňských zahradách.

554. **Thymus serpyllum** L. Mateří douška. a) chamaedrys, obecná. Na travnatých mezích, kopcích, na lukách všude rozšířená. — ♃. kv-zář.

555. †**Thymus vulgaris** L. tymián, **Satureja hortensis** L. saturej a některé jiné pyskokvětné sázejí se hojněji v zahradách.

556. **Calamintha acinos** Clair. Pamětník. Na suchých kopcích, mezích, úhorech, výslunných úklonech, porůznu. — ♃. čn-zář. — Na př. na úhorech mezi N. Hradcem a Zámečkem, u Svinar, Běléč, na Kunětické Hoře a j.!

557. **Calamintha clinopodium** Spenner. Klinopád. Ve světlých lesích a hájích nejvíce v houštinách místy hojný. — ♃. čnec-zář. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých, na Kunětické Hoře, u Týniště a j.!

558. ***Salvia verticillata** L. Šalvěj přeslenatá. Na suchých mezích, výslunných kopcích, pořídku rozšířena. — ♃. čn-zář. — Na travnaté stráni v Předměřicích proti hostinci u Zadrobílků, na travnatých mezích podél dráhy železné u Smiřic! a nejspíš i jinde ještě.

559. **Salvia pratensis** L. Š. luční. Na lukách, travnatých mezích, návrších dosti obecná. — ♃. kv-srp. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

560. **Glechoma hederacea** L. Popenec obecný. Na mezích, lukách, u cest, plotů i v zahradách obecný. — ♃. db-čn.

561. **Nepeta cataria** L. Šanta kočičí. Ve vsích, u příbytků lidských, na rumištích dosti rozšířená, ač ne hojně. — ♃. čn-zář.

— Na př. u Hradce Kr., na Kunětické Hoře, v Brozanech, u Týniště.!

562. * **Melittis melissophyllum** L. Medovník. V lupenatých lesích zřídka, místy ale hojný. — ♃ kv-čn. — V lese u Slatiny, mezi Račicemi a Babřinou, v háji u Sendražic.!

563. **Galeopsis ladanum** L. Konopice rolní. a) latifolia, širolistá. Na polích, výslunných stráních, hojná. — ⨀ čnec-zář. — Na polích u Hradce Kr.!

564. **Galeopsis tetrahit** L. K. srstnatá. a) genuina, polní. Na polích i v lesních pasekách obecná; b) pubescens, pýřitá, pořídku na př. u rybníku Bohdaneckých. (Č.). — ⨀ čnec-zář.

565. **Betonica officinalis** L. Bukvice lékařská. V lesích, hájích, na sušších lukách, hojně rozšířená. — ♃ čn-srp. — Na př. na lukách před Střebší, v lesích Hradeckých a j.!

566. * **Stachys germanica** L. Čistec německý. Na suchých kopcích, mezích, na výslunných stráních, pořídku. — ⊙ i ♃. — U Hradce Králové. (Sp.)

567. **Stachys silvatica** L. Č. lesní. Ve vlhčích lesích a hájích, nejvíce v křoví u potoku, dosti rozšířený, ale ne příliš hojný. — ♃ čn-srp. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, v dubině u Březhradu, Dolního Přímu, Stéblové, Dobřenic a j.!

568. **Stachys palustris** L. Č. bahenní. Na vlhkých polích, podél příkopu vodních i u potoků a ve vlhkém křoví dosti obecný. — ♃ čnec-srp. — Na př. na polích a u náhonů kolem Hradce Kr.!

569. * **Stachys annua** L. Č. letní. Na suchých mezích, kopcích, u cest roztroušený. — ⨀ čnec-zář. — Na břehu Labe před Plácky, nejspíše jen splaven.

570. * **Stachys recta** L. Č. přímý. Na suchých travnatých mezích, keřnatých stráních pořídku. — ♃ čn-srp. — Na př. na mezích blíže Račic, na Kunětické Hoře.!

571. **Ballota nigra** L. *ampl.* Šedivka černá. Na návsích, u cest a silnic, ve křoví na pořičích, v plotech, na rumištích obecná. — ♃ čn-zář.

572. **Lamium amplexicaule** L. Hluchavka objímavá. Na polích, mezích, rumištích i v zahradách obecná. — ⨀ bř-říj. — Na př. na polích u Malšovic a j.!

573. **Lamium purpureum** L. H. nachová. Na podobných místech jako předešlá, obecná. — ⨀ bř-list.

574. **Lamium maculatum** L. H. blamatá. Ve vlhkém křoví na mezích, u potoku, v stinných lesích dosti hojně rozšířená. — ♃ bř-čnec.

575. **Lamium album** L. H. bílá. Na mezích ve vlhčím křoví, ve vsích u příkopu, zdí, plotů velmi rozšířená a obecná. — ♃ db-zář.

576. **Lamium galeobdolon** Crantz. Pitulník. V lesích a hájích, nejvíce na vlhčích místech, na př. u potoku porůznu. — ♃ db-

čn. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Dolního Přímu, v lesíku na sv. Jánském kopci a j.!

577. **Leonurus cardiaca** L. Srdečník obecný. Na návsích, u silnic, plotů i jinde na pustých místech. dosti hojně rozšířený. — ♃. čnec-srp. — Na př. v Střebši, v Pileticích a j.!

578. ***Chaeturus marrubiastrum** Rchb. Kočičí chvost. Na podobných místech jako předešlý v jižnější části místy hojný. — ⊙ i ⊙ čnec-srp. — Pod Kunětickou Horou u Rábu a Brožan, u býv. rybníka Oplatila (Č.).

579. ***Marrubium vulgare** L. Jablečník obecný. Jako předešlý rozšířen. — ♃. čnec-zář. U Sendražic! Kunětic a Brožan (Č).

580. **Scutellaria galericulata** L. Šišák obecný. Podél příkopů vodních, náhonu, rybníků, na pokraji tůní lučních, ve vlhkém křoví na poříčí dosti rozšířený, ač ne všude hojně. — ♃. čnec-zář. — Na př. v lesích Hradeckých, u náhonu Březhradského, u rybníků na př. za Dobřenicemi a j.!

581. ***Scutellaria hastifolia** L. Š. hrálovitý. Na podobných místech co předešlý. — ♃. čn-srp. — Dosud jen na jediném místě v divokém sadě (Dotřelově háji) u Správčic v hojnosti s Allium scorodoprassum.!

582. **Prunella vulgaris** Jacq. Černohlávek obecný. Na lukách, mezích, v lesích a hájích, nejvíce na pokraji, obecně rozšířen. — ♃. čn-zář. — Na př. na lukách kolem Malšovic a j.!

583. ***Prunella grandiflora** Jacq. Č. velkokvětý. Na suchých travnatých kopcích, na lukách a mezích, zvláště na vápnité půdě, pořídku. — ♃. čn-zář. — Dosud jen v lesích a na mezích u Sendražic a Račic.!

584. **Ajuga reptans** L. Zběhovec plazivý. Ve vlhčích lesích, na lukách a mezích dosti hojně rozšířený. — ♃. kv-čn. — Na př. v lesích Hradeckých, u Týniště, Borohrádku a j.!

585. **Ajuga genevensis** L. Z. lesní. V lesích a hájích, v pasekách, na lesních lukách, na vlhkých mezích travnatých a j. hojně rozšířen. — ♃. kv-zář. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

586. ***Teucrium scordium** L. Ožanka čpavá. Na bažinných lukách, mokřadech, podél vodních příkopů a rybníků nezřídka. — ♃. čnec-zář. — Na lukách kolem Roudničky, podél sev.-západní dráhy u Slezského předměstí, pod hradbami Hradeckými, u Březhradu, Bohdanče a j. !

42. Řád. **Plantagineae** Juss. Jitrocélovité.

587. **Plantago lanceolata** L. Jitrocél kopinatý. Na polích, lukách, mezích, u cest i na trávnících, obecný. — ♃. db-zář.

588. **Plantago media** L. J. prostřední. Jako předešlý a stejně obecný. — ♃. kv-zář.

589. **Plantago major** L. J. větší. Na podobných místech jako předešlé a rovněž obecný. — ♃. čn-zář.

43. Řád. **Lentibularieae** Rich. Bublinatkovité.

590. **Utricularia vulgaris** L. Bublinatka obecná. V příkopech a strouhách na lukách rašelinných i v nehlubokých tůních, nepříliš hojná. — ♃. čn-srp. — V příkopech podél dráhy u Slezského předměstí, u Libišan, Stéblové! u Týniště (Č.).

591. ***Utricularia minor** L. B. menší. Na podobných místech co předešlá, řiděeji. — ♃. čn-srp. — Na rašelinných lukách u Libišan.!

44. Řád. **Primulaceae** Vent. Prvosenkovité.

592. ***Centunculus minimus** L. Drobýšek nejmenší. Na březích rybníku i na vlhkých pastvinách, velmi spoře. — ⊙ čn-srp. — Na půdě býv. rybníku Vel. Čeperka blíže Stéblové.!

593. **Anagallis arvensis** L. Drchnička rolní. Na polích, u cest, mezí a plotů dosti rozšířená, ač ne příliš hojně. — ⊙ čn-zář. — Na př. na polích kolem N. Hradce, Svinar, Slatiny a j.!

594. ***Trientalis europaea** L. Sedmikvítek obecný. Ve vlhkých lesích, na rašelinné a mechovité půdě, pořídku roztroušen. — ♃. kv-čn. — V lesích Hradeckých blíž dvou šraňků a dále ku Černé stráni.!

595. **Lysimachia nummularia** L. Vrbina penízková. Na pokrají lesu, u vlhčích příkopu a mezí dosti obecný. — ♃. čn-srp.

596. **Lysimachia vulgaris** L. V. obecná. U rybníku, tůní, potoků, na poříčí řek nejvíce mezi vrbovím dosti hojně rozšířena. — ♃. čn-srp. — Na př. na březích Orlice, u jezírka v lese blíže Slatiny a j.!

Cyclamen europaeum L. Brambořík obecný. V lese Královéhradeckém dle staršího, nezaručeného udání.

597. **Primula officinalis** Scop. Prvosenka obecná, potrklíč. Na sušších lukách, v lesích a hájích, zvláště na palouecích, v křovinách, na travnatých stráních hojně rozšířena. — ♃. dub-kv. — Kolem Hradce Kr. zhusta.

598. **Primula elatior** Jacq. P. bledožlutá. Jako předešlá, ale na vlhčích místech a celkem méně hojná. — ♃. db-kv. — Na př. ve vlhkých lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

599. **Hottonia palustris** L. Rebratka vodní. V tůních, vodních příkopech, strouhách na lukách i v lesích místy velmi hojná. — ♃. kv-zář. — Kolem Hradce Kr., Týniště, Borohrádku a j.!

45. Řád. **Plumbagineae** Vent. Trávnicovité.

600. **Armeria vulgaris** Willd. Trávnička obecná. Na suchých lukách, mezích, pastvinách, travnatých návrších roz-

troušená, místy ale hojná. — ♃. kv-zář. — Na př. na lukách kolem Střebše a j.!

46. Řád. **Ericaceae** Endl. Vřesovité.

601. **Calluna vulgaris** Salisb. Vřes obecný. V lesích, zvláště na suchých vřesovištích, též na rašelinách zhusta. — ♃. čnec-říj. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!
602. **Vaccinium myrtillus** L. Borůvka. V lesích a hájích, zvláště ve vřesovinné a rašelinné půdě, dosti obecná. — ♄ kv. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!
603. **Vaccinium vitis idaea.** L. Brusnice obecná. Na podobných místech co předešlá, místy však méně hojná. — ♄ kv-čnec. — Lesy Hradecké, u Slatiny a j.!

47. Řád. **Hypopityaceae** Klot. Hruštičkovité.

604. **Monotropa hypopitys** L. Hnilák žlutavý. V stinných lesích, v trouchu lesním i v kypré humosní půdě řídčeji. — ♃. čnec-srp. — V lesích Hradeckých, na př. pod „Černou strání", za Malšovicemi, u Borohrádku.!
605. **Ramischia secundiflora** Op. Hruštička jednostranná. V stinných lesích a hájích, ve vřesovinné půdě, hojně rozšířená. — ♃. čn-čnec. — Na př. v lesích Hradeckých a Novohradeckých.!
606. **Pirola minor** L. H. menší. Na podobných místech co předešlá, místy u velikém množství. — ♃.čn-čnec. — V lesích Hradeckých na sv. Jánském kopci a j.!
607. **Pirola rotundifolia** L. H. okrouhlolistá. Jako předešlá, a stejně hojná. — ♃. čn-čnec. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých, Přímských a j.!
608. ***Monesis grandiflora** Salsb. Jednokvítek velekvětý. V stinných a vlhkých lesích v mechovité i humosní půdě jednotlivě roztroušen. — ♃. čn-čnec. — V lesích Hradeckých dosud jen pod Černou strání u větším množství.!
609. ***Chimophila umbellata** Nutt. Zimozelen okoličnatý. V sušších lesích, nejvíce ve vřesovinné půdě, velmi sporý. — ♃. čnec-srp. — V lese Novohradeckém (Čen.).

C. *Prostoplátečné.* Eleutheropetalae.

48. Řád. **Ranunculaceae** Juss. Pryskyřníkovité.

610. ***Thalictrum aquilegiaefolium** L. Žluťucha orlíčkolistá. Na vlhkých lesních lukách, ve vlhkém lesním křoví porůznu. — ♃. čn-čnec. — Dosud jen ve vlhké olšině v lese za Novým Hradcem.!
611. ***Thalictrum minus** L. Ž. menší. Na lukách, mezích, keřnatých stráních jak se zdá velmi porůznu. — ♃. čn-čnec. — Na lukách kolem Hradce Kr. sporo a bez květu.!

612. **Thalictrum angustifolium** Wimm. et Grab. Ž. úzkolistá. Na lukách, sem tam též u potoku a řek, hojně rozšířená. — ♃ čn-čnec. — Na př. na lukách kolem Malšovic, Střebše, Roudničky, Týniště a j.!

613. **Anemone nemorosa** L. Sasanka hajní. V světlých lesích a hájích, nejvíce v houštinách na pasekách, i na lukách hojně rozšířená. — ♃ db-kv. — V lese Hradeckém, Novohradeckém, na louce před Střebší, za Zámečkem, u Správčic a j.!

614. **Anemone ranunculoides** L. S. pryskyřníkovitá. Jako předešlá, ale řídčeji. — ♃ db-kv. — Na louce před Střebší, za Zámečkem, u Věkoše, Správčic, v lese Novohradeckém a j.!

615. **Hepatica triloba** Gil. Jaterník trojlaločný. V lesích a hájích v kypré půdě humosní, obecná. — ♃ bř-dub. — Na př. v lesích Hradeckých, na sv. Jánském kopečku a j.!

616. **Adonis aestivalis** L. Hlaváček letní. Na polích mezi obilím porůznu. — ⊙ kv-čnec. — Na polích kolem Hradce Králové.!

617. ***Myosurus minimus** L. Myší ocásek nejmenší. Na polích, mezích, na pokraji lesů, u cest roztroušen, místy ale dosti hojný. — ⊙ db-čn. — Na hradbách Hradeckých, na polích u Farářství, Svinar, Stěžer a j.!

618. **Ranunculus aquatilis** L. Pryskyřník vodní. Ve vodních příkopech, náhonech i jinde v stojatých a zvolna tekoucích vodách, hojně rozšířený. — ♃ kv-srp. — Velmi hojný na př. u Náhonu, Střebše, Malšové Lhoty a j.! b) paucistamineus, krátkolistý, neméně hojný, na př. v tůních Orlických, v příkopu vodním pod sv. Jánským kopcem a j.!

619. **Ranunculus fluitans** Lam. P. říční. V řekách, potocích, náhonech, dosti zhusta se vyskytující. — ♃ čn-srp. — V Orlici, v náhonu Opatovickém a j.!

620. **Ranunculus sceleratus** L. P. lítý. V mokrých příkopech i ve vodních strouhách, na bahnitých březích mořálů nezřídka. — ⊙ i ⊙ čn-zář. — Na př. u Plácek, Malšovic, Slatiny a j.!

621. **Ranunculus ficaria** L. Orsej. Na vlhkých trávnících, v lesích, zvláště u potoku v kypré půdě obecný. — ♃ db-kv.

622. ***Ranunculus lingua** L. Pryskyřník veliký. Na pokraji túní a rybníku, u příkopu vodních, nepříliš hojný. — ♃ čnec-srp. — Na rašelinných lukách před i za Březhradem! u Holic (Čen), u býv. rybníku Rozkoše (O.).

623. **Ranunculus flammula** L. Plamínek. Na bařinných a rašelinných místech, na pokraji rybníku, v příkopech vlhkých, dosti obecný. — ♃ čn-zář. — Na př. na lukách kolem Roudničky a j.!

624. **Ranunculus auricomus** L. Pryskyřník zlatožlutý. a) genuinus, pravý. Na vlhkých lukách, i na palouzích lesních, hojně rozšířený. — ♃ dub-kv. — Obecný na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

625. **Ranunculus acris** L. P. prudký. Na lukách, v lesích a hájích, u příkopů obecný. — ♃ kv-srp.
626. ***Ranunculus lanuginosus** L. P. kosmatý. Ve vlhčích lesích a hájích, na lukách a u potoku lesních dosti hojně rozšířený. — ♃ kv-čn. — Na př. v lesích Hradeckých a j.!
627. ***Ranunculus polyanthemus** L. P. mnohokvětý. Na lukách, v světlých hájích i na keřnatých kopcích, místy hojný. — ♃ kv-čnec. — Na lukách kolem Střebše a Malšovic, v lese mezi Račicemi a Habřinou.!
628. **Ranunculus repens** L. P. plazivý. Na vlhkých lukách, mezích, v příkopech, u cest obecný. — ♃ kv-čnec.
629. **Ranunculus bulbosus** L. P. bambulinatý. Na podobných místech co předešlý, dosti obecný. — ♃ kv-čnec. — Na př. na lukách a mezích kolem Hradce Kr. a j.!
630. ***Ranunculus sardous** Crantz. P. srstnatý. U cest, příkopu, na mezích i u bařin, spoře rozšířen. — ⊙ i ♃ kv-zář. — Na př. u silnice k N. Hradci, blíž Piletic r. 1880 a j.!
631. **Ranunculus arvensis** L. P. rolní. Na polích mezi obilím dosti poruznu. — ⊙ kv-čnec. — Na př. na polích před a za Zámečkem i jinde kolem Hradce Kr.!
632. **Caltha palustris** L. Blatouch. Na mokrých lukách, v lesích u potoku, bařin obecný. — ♃ dub-čnec.
633. ***Trollius europaeus** L. Upolín západní. Na vlhkých a bařinných lukách, lesních paloucích dosti zhusta. — ♃ kv-zář. — Na lukách za N. Hradcem, u Roudničky, Březhradu, Divce, Probluzi a j.!
634. †**Helleborus viridis** L. Čemeřice zelená. Chová se častěji v zahradách selských a zdivočuje z nich též někdy, na př. u Týniště! — ♃ bř-dub.
635. ***Nigella arvensis** L. Černucha rolní. Na polích, zvláště po žních na strništích, poruznu. — ⊙ čnec-zář. — U Brožan (O.).
636. ***Aquilegia vulgaris** L. Orlíček obecný. V stinných lesích, na keřnatých stráních lesních ne příliš hojný. — ♃ kv-čn. — V lesích Hradeckých zvláště na „Černé stráni“, v lesích Novohradeckých a j.!
637. **Delphinium consolida** L. Stračka polní. Na polích, úhorech i na mezích polních, dosti obecný. — ⊙ čn-srp. — Na př. na polích kolem Hradce Kr.!
638. ***Aconitum variegatum** L. Oměj modrý. Ve vlhkých lesích u potoků i na keřnatých stráních poruznu, místy však dosti hojný. — ♃ čnec-srp. — V lesích Hradeckých a Novohradeckých.!

49. Řád. **Berberideae** Vent. Dřišťálovité.

639. †**Berberis vulgaris** L. Dřišťál obecný. Sází se dosti hojně v zahradách a plotech a někdy též zpola zdivočuje. ♄ kv.

50. Řád. Nymphaeaceae Salisb. Leknínovité.

640. ***Nymphaea candida** J. Sv. Presl. Leknín bělostný. V rybnících, tůních, kalužích i jinde v stojatých vodách pořídku. — ♃ čn-srp — V rybníce Diveckém! u Smiřic (P.).
641. **Nuphar luteum** Smith. Stulík žlutý. V tůních a zátokách Orlických i Labských hojně rozšířený i jinde ve vodách, nikde však spolu s předešlým. — ♃ čn-srp. — Na př. v tůních kolem Hradce Kr. a j.!

51. Řád. Papaveraceae DC. Mákovité.

642. **Papaver rhoeas** L. Pleskanec. Na polích, mezích, hrázích, u cest dosti obecný. — ⊙ kv-zář. — Na př. na cestě ke Chlumu a j.!
643. ***Papaver dubium** L. Mák pochybný. Jako předešlý, ale řídčeji. — ⊙ čn-zář. — Na polích kolem Hradce Kr.!
644. **Papaver argemone** L. M. rolní. Na polích mezi obilím, na hrázích podél dráhy a podobných místech, hojný. — ⊙ kv-čnec. — Na př. na úhorech a polích u N. Hradce a j.!
645. †**Papaver somniferum** L. M. zahradní. Pěstuje se v zahradách, někdy i na polích, a sem tam též zdivočuje. — ⊙ čn-srp.
646. **Chelidonium majus** L. Lašťovičník větší. Na rumištích, zdech, v houštinách lesních i jinde na pustých místech obecný. — ♃ kv-říj. — Na př. na hradbách Hradeckých a j.!

52. Řád. Fumariaceae DC. Dymnivkovité.

647. ***Corydalis cava** Schw. et Kör. Dymnivka dutá. V světlých lesích a hájích, zřídka, místy ale hojná. — ♃ dub. — V divokém sadě u Správčic u velikém množství.!
648. **Corydalis digitata** Pers. D. prstnatá. Na podobných místech jako předešlá, i na lesních lukách hojněji rozšířená. — ♃ dub. — Na př. v lesíku pod Zámečkem, v dubině u Březhradu a j.!
649. **Fumaria officinalis** L. Zemědým lékařský. Na polích, úhorech, mezích, též u příkopu, na rumištích a v zahradách dosti obecný. — ⊙ kv-říj. — Na př. na rumištích kolem Hradce Kr. a j.!

53. Řád. Cruciferae Juss. Křížaté.

650. ***Teesdalia nudicaulis** R. Br. Nahál písečný. Na písčitých polích, mezích, úhorech, suchých kopcích spoře rozšířen. — ⊙ db-zář. — Na polích a mezích kolem Bělče hojný; u silnice v lese Hradeckém blíže dvou sraňků r. 1880 u větším množství! u Brožan (O.), Bohdanče (Č.).
651. **Thlaspi arvense** L. Penízek rolní. Na polích, úhorech, mezích, u plotů i na rumištích obecný. — ⊙ db-říj.

652. **Thlaspi perfoliatum** L. P. prorostlý. Na suchých, travnatých kopcích, mezích i na polích a u cest místy hojný. — ⊙ db-kv. — Na př. na hradbách i jinde kolem Hradce Kr.!

653. ***Coronopus Ruellii** All. Vraní nožka obecná. Na pastvinách, mezích, v příkopech, u cest porůznu. — ⊙ čn-srp. — U býv. rybníku Veliká Čeperka (Č.).

654. **Lepidium campestre** R. Br. Vesnovka ladní. Na polích, mezích, u cest i na rumištích, místy obecný. — ⊙ čn-zář. — Na př. velmi hojný u cest před Pražskou branou i jinde kolem Hradce Kr., Smiřic atd.!

655. **Lepidium ruderale** L. V. rumní. Podél cest, silnic, na mezích, rumištích, u zdí zhusta. — ⊙ čn-zář. — Na př. u cest kolem Hradce Kr., Trotiny a jinde obecný.!

656. **Cardaria draba** Desv. V. objímavá. Na podobných místech jako předešlá, i na polích, místy velmi hojná. — ♃ kv-čn. — Na př. velmi hojná u samého Hradce Kr. na mezích před Pražskou branou a j.!

657. **Capsella bursa pastoris** Mönch. Kokoška, pastuší tobolka. Jako předešlá všude obecná. — ♃ ún-listp.

658. **Stenophragma Thalianum** Čelak. Chudobinka obecná. Na polích, zvláště na písčitých úhorech, mezích, pořičích obecná. — ⊙ db-říj.

659. **Draba verna** L. Chudina, nouze. Na polích, suchých trávnících, mezích i u cest, místy velmi hojná. — ♃ bř-kv. — Na př. na polích kolem Malšovic, Střebše, Roudničky a j.!

660. **Alyssum calycinum** L. Tařice bledá. Na podobných místech co předešlá i na zdech, dosti hojně rozšířená. — ⊙ db-zář. — Na př. hojněji na hradbách Hradeckých, na mezích podél dráhy sev.-západní, u Roudničky, na Kunětické Hoře a j.!

661. **Alyssum incanum** L. T. šedivá. U cest, na mezích, písčitých kopcích, rumištích obecný. — ⊙ čn-říj. — Na př. hojná u silnic kolem Hradce Kr. a j.!

662. ***Cardamine bulbifera** R. Br. Kyčelnice cibulkonosná. Ve vlhkých lesích v kypré půdě humosní spoře. — ♃ dub-kv. — V lesích Hradeckých zvláště v Sytovce a na Černé stráni.!

663. ***Cardamine enneaphylla** R. Br. K. devítilistá. Na podobných místech s předešlou pospolu. — ♃ dub-kv. — Na Černé stráni.!

664. **Cardamine amara** L. Řeřicha hořká. Ve vlhkých lesích u potoků i na bařinných lukách v příkopech vodních, ne příliš hojná. — ♃ kv-čn. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

665. **Cardamine pratensis** L. Ř. luční. Na vlhkých lukách, v příkopech vlhkých i u močálů velmi hojně rozšířená; β) grandiflora, velkokvětá, pořídku, na př. u močálu blíže Fa-

rářství; b) *dentara, zubatá, sporá. U Hradce Kr. (R.). — ♃. db-čn.

666. ***Cardamine hirsuta** L. R. srstnatá. b) silvatica, lesní. V lesích vlhčích i na lesnatých stráních nehojná. — ⊙ i ⚇ db-kv. — U Chvojna (O.).

667. ***Cardamine impatiens** L. Ř. nedůtklivá. V stinných lesích a hájích i u potoků v kypré půdě roztroušená. — ⊙ i ⚇ kv-čn. — V lese Novohradeckém a j.!

668. ***Turritis glabra** L. Strmobýl lysý. Na pokrají lesů v křoví, nejvíce na písčinách, porůznu. — ⚇ čn-čnec. — V lese Hradeckém u náhonu, blíže Bělče, u Vysoké.!

669. ***Arabis contracta** Spen. Písečník stažený. Na kamenitých kopcích, mezích, v lesních mýtinách pořídku roztroušen. — ♃ i ⚇ kv-čnec. b) sagittata, střelovitý; v lesích Novohradeckých spoře.! c) Gerardi, Gerardův; na Hoře Kunětické.!

670. **Barbarea vulgaris** R. Br. Barborka obecná. α) pachycarpa, tlustoplodá. Na lukách, vlhkých mezích, úhorech, u příkopů, na poříčí hojná. — ⚇ i ♃. kv-čnec. — Na př. na lukách a mezích kolem Střebše, Věkoše, Hradce Kr. a j.!

671. ***Barbarea stricta** Andr. B. tuhá. Na podobných místech co předešlá, leč mnohem spořeji. — ⚇ kv-čn. — Na poříčí Orlice u Slezského předměstí i za Malšovicemi, na luční mezi u Střebše (spoře) a j.!

672. **Roripa palustris** Bess. Rukev bahenní. Ve vlhkých příkopech, na mokrých mezích, poříčích, u močálů zhusta. — ⚇ i ♃. čn-zář. — Na př. u Plácek, Střebše a j.!

673. **Roripa silvestris** Bess. R. lesní. Na podobných místech jako předešlá i na mokrých lukách, hojněji než předešlá rozšířená. — ♃. čn-srp. — Na př. na poříčí Labe, u Střebše a j.!

674. **Roripa amphibia** Bess. R. obojživelná. Jako předešlá, též v močálech i na pokrají tůní, i v lesích porůznu. — ♃. kv-čnec. — V močálech u Malšovic, Farářství, Roudničky, Správčic, Předměřic, Plotišť, Lochenic, Smiřic a j.!

675. ***Roripa terrestris** Čel. R. zemní. α) pinnatifolia, peřenolistá. Na podobných místech jako předešlá, často s ní též pospolu, ale této méně hojná. — ♃. kv-čnec. — U příkopů vodních na lukách kolem Malšovic, Farářství a j.!

676. ***Roripa austriaca** Bess. R. rakouská. Jako předešlé, sporá. — ♃. čn-čnec. — U rybníku Veliká Čeperka (O.).

677. †**Armoracia rusticana** Fl. Wett. Křen obecný. Sází se místy hojně na polích a často zdivočuje, tak zvláště u potoků, náhonu a močálů kolem Hradce Kr., dosti zhusta. — ♃. kv-čnec. — Na př. ve Svobodných Dvorech a j.!

678. **Neslia paniculata** Desv. Řepinka latnatá. Na polích úhorech, mezích, u cest, hojně rozšířená. — ⊙ kv-čnec. — Na př. hojně na polích u Střebše, N. Hradce, Stěžer a j.!

679. **Camelina microcarpa** Andr. Lnice maloplodá. Na podobných místech co předešlá a stejně hojná. — ⊙ kv-čnec. — Obecná plevel na polích kolem Hradce Kr. a j.!
680. **Camelina foetida** Fries. L. smrdutá. β) dentata, zubatá. Na polích ve lnu, sem tam i na mezích, u cest, ne příliš zhusta. — ⊙ čn-čnec. — Na př. na lněných polích za Náhonem u Stěžer a j.! *α) integerrima, celokrajná. Jako předcházející, však jak se zdá méně hojná. Na př. na polích lněných u Malšové Lhoty.!
681. †**Hesperis matronalis** L. *ampl.* Materna změnná. Pěstuje se často v zahradách a zdivočuje též někdy. — ⊙ i ♃ kv-čnec.
682. **Sisymbrium sophia** L. Hulevník mnohodílný. U cest, na mezích, rumištích, na zdech i v plotech místy hojný. — ⊙ kv-srp. — Na př. u cest kolem Hradce Kr., Smiřic a j.!
683. **Chamaeplium officinale** Wallr. H. lékařský. Jako předešlý, však hojněji nežli tento rozšířen. — ⊙ kv-zář. — Na př. u cest v Pláckách a jinde kolem Hradce Kr., Smiřic atd.!
684. **Alliaria officinalis** Andr. Česnáček obecný. V hájích, stinných houštinách, u plotů a cest ve vesnicích, obecný. — ⊙ kv-čn. — Na př. též na Kozinec a j. dosti hojný.!
685. **Erysimum cheiranthoides** L. Trýzel malokvětý. Na polích úhorech, mezích, u cest, na pořičích v křovištích, obecný. — ⊙ čn-zář. — Na př. hojný na polích u Malšovic, Plácek, Střebše a j.!
686. ***Diplotaxis muralis** DC. Křez zední. Na polích, u cest pořídku; dosud jen na pořičí Labe u Hradce Králové! snad jen splavená. — ⊙ i ⊙ čn-zář.
687. †**Brassica oleracea** L. Brukev obecná. Pěstuje se v četných odrůdách na polích i v zahradách zelných, zvláště α) acephala, jarmuz, kadeřávek; β) sabauda, kapusta; γ) capitata, zelí hlavaté; δ) gongylodes, brukev; ε) botrytis, karfiol. — ⊙ čnec-zář., ⊙ kv-čn.
688. †**Brassica napus** L. Repka. Pěstuje se hojně na polích a často též zdivočuje, zvláště co α) oleifera, olejka a β) napobrassica, tuřín. — ⊙ db-kv., ⊙ čnec-srp.
689. †**Brassica campestris** L. *ampl.* Brukev polní. Sází se v zahradách i na polích, nejhojněji v odrůdě γ) rapa, řepa, vodnice. — ⊙ db-kv., ⊙ čnec-srp.
690. **Sinapis arvensis** L. Hořčice polní. Na polích, úhorech, mezích polních i na pustých místech dosti obecná. — ⊙ čn-srp. — Na př. hojně na polích kolem Střebše, N. Hradce a j.!
691. **Raphanus raphanistrum** L. Ohnice rolní. Jako předešlá, obecně rozšířena. — ⊙ čn-srp.
692. †**Raphanus sativus** L. Ředkev. Sází se hojně v zahradách, zvláště co β) niger, černá a γ) radicula, ředkvička. — ⊙ i ⊙ čn-srp.

54. Řád. **Resedaceae** DC. Resedovité.

693. **Reseda lutea** L. Reseda žlutá. Na suchých travnatých stráních, u cest, na mezích, rumištích dosti hojně rozšířená. — ⊙ i ♃ čn-zář. — Na př. na hradbách Hradeckých a j.!
†Reseda odorata L. R. vonná. Známá rostlina zahradní jež někdy též u plotů zahradních zdivočile roste.

55. Řád. **Droseraceae** DC. Rosnatkovité.

694. ***Drosera rotundifolia** L. Rosnatka okrouhlolistá. V lesích na rašeliništích a bařinách porostlých rašelinníkem pořídku. — ♃ čn-srp. — Na rašeliniskách v bařinné olšině za N. Hradcem (spoře), hojněji na rašeliniskách na bařinné loucc mezi N. Hradcem a Klukem, též na rašeliniskách u Borohrádku.!

56. Řád. **Parnassieae** E. Meyer. Tolijovité.

695. **Parnassia palustris** L. Tolije bahní. Na bažinných lukách, dosti hojně rozšířená. — ♃ srp-zář. — Na př. na lukách za N. Hradcem, u Roudničky, Divce, Březhradu a j.!

57. Řád. **Violaceae** DC. Violkovité.

696. ***Viola palustris** L. Violka bařinná. Na rašelinných a bařinných lukách v lesích i na pokrají rybníků roztroušená. — ♃ kv-čn. — V lese u Borohrádku, u rybníka Žďárského blíže Týniště.!
697. **Viola odorata** L. V. vonná. Na mezích, na pokraji potůčků, lesů, na trávnících u plotů a zdí, místy obecná. — ♃ bř-dub. — Na př. velmi hojná pod hradbami Hradeckými, v travnatém houští podél Labe u Správčic a j.!
698. **Viola hirta** L. V. srstnatá. V sušších lesích a hájích, v křovinách, na lukách i v plotech, hojně rozšířená. — ♃ db-kv. — Na př. v lesích Hradeckých, u Slatiny a j.!
699. **Viola silvestris** Kit. V. lesní. Na podobných místech jako předešlá a stejně hojná. — ♃ db-kv. — Na př. v lesích Hradeckých, u Slatiny, na lukách před Střebší a j.!
700. **Viola Riviniana** Rchb. V. Rivinova. Jako předešlá, však méně hojná. — ♃ db-kv. — Na př. v lesích Hradeckých a Novohradeckých.!
701. **Viola canina** L. V. psí. Na suchých lukách, lesních pasekách, travnatých mezích, hojně rozšířená. — ♃ kv-čn. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr., v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!
702. ***Viola stagnina** Kit. V. slatinná. Na slatinných a bařinných lukách, na pokrají rybníků a lesů vlhkých, velmi porůznu. — ♃ kv-čn. — Na lukách mezi Týništěm a Borohrádkem, u Semtínského rybníka u Bohdanče (Č.).

703. **Viola tricolor** L. Maceška. a) montana, chlumní. Na travnatých návrších i na lesnatých stráních roztroušená; b) arvensis, rolní. Na polích, úhorech, u cest, na rumištích obecná. — ⊙ až ♃ db-zář.

58. Řád. Cistineae DC. Cistovité.

704. ***Helianthemum chamaecistus** Mill. Devaterník obecný. Na suchých travnatých stráních, mezích, na pokrají lesů ne příliš hojně rozšířen. — ♄ kv-zář. — Dosud jen u Račic, nad Nepasicemi a Blešnem. !

59. Řád. Alsineae DC. Ptačincovité.

705. **Herniaria glabra** L. Průtržník lysý. Na polích, písčitých pastvinách, mezích, na poříčí i jinde na pustých místech, obecný. — ♃ čn-říj. — Na př. na polích u Malšovic a j. !
706. **Spergularia rubra** Presl. Kuřinka červená. U cest, příkopu, na poříčích, vlhkých písčinách roztroušená. — ⊙ až ♃ čn-zář. — U Hradce Kr. !
707. **Sperguia pentandra** L. Kolenec pětimužný. Na mezích, u cest, v mýtinách nejvíce v borových lesích, zde onde rozšířená. — ⊙ db-kv.
708. **Sperguia arvensis** L. K. rolní. Na polích, úhorech, polních mezích, u cest obecný. — ⊙ čn-zář.
709. ***Sagina nodosa** Meyer. Úrazník uzlitý. Na pokrají rybníků, příkopů i na lukách spoře. — ♃ čnec-srp. — U Bohdanče (Č.).
710. **Sagina procumbens** L. Ú. položený. Na vlhkých rolích, úhorech, poříčích i příkopech dosti hojně rozšířený. — ♃ kv-zář. — Na př. na poříčí Labe u Hradce Kr., ve vlhkých lučních příkopech u Správčic a j. !
711. **Holosteum umbellatum** L. Plevel okoličnatý. Na suchých trávnících, mezích, polích obecný. — ⊙ bř-kv. — Na př. na hradbách Hradeckých a j. !
712. **Moehringia trinervia** Clairv. Mateřka trojžebrá. V stinných lesích a hájích, zvláště na pasekách místy hojněji. — ⊙ kv-čnec. — Na př. v lesích Hradeckých a j. !
713. **Arenaria serpyllifolia** L. Písečnice douškolistá. Na polích, úhorech, mezích, u cest i na pustých místech obecná. — ⊙ kv-srp. — Na př. na polích u Malšovic a j. !
714. ***Cerastium glomeratum** Thuill. Rožec klubkatý. V stinných lesích, na pasekách, u cest a příkopů lučních, velmi roztroušený. — ⊙ kv-zář. — Na mezi dráhy severozápadní u Týniště. !
715. **Cerastium semidecandrum** L. R. pětimužný. Na suchých kopcích, mezích, písčitých pastvinách, místy hojný. — ⊙ db-kv. — Na př. na sv. Jánském kopci a j. !

716. **Cerastium triviale** Link. R. trsnatý. Na lukách, pastvinách, mezích, u cest obecně rozšířený. — ♃ kv-zář. — Na př. na polích u Střebše a j.!

717. **Cerastium arvense** L. R. polní. Na podobných místech, co předešlý, rovněž obecný. — ♃ kv-zář.

718. **Malachium aquaticum** Fries. Křehkýš vodní. Na vlhkých březích řek, potoků, mokřadů, i v mokrých příkopech dosti obecný. — ♃ čn-zář. — Na př. na poříčí Labe u Plácek a j.!

719. ***Stellaria nemorum** L. Ptačinec hajní. Ve vlhčích lesích a hájích, zvláště u potůčků, pořídku. — ♃ kv-čn. — V lesích Hradeckých, Borohrádeckých a j.!

720. **Stellaria media** Vill. P. obecný. Na polích, u cest, na pustých místech, v lesích i zahradách všude obecný. — ⊙ i ⊖ ún-pros.

721. **Stellaria holostea** L. P. velekvětý. V lesích a hájích, zvláště v křovinách, dosti zhusta. — ♃ kv. — Na př. v lesích Hradeckých, u Slatiny, Bukoviny, Račic a j.!

722. **Stellaria uliginosa** Murr. P. bažinný. U potoků, mořálů, na lukách i v lesích hojně rozšířen. — ♃ kv-čnec. — Na př. v lesích Hradeckých a j.!

723. ***Stellaria palustris** Ehr. P. sivý. Podél příkopů vodních na lukách, u rybníků, bařin roztroušený. — ♃ čn-srp. — U tůní a příkopů vodních kolem Střebše, Roudničky, Plotišť a j., u příkopů nádražních blíže Slezského předměstí, Lochenic, na rašelinných lukách u Libišan! u rybníka Rozkoše (O.).

724. **Stellaria graminea** L. P. trávolistý. Na travnatých mezích, vlhčích lukách, v houštinách lesních obecný. — ♃ kv-srp. — Na př. na lukách kolem Střebše a j.!

60. Řád. Sileneae DC. Silénkovité.

725. **Gypsophila muralis** L. Šater polní. Na vlhčích polích, pastvinách, na pokrají rybníků dosti hojně rozšířený. — ⊙ čnec-říj. — Na př. na polích u Farářství, Malšovic, Piletic, na březích Labe a j.!

726. **Saponaria officinalis** L. Mydlice lékařská. Na poříčích, ve vlhkém křoví, na lukách i u potoků dosti rozšířený, ač zřídka v hojnosti. — ♃ čnec-zář. — Na př. na lukách ku Střebši a j.!

727. ***Kohlrauschia prolifera** Kunth. Hvozdík prorostlý. Na suchých kopcích, na hrázích, poříčích i u cest porůznu. — ⊙ čn-srp. — Na Kunětické Hoře.!

728. ***Dianthus armeria** L. H. svazčitý. V lesích a hájích, na pasekách i na keřnatých stráních dosti pořídku rozšířen. — ⊖ čn-srp. — V lese nad Pileticemi, v lesích pod Kunětickou Horou.!

729. **Dianthus Carthusianorum** L. Kartouzek. Na travnatých mezích, suchých kopcích dosti hojně rozšířený. — ♃ čn-srp. — Na mezích u Malšové Lhoty, Rybářství, v lese za Roudničkou,

nad Blešnem, pod Kunětickou Horou i na ní samé, kolem Sendražic, Račic a j.!

730. **Dianthus deltoides** L. Hvozdík kropenatý. Na vlhkých lukách, mezích, na pokrají lesů i v lesním houští místy velmi hojný. — ♃ čn-zář. — Na př. na vlhkých lukách kolem Malšovic, pod Klukem a j., v lese na sv. Jánském kopci, za Malšovicemi, nad Libčany a j.!

731. ***Dianthus superbus** L. H. pyšný. V světlých lesích a hájích, nejvíce na suchých lukách lesních roztroušený. — ♃ čnec-zář. — U Hradce Kr. (Čen.).

732. ***Cucubalus baccifer** L. Nadmutička obecná. Na poříčí ve vlhkém křoví, dosti pořídku. — ♃ čnec-srp. — V hájích a v houštinách podél Labe, na př. v divokém houští před Střebší i jinde.!

733. **Viscaria vulgaris** Röhl. Smolnička obecná. V suchých lesích, na výslunných lesních stráních i na lukách, místy hojná. — ♃ kv-zář. — Na př. na sušších lukách Polabských, zvláště kolem Správčic, na louce u Svinárek a j.; v lese u N. Hradce, za Slatinou, u Vysoké, Račic a j.!

734. ***Silene gallica** L. *ampl.* Silenka francouzská. Na písčitých polích a pustých místech zřídka. — ⊙ čnec-zář. — U Nové Vsi blíže Týniště (Č.).

735. **Silene nutans** L. S. nící. V suchých lesích a hájích, na písčitých kopcích hojně rozšířená. — ♃ čn-čnec. — Na př. v lese na sv. Jánském kopci, v Boru, v lesích u N. Hradce, před Bělčem, u Vysoké, Račic a j.!

736. **Silene inflata** Smith. S. nadmutá. Na lukách, travnatých návrších, mezích, v lesích i na polích, obecná. — ♃ čn-srp. — Na př. na lukách kolem Střebše, na písčitých polích kolem Hradce Kr., Týniště a j.!

737. ***Melandryum noctiflorum** Fries. Knotovka noční. Na polích, zvláště na písčitých půdách, porůznu. — ⊙ čnec-zář. — U Holic (Č.).

738. ***Melandryum silvestre** Röhl. K. lesní. Na vlhkých luzích i v lesích nepříliš hojná. — ♃ kv-čnec. — Na lukách Polabských u Správčic, na louce u Svinárek a jinde v nevelkém množství.!

739. **Melandryum pratense** Röhl. K. luční. Na lukách, mezích, polích, poříčích, zvláště v houštinách hojná a obecně rozšířená. — ⊙ i ♃ kv-zář. — Na př. na polích u Slezského předměstí a j.!

740. **Lychnis flos cuculi** L. Koboutek luční. Na lukách, ve vlhkém křoví, podél potoků, místy velmi hojný. — ♃ kv-zář. — Na př. v hojnosti na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

741. **Agrostemma githago** L. Koukol polní. Na polích, mezích i u cest obecný. — ⊙ čn-čnec.

61. Řád. Malvaceae Juss. Slézovité.

742. ***Malva pusilla** Smith. Sléz nizounký. Na mezích, u cest, zdí i ve vesnicích pořídku. — ⊙ i ♃ čn-zář. — U bývalého rybníku Oplatila (Č.).
743. **Malva rotundifolia** Huds. S. okrouhlolistý. Na podobných místech jako předešlý, obecně rozšířený. — ⊙ i ♃ kv-zář.
744. **Malva silvestris** L. S. lesní. Na návsích, u cest, plotů, zdí i jinde na pustých místech, dosti obecný. — ⊙ i ♃ čnec-zář. — Na př. na mezích travnatých podél hradeb v parku Hradeckém a j.!
745. ***Malva alcea** L. S. velkokvětý. V světlých lesích, na suchých kopcích, mezích, u cest roztroušen. — ♃ čnec-zář. — Na sv. Jánském kopci, za Zámečkem, jednotlivě též na mezích u Správčic a j.!

62. Řád. Tiliaceae Juss. Lípovité.

746. **Tilia platyphylla** Scop. Lípa šírolistá. Ve světlých lesích porůznu rozšířený, v sadech a stromořadích zhusta sázený. — ♄ čn-čnec. — Na př. v lese Novohradeckém a j.!
747. **Tilia ulmifolia** Scop. L. jilmolistá. Jako předešlá, hojněji rozšířená. — ♄ čnec. — Na př. v lesích Hradeckých, na sv. Jánském kopci a j.!

63. Řád. Hypericineae DC. Třezalkovité.

748. ***Hypericum humifusum** L. Třezalka rozprostřená. Na polích, úhorech a polních mezích porůznu, místy však hojná. — ⊙ i ⊙ čnec-srp. — Na polích mezi Slezským předměstím a Pileticemi, i nad Slatinou.!
749. **Hypericum perforatum** L. T. tečkovaná. Na sušších lukách lesních, na mezích, v pasekách, na kamenitých kopcích obecná. — ♃ čnec-zář. — Na př. na sv. Jánském kopci a j.!
750. **Hypericum tetrapterum** Fries. T. čtyrkřídlá. Na mokrých lukách, podél potoků, příkopů vodních, náhonů i v lesích dosti hojně rozšířená. — ♃ čnec-srp. — Na lukách u Střebče a Roudničky, Slezského předměstí, u náhonu v Plačkách, u Březhradu, Libišan, v lesích Hradeckých Novohradeckých a j.!
751. ***Hypericum quadrangulum** L. T. čtyrhranná. V lesích, na vlhčích lukách lesních, pořídku. — ♃ čnec-srp. — V lesích Královéhradeckých (Č.).
752. ***Hypericum montanum** L. T. horní. V světlých lesích a hájích, na lesnatých stráních, nepříliš hojná. — ♃ čn-srp. — V lesíku na sv. Jánském kopci, u Slatiny, pod „Černou strání“, nad Habřinou, u Dobřenic! u Borohrádku (Č.).
753. ***Hypericum hirsutum** L. T. srstnatá. Na podobných místech co předešlá, ale řidčeji. — ♃ čnec-srp. — V lesích Hradeckých, u Slatiny, v bažantnici u Dolního Přímu, v lesích u Račic a j.!

64. Řád. **Oxalideae** DC. Šťavelovité.

754. **Oxalis acetosella** L. Šťavel kyselý. V stinných a vlhkých lesích a hájích v kypré půdě, zvláště u potoků, místy velmi hojný. — ♃ dh-kv. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

65. Řád. **Balsamineae** Rich. Balsaminovité.

755. **Impatiens noli tangere** L. Netýkavka obecná. V stinném houští lesním, nejvíce u potoků i na pořířích, porůznu. — ♃ čn-srp. — Na př. v lesích Hradeckých, zvláště u Náhonu blíž Bělče u velikém množství.!

66. Řád. **Geraniaceae** DC. Kakostovité.

756. **Erodium cicutarium** L'Hérit. Pumpava obecná. Na travnatých mezích, návrších, u cest, na rumištích obecná. — ⊙ i ⊙ bř-říj. — Na př. u Malšovic a j.!
757. **Geranium Robertianum** L. Kakost smrdutý. V stinných lesích a hájích ve vlhkém křoví, u zdí, plotů i jinde na pustých místech, dosti obecný. — ⊙ i ⊙ kv-říj. — Na př. na hradbách, v lesích Hradeckých a j.!
758. ***Geranium columbinum** L. K. holubičí. Na suchých keřnatých stráních, výslunných kopcích pořídku. — ⊙ čnec-říj. — Dosud jen na Kunětické Hoře.!
759. **Geranium pusillum** L. K. nízký. Na úhorech, mezích, v plotech, u cest i na pustých místech obecný. — ⊙ kv-zář.
760. ***Geranium sanguineum** L. K. krvavý. Na výslunných keřnatých stráních, světlých suchých lesích porůznu. — ♃ kv-srp. — Dosud jen v lesích u Sendražic a Račic.!
761. **Geranium pratense** L. K. luční. Na lukách, všude hojně rozšířený. — ♃ čn-srp. — Na př. na lukách u Střebše a j.!
762. **Geranium palustre** L. K. bahenní. Na vlhkých lukách, v lesích nejvíce u potoků, vodních příkopů, v houštinách roztroušený. — ♃ čn-srp. — Na př. u vodní strouhy na lukách za N. Hradcem, u bývalé bažantnice Hradecké, blíž Nepasic, Habřiny a j.!

67. Řád. **Lineae** DC. Lnovité.

763. ***Radiola linoides** Gmel. Stozrník obecný. Na pokrají rybníků, u cest, na vlhkých písčinách, velmi sporý. — ⊙ čnec-zář. — Na půdě bývalého rybníka Veliká Čeperka u Stéblové (blíže stanice železničné).!
764. **Linum catharticum** L. Len luční. Na vlhkých lukách, pastvinách, mezích i v lesích, velmi hojně rozšířený. — ⊙ čn-srp. — Na př. na lukách u Střebše a j.!

765. †**Linum usitatissimum** L. L. polní. Pěstuje se místy na polích a častěji též zdivočuje; na př. hojněji jednou na mezích nad Libčany a j.! — ⊙ čn-srp.

68. Řád. Polygaleae Juss. Vítodovité.

766. **Polygala vulgaris** L. Vítod obecný. Na lukách, travnatých kopcích, mezích, i v lesích zhusta i dosti obecně rozšířený. — ♃ kv-zář. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

69. Řád. Terebinthaceae DC. Škumpovité.

767. †**Rhus typhina** L. Škumpa octová. Sází se sem tam v parcích a zahradách. — ♄ čn-čnec.

Z řádu žlutodřevovitých (Xanthoxyleae) sázejí se někdy v parcích křídlatec trojlistý (Ptelea trifoliata) a pajasan žláznatý (Ailanthus glandulosa).

70. Řád. Rutaceae Juss. Routovité.

†**Ruta graveolens** L. Routa obecná. Pěstuje se tu a tam v zahradách. — ♃ čn-srp.

71. Řád. Acerineae DC. Javorovité.

768. **Acer campestre** L. Javor polní. Ve světlých lesích a hájích i jinde v houštinách hojně rozšířený, sází se též v plotech zhusta. — ♄ kv. — Na př. v lese na sv. Jánském kopci, u Slatiny, Březhradu, za N. Hradcem a j.!

769. **Acer platanoides** L. J. mléčný. Sází se častěji v sadech i v stromořadích. — ♄ db-kv. — U Hradce Kr.!

770. **Acer pseudoplatanus** L. Klen. Ve světlých lesích s jinými lupenatými stromy porůznu, hojněji v libosadech sázený. — ♄ kv-čn. — Na př. v lesíku na sv. Jánském kopci, u Račic a j.!

†**Negundo fraxinifolium** Nutt. (Acer negundo), pájavec jasanolistý sází se sem tam v sadech a zahradách. — ♄ db.

72. Řád. Hippocastaneae DC. Jirovcovité.

771. **Aesculus hippocastanum** L. Kaštan koňský. Sází se hojně v stromořadích, zahradách a sadech. — ♄ kv-čn.

V sadech a zahradách chová se sem tam též pavie červená (Pavia rubra) a žlutavá (P. flava).

73. Řád. Celastrineae R. Br. Brslenovité.

772. **Evonymus vulgaris** Scop. Brslen obecný. V lesích a hájích, v houštinách podél potoků, řek hojně rozšířený. — ♄ kv-čn. — V houští podél Labe, Orlice, v lesích Novohradeckých a j.!

74. Řád. **Ampelideae** Kunth. Révovité.

773. **†Vitis vinifera** L. Réva vinná. Chová se dosti hojně v zahradách i u domů. — ♄ čn.
774. **†Ampelopsis hederacea** Mich. Loubinec břečťanový. Pokrývá zdi a loubí v zahradách i u domů. — ♄ čnec.

75. Řád. **Rhamneae** R. Br. Řešetlákovité.

775. **Frangula alnus** Mill. Krušina olšovitá. Ve světlých lesích a hájích, v křoviskách u potoků, na pořičích zhusta. — ♄ kv-čn. — Na př. na lukách před Střebší, v lesích Hradeckých a j.!

76. Řád. **Lythrarieae** Juss. Kyprejovité.

776. ***Peplis portula** L. Kuřinec kalužní. Na vlhkých březích rybníků, příkopů, u řek, kaluží, hojněji rozšířený. — ⊙ čn-zář. — Na př. u příkopů vodních podél dráhy, u tůní Orlických a j.!
777. ***Lythrum hyssopifolia** L. Kyprej isopolistý. Na vlhkých rolích, lukách, u příkopů, na pokraji rybníků porůznu. — ⊙ čnec-zář. — U Slezského předměstí, Brna, Oujezda, Březhradu, Stéblové, Brozan, Němčic, Sendražic! u rybníka Rozkoše (Č.).
778. **Lythrum salicaria** L. Vrbice. Na pokraji rybníků, řek, podél potoků a příkopů vodních i v lesích obecný. — ♃ čn-zář. — Na př. na lukách u Roudničky, v lesích Novohradeckých a j.!

77. Řád. **Oenothereae** Endl. Pupalkovité.

779. ***Oenothera biennis** L. Pupalka obecná. Na pořičích, zvláště v řídším vrboví porůznu. U větším množství na pořičí Labe blíže Střebše.! Několik exemplarů bylo nalezeno dle udání, mně sděleného, též u nádraží Královéhradeckého. — ⊙ čn-zář.
780. **Epilobium angustifolium** Jacq. Vrbka úzkolistá. V lesních pasekách na suchých vřesovištích, obecně rozšířená. — ♃ čnec-zář. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!
781. **Epilobium hirsutum** Jacq. V. chlupatá. Na pokrají potoku, rybníků, u příkopů vodních, nezřídka. — ♃ čn-zář. — V Bohdaneckých dvorech, u příkopů podél dráhy v Lochenicích, v lese Novohradeckém a j.!
782. **Epilobium parviflorum** Schreb. V. malokvětá. Jako předešlá, však hojnější. — ♃ čn-zář. — V Plačkách, Svobodných Dvorech, Plotištích, Předměřicích, u Libčan, v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

783. **Epilobium montanum** L. V. chlumní. a) genuinum, pravá. V suššich lesích a hájích na keřnatých kamenitých stráních, dosti hojná. — ♃ čn-zář. — Na př. ve skulinách zedních hradeb Hradeckých, v dubinách Polabských, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Dobřenic, Týniště a j.! c) collinum, kopečnatá, řídčeji. Na př. na Kunětické Hoře.!
784. **Epilobium roseum** Schreb. V. růžová. U potoku, vodních příkopů, na pořičích, ve vlhkých lesích, dosti obecná. — ♃ čnec-srp. — Na př. ve Svobodných Dvorech, v Pláckách, za N. Hradcem a j.!
785. ***Epilobium tetragonum** L. V. čtyrhranná. Na mokrých lukách, u příkopů vodních, u rybníků spoře. — ♃ čnec-srp. — Pod hradbami Hradeckými.!
786. ***Epilobium virgatum** Fries. V. tmavozelená. U potoků, bařinných příkopů, i v lesích porůznu. — ♃ čnec-srp. — U Malšovic, v lesích Hradeckých.!
787. **Epilobium palustre** L. V. bahenní. Na bařinných a rašelinných lukách, u příkopů vodních, hojněji rozšířen. — ♃ čnec-srp. — Na lukách za N. Hradcem, Březhradem, podél příkopů nádražních u Týniště a j.!
788. ***Epilobium Knafii** Čelak. (E. parviflorum × roseum). V. Knafova. Spolu s rodiči u Svobodných Dvorů v několika exemplarech.! — ♃ čnec-zář.
789. ***Circaea lutetiana** L. Čarovník obecný. V stinných lesích a hájích, nejvíce v křoví vlhkém, pořídku. — ♃ čn-srp. — V bývalé bažantnici Hradecké! v lese Novohradeckém (Čen.).

78. Řád. **Halorrhagideae** R. Br. p. Zrnulovité.

790. ***Myriophyllum spicatum** L. Stolístek klasnatý. V stojatých i tekoucích vodách, dosti hojně rozšířený. — ♃ čn-srp. — V tůních Orlických i v Orlici samé! u rybníka Rozkoše (Č.).
791. **Myriophyllum verticillatum** L. S. přeslenatý. Ve vodních příkopech, i jinde v stojatých nebo mírně tekoucích vodách, nepříliš rozšířený, místy však hojný. — ♃ čnec-srp. — V strouhách vodních u Březhradu.!
792. ***Hippuris vulgaris** L. Prustka obecná. V tůních, příkopech vodních i v potocích zvolna tekoucích, pořídku rozšířená. — ♃ čnec-srp. — U Holohlav blíže Smiřic (Weitenweber), u Bohdanče (O.).

79. Řád. **Umbelliferae** Juss. Okoličnaté.

793. ***Hydrocotyle vulgaris** L. Pupečník obecný. V stinných lesích, na bařinných lukách i na pokrají rybníků, místy velmi hojný. — ♃ čnec-srp. — V lesích Hradeckých i Novohradeckých na několika místech velmi hojný (na př. hned za Malšovicemi, za Svinary a j.)! okolo Bohdanče (Č.), u rybníka Novoveského blíže Týniště.!

Eryngium campestre L. Máčka polní. Jediný exemplar, mně přinesený, byl prý nalezen na mezích u Malšovic, kdež jsem však tuto rostlinu sám dosud nalézti nemohl. — ♃. čnec-srp.

794. ***Sanicula europaea** L. Žindava evropská. V stinných lesích a hájích, místy u větším množství rozšířená. — ♃. kv-čn. — V dubině u Březhradu, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, v bažantnici u Dolního Přímu, Sendražic! u rybníku Oplatila (Č.).

795. ***Astrantia major** L. Jarmanka větší. Ve vlhčích lesích, nejvíce mezi křovím, i na lesních lukách roztroušená. — ♃. čnec-zář. — V lesích Hradeckých pod Černou stráni, v lesích Novohradeckých, u Račic a j.!

796. ***Cicuta virosa** L. Rozpuk jízlivý. V mokrých lesích, u příkopů vodních, na bařinách, u rybníků porůznu. — ♃. čnec-srp. — V lesích Hradeckých na Škvárovce, v bařinách za rybníkem u mlýna nad Bělčem ležícího (hojný)! u Bohdanče (Č.).

797. ***Sium latifolium** L. Sevlák širolistý. V tůních, vodních příkopech, u rybníků, močálů hojně rozšířen. — ♃. čnec-srp. — V tůních Orlických kolem Hradce Kr. i u Týniště.!

798. ***Berula angustifolia** Koch. Berla úzkolistá. V potocích, vodních příkopech místy hojná. — ♃. čnec-srp. — U Hradce Kr.!

799. ***Falcaria Rivini** Host. Srpek polní. Na polích, mezích, u cest, roztroušená a jak se zdá jen podél Labe rozšířená. — ⚇ i ♃. čnec-srp. — Na př. na polích u Plácek, Svobodných Dvorů, kolem Chlumu, Sendražic, Smiřic a j.!

800. **Aegopodium podagraria** L. Kozí noha obecná. V světlých hájích ve vlhkém křoví, na lukách, u potoků, řek dosti obecný. — ♃. kv-srp. — Na př. v lesíku na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

801. **Carum carvi** L. Kmín luční. Na lukách, travnatých mezích obecný. — ⚇ kv-čn. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

802. **Pimpinella saxifraga** L. Bedrník obecný. Na suchých pastvinách, mezích, na pokrají lesů obecný. — ♃. čnec-říj.

803. ***Pimpinella magna** L. B. veliký. Ve světlých hájích a lesích i na lukách hojně rozšířen. — ♃. čn-zář. — V lesíku na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých a j.!

804. †**Pimpinella anisum** L. Anýz. Seje se v zahradách kuchyňských. — ⊙ čnec-srp.

805. †**Apium graveolens** L. Celer. Pěstuje se hojně v zahradách zelenářských. — ⚇ čnec-srp.

806. †**Petroselinum sativum** Hoffm. Petržel kuchyňská. Jako předešlá. — ⚇ čnec.

807. ***Bupleurum falcatum** L. Prorostlík srpovitý. Ve světlých hájích, na keřnatých kopcích pořídku. — ♃. čnec-zář. — V lupenatém lese nad Pileticemi a u Račic, též na Podhůře (nad Svinárky).!

808. **Oenanthe phellandrium** Lamk. Kmín vodní. V tůních, rybnících, kalužích, vodních příkopech i v lesích hojně rozšířená. — ♃ čnec-srp. — Na př. v tůních Orlických, v lesích Hradeckých a j.!

809. ***Seseli coloratum** Ehr. Sesel zbarvený. Na suchých kopcích, travnatých návrších, v suchých lesích porůznu. V boru u Březhradu, na travnatém kopci nad Blešnem (dosti spoře), v háji nad Račicemi, u Stéblové! na Hoře Kunětické a u Bohdaněe (Č.). — ⊙ čnec-zář.

810. ***Seseli libanotis** Koch. S. širolistý. Na jílovitých lukách a pastvinách i na výslunných kopcích, porůznu, místy však velmi hojný. — ⊙ čnec-srp. — Na lukách před Střebší u Slezského předměstí, na Hoře Kunětické.!

811. **Aethusa cynapium** L. Kozí pysk. U cest, na úhorech, mezích, rumištích i v zahradách dosti rozšířen. — ⊙ čn-zář. — Na př. u silnice v Slezském předměstí, u N. Hradce a j.!

812. †**Foeniculum capillaceum** Gilib. Fenykl obecný. Pěstuje se v zahradách kuchyňských. — ⊙ čnec-srp.

813. †**Anethum graveolens** L. Kopr zahradnický. Jako předešlý. — ⊙ čnec-srp.

814. **Pastinaca sativa** L. Pastinák obecný. Na lukách, mezích, u cest obecný. — ⊙ čnec-zář. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr., Týniště a j.!

815. **Heracleum sphondylium** L. Bolševník obecný. Na lukách i v lesním houští obecný. — ♃ čn-zář. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr.!

816. ***Peucedanum cervaria** Cus. Smldník jelení. V suchých lesích a hájích, na keřnatých stráních lesních dosti pořídku. — ♃ čnec-srp. — Na kopci sv. Jánském (nehojně), v lese nad Pileticemi a nad Slatinou, v hájích nad Račicemi a j.!

817. ***Peucedanum oreoselinum** Mönch. S. olešníkovitý. Na podobných místech jako předešlý, též na lesních lukách a mezích. — ♃ čnec-srp. — V lesích Hradeckých a Novohradeckých, na Kunětické Hoře! okolo Bohdaněe (Č.).

818. ***Peucedanum palustre** Mönch. S. bahenní. V bařinných lesích, na bahnitých lukách, u rybníků a potoků, zhusta. — ⊙ čnec-srp. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Slatiny, Borohrádku! u Bohdaněe (Č.).

Tordylium maximum L. Zápalička veliká. Dle staršího, jak se zdá mylného udání kdesi u Hradce Králové nalezena (R.).

819. **Selinum carvifolia** L. Olešník kmínolistý. V lesích a hájích, na lesních lukách, u potoků a příkopů nozřídka. — ♃ čnec-srp. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Borku, Dobřenic a j.!

820. **Angelica silvestris** L. Anjelika menší. Na vlhkých lukách, lesních paloucích dosti hojně rozšířená. — ♃ čnec-

zář. — Na lukách u Roudničky, Slatiny, Týniště, u dvorů Bohdaneckých, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Račic a j.!

821. †**Levisticum officinale** L. Libeček lékařský. Sází se sem tam v selských zahradách a zdivočuje též snad někdy. — ♃ čnec-srp. — Na př. jsem ho viděl v selské zahrádce ve Lhotě Malšové.!

822. ***Laserpitium prutenicum** L. Hladýš pruský. V sušších lesích a hájích i na lesních lukách nehojný. — ♃ čnec-srp. — V lese u Slatiny, Dobřenic.!

823. **Daucus carota** L. Mrkev obecná. Na lukách, mezích obecná, i na polích sem tam pěstovaná. — ⊙ i ⊙ čn-zář.

824. **Torilis anthriscus** Gmel. Tořice třebulovitá. Na pokrají lesů, v lesním houští i na návsích, dosti obecná. — ⊙ čn-srp. — Na př. na mezích v Plotištích, Předměřicích a j.; v lese u Slatiny, Březhradu a j.!

825. ***Scandix pecten Veneris** L. Venušin hřeben. Na polích mezi obilím, velmi pořídku. — ⊙ čn-zář. — U Opatovic.!

826. **Cerefolium silvestre** Bes. Kerblík lesní. Na lukách, v lesích i v plotech, na vlhčích místech obecný. — ♃ kv-čn. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

827. ***Cerefolium nitidum** Čelak. K. lesklý. Ve vlhkých a stinných lesích, zvláště u potůčků pořídku rozšířený, místy však hojný. — ♃ čn. — V lesích Hradeckých od Malšovic až ku Bělči hojný.!

828. ***Chaerophyllum bulbosum** L. Krabilice hliznatá. Na pořičí ve vlhkém křoví i v lesích roztroušená. — ⊙ čn-srp. — Na pořičí Labe u Hradce Kr. jednotlivě.!

829. **Chaerophyllum temulum** L. K. mámivá. V lesních houštinách, v plotech, u zdí i na místech pustých, dosti obecná. — ⊙ i ⊙ kv-čnec. — Na př. na Kozince ve křovinách, na pořičí Labe a j.!

830. ***Chaerophyllum aromaticum** L. K. zapáchavá. U potoků, ve vlhčím křoví v lesích i na lukách velmi porůznu. — ♃ čn-srp. — U Račic! u Hradce Kr. (R.).

831. ***Conium maculatum** L. Bolehlav blamatý. Ve vlhkém křoví, u plotů, na návsích, rumištích dosti rozšířený, ač ne hojně. — ⊙ čn-srp. — V parku Hradeckém u Orlice, v příkopech pod hradbami Hradeckými dosti hojně, též v houštinách na pořičí Labe sem tam! v Račicích u Smiřic (Halla), v Albrechticích u Týniště.!

80. Řád. **Araliaceae** Juss. Aralkovité.

832. ***Hedera helix** L. Břečťan obecný. V lesích stinných i světlých spoře a z pravidla nekvětoucí. — ♄ zář. — V lesích Hradeckých pod Černou strání a na Sýtovce (hojný), v lese u N. Hradce (blíž myslivny), v lesích u Račic a Habřiny.!

81. Řád. **Corneae** DC. Dřínovité.

833. †**Cornus mas** L. Dřín. Sází se porůznu v sadech a plotech. — ♄ bř-dub.

834. **Cornus sanguinea** L. Svída obecná. V lesích a hájích, v houštinách na poříčích, hojně rozšířená. — ♄ kv-čn. — Na př. v lesích Hradeckých a Novohradeckých a j.!

82. Řád. **Philadelpheae** Don. Pustorylovité.

835. †**Philadelphus coronarius** L. Pustoryl, jasmín český. Sází se hojně v zahradách a sadech. — ♄ kv-čn.

83. Řád. **Grossularieae** DC. Meruzalkovité.

836. **Ribes grossularia** L. *em.* Srstka. V lupenatých hájích pořídku, na př. v dubině u Březhradu, v háji Sendražickém a j.! v plotech a zahradách hojně sázený a místy též zdivočelý. — ♄ db-kv.

837. †**Ribes rubrum** L. Meruzalka červená. Sází se hojně v zahradách. **Ribes aureum**, M. zlatá opět zhusta v plotech a libosadech. — ♄ kv-čn.

84. Řád. **Saxifrageae** Vent. Lomikamenovité.

838. **Saxifraga granulata** L. Lomikámen zrnatý. Na sušších lukách, mezích, travnatých návrších, hojně rozšířená. — ♃ kv-čn. — Na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

839. ***Saxifraga tridactylites** L. L. trojlaločný. Na výslunných kopcích pořídku. — ♃ db-kv. — Na Hoře Kunětické (Ö.), kdež však, jak se zdá, již snad vymizel.

840. **Chrysosplenium alternifolium** L. Slezinník. Ve vlhkých, stinných lesích, nejvíce u potoků a vodních příkopů, hojný. — ♃ bř-kv. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, na Zámečku a j.!

85. Řád. **Crassulaceae** DC. Tučnicovité.

841. **Sedum telephium** L. Rozchodník veliký. V sušších lesích a hájích, na keřnatých stráních, zdech, kopcích, sem tam i na polních mezích dosti rozšířený. — ♃ srp-zář. — Na př. v sušších lesích kolem Hradce Kr., Smiřic, Stéblové a j.!

842. **Sedum acre** L. *em.* R. ostrý. Na lukách, travnatých mezích a kopcích, u cest obecný. — ♃ čn-čnec.

843. **Sedum boloniense** Lois. R. úzkolistý. Na př. na lukách u Plácek, na Kunětické Hoře a j.!

86. Řád. **Pomariae** Lind. Jabloňovité.

844. †**Mespilus germanica** L. Mišpule. Sází se sem tam v zahradách. — ♄ kv.

845. **Mespilus oxyacantha** Crantz *em.* Hloh obecný. a) genuina, pravý. Ve světlých lesích, hájích, v houštinách dosti obecný, i v plotech hojně sázený. — ♄ kv-čn. — Na př. v lese na sv. Jánském kopci, za N. Hradcem, v křovinách podél Orlice, u Březhradu a j.!

846. **Pirus communis** L. Hruška obecná. V lupenatých lesích pořídku divoce rostoucí, hojněji však sázená na mezích, u silnic a v zahradách. — ♄ db-kv.

847. †**Pirus malus** L. Jabloň. Jako předešlá. — ♄ kv. — Divoce na př. v Novohradeckém lese (Čen.).

848. **Pirus aucuparia** Gärtn. Jeřáb obecný. V lesích a hájích, na lesnatých stráních hojně rozšířený, i v stromořadích a libosadech sázený. — ♄ kv-čn. — Na př. v lesích Hradeckých a j.!

87. Řád. **Rosaceae** Juss. Růžovité.

849. ***Rosa gallica** L. Růže francouzská. V světlých lesích a hájích, na keřnatých stráních lesních místy dosti hojná. — ♄ čn. — V lese u Svinar, Slatiny, Blešna, v lesích a na mezích u Sendražic, Račic a j.!

850. ***Rosa trachyphylla** Rau. R. drsnolistá. Na keřnatých stráních, výslunných hájích pořídku. — ♃ čnec. — Dosud jen v háji nad Račicemi.!

851. ***Rosa alpina** L. R. horní. V světlých lesích a hájích i na keřnatých stráních sporé rozšířená. — ♄ čn-čnec. — Dosud jen v lese mezi Račicemi a Habřinou.!

852. **Rosa canina** L. Šípek. a) glabrescens, lysý. V sušších lesích, hájích, houštinách, na mezích, u cest a v plotech obecný. — ♄ čn. — b) mollis, pýřitý méně hojný. Na př. na sv. Jánském kopci spolu s a), v křoví podél Orlice, u Slezského předměstí, u Běleče a j.!

853. ***Rosa rubiginosa** L. Růže vinná. Na suchých kopcích, na pokrají lesů pořídku. — ♄ čn. — V lesích u Sendražic a Račic, velmi hojná na Hoře Kunětické.!

854. **Rosa tomentosa** Smith. R. plstnatá. a) mollissima, měkká. V světlých lesích a hájích, hojněji než předešlá rozšířená. — ♃ čn. — Na louce u Roudničky, v lesích Hradeckých u náhonu, v lesích Novohradeckých, u Malšové Lhoty, Běleče, Březhradu, Račic, Stěblové, Borohrádku a j.!

855. †**Rosa centifolia** L. R. stolistá. Sází se hojně v zahradách a zřídka kdy též zdivočuje. — ♄ čn.

856. **Agrimonia eupatoria** L. Řepík lékařský. Na suchých lukách, travnatých mezích a návrších roztroušen. — ♃ čn-zář. — Na př. na sv. Jánském kopci, u Střebše, Opatovic a j.!

857. **Poterium sanguisorba** L. Krvavec obecný. Na podobných místech co předešlý, dosti obecný. — ♃ kv-zář. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

858. **Sanguisorba officinalis** L. Toten lékařský. Na vlhkých lukách i v lesích zhusta. — ♃ čn-zář. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.!

859. **Alchemilla vulgaris** L. Kontryhel obecný. Na lukách, lesních mezích, i na návsích u příkopů vlhkých, dosti obecný. — ♃ kv-srp. — Na př. na lukách u Hradce Kr. a j.!

860. ***Alchemilla arvensis** Scop. K. polní. Na písčitých polích a úhorech, pořídku. — ⊙ kv-srp. — Na písčitém úhoru mezi N. Hradcem a Zámečkem hojně, u Srchu blíže Stéblové,! na Podhůře u Hradce Kr. (Čen.).

861. **Geum urbanum** L. Kuklík obecný. Na mezích, u cest, příkopů, ve vlhkém houští v lesích a hájích obecný. — ♃ čn-srp. — Na př. na Kozince v Hradci Kr. a j.!

862. ***Geum rivale** L. K. potoční. Ve vlhkých lesích, nejvíce u potoků a příkopů vodních porůznu. — ♃ kv-čnec. Ve vlhké olšině v lese za Novým Hradcem hojný.!

863. **Potentilla anserina** L. Mochna husí. Na mezích, u cest, příkopů, na návsích, všude obecná. — ♃ kv-čnec. — Na př. u Malšovic, Kuklen a j.! β) argentea, stříbrolesklá u Hradce Kr. (Mann).

864. **Potentilla reptans** L. M. plazivá. Na podobných místech jako předešlá, i na lukách a v lesích obecně rozšířená. Na př. u Malšovic, Střebšo a j.! — ♃ čn-zář.

865. ***Potentilla procumbens** Sibth. M. rozprostřená. V stinných lesích, v paskách, ve vřesovinné a rašelinné půdě pořídku. — ♃ čn-srp. — V lese u N. Hradce! v lese Příkryl u Hradce Kr. (R.).

866. **Potentilla tormentilla** Schrank. Nátržník. Na lukách, mýtinách i jinde v suchých i vlhkých lesích obecně rozšířený. — ♃ čn-zář. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých (s předešlou pospolu), i j.!

867. **Potentilla opaca** L. Mochna tmavá. Ve světlých lesích a hájích, na travnatých, lesních mezích a kopcích porůznu. — ♃ kv-čn. — Na př. na sv. Jánském kopci i pod ním, v lesích u Slatiny, Račic a j.!

868. **Potentilla verna** L. M. jarní. Na písčitých kopcích, mezích, u cest i v lesích, místy obecná. — ♃ db-kv. — Na př. u N. Hradce, za Zámečkem, u Věkoše, Březhradu, na Kunětické Hoře a j.!

869. ***Potentilla alba** L. M. bílá. Na výslunných lesních stráních a lukách v suchých lupenatých hájích roztroušená. — ♃ kv-čn. — Na pokrají lesa za Pileticemi, v háji nad Blešnem, v bažantnici u Dolního Přímu!

870. **Potentilla argentea** L. M. stříbrná. Na sušších lukách, mezích, travnatých návrších, u cest obecná. — ♃ čn-zář. — Na př. na hradbách Hradeckých a j.!

***Potentilla canescens** Bes. M. šedivá. Na suchých stráních, keřnatých úklonech pořídku. — ♃. čn-čnec. — Na hradbách Josefova (K.) a nejspíš i jinde; (na hradbách Hradeckých jsem jí však dosud nespatřil).

871. ***Potentilla norvegica** L. M. norvéžská. Na březích rybníků dosti zřídka. — ⊙ i ⊙ čn-srp. — Na půdě býv. rybníků kolem Stéblové, u rybníka Novoveského blíže Týniště! u Semtínského rybníka u Bohdanče (Č.).

872. ***Potentilla supina** L. M. položená. Na březích rybníků, řek, u příkopů, mezí, na návsích dosti rozšířená. — ⊙ i ⊙ čn-zář. — Pod hradbami Hradeckými, v Pláckách, Plotištích, Pohřebařce, Obědovicích, v Holohlavech u Smiřic! u Bohdanče (Č.).

873. **Fragaria vesca** L. Jahodník obecný. V lesích a hájích, na keřnatých kopcích, travnatých mezích obecný. — ♃. kv-srp.

874. ***Fragaria collina** Ehrh. Trávnice. Na suchých kopcích, travnatých stráních méně hojná předešlé. — ♃. kv-čn. — Na př. na sv. Jánském kopci a j.!

875. **Fragaria elatior** Ehrh. Truskavec. Nejčastěji s jahodníkem obecným pospolu, ale řidčeji než tento. — ♃. kv-čn. — Na př. hojně v lesích Hradeckých, Novohradeckých a j.!

876. ***Rubus saxatilis** L. Ostružinník skalní. V stinných lesích, nejvíce ve vlhkém houští sem tam roztroušen. — ♃. kv-čn. — V lesích Hradeckých „u Jezírka na Sýtovce", v lesích za N. Hradcem podél vodní strouhy za olšinou, v lese nad Pileticemi hojný!

877. **Rubus idaeus** L. Malinník. V lesích a hájích, nejvíce v mýtinách i na lesnatých stráních, dosti hojně rozšířený. — ♄ kv-čnec. — Na př. v dubině u Brezhradu a j.!

878. ***Rubus suberectus** Ander. Ostružinník vzpřímený. V stinných lesích v křoví lesním zhusta. — ♄ kv-čnec. — V lesích Hradeckých na př. pod „Černou strání", v lesích Novohradeckých, u Slatiny, na Spáleném kopci a j.!

879. **Rubus plicatus** Weihe *em.* O. řasnatý. V lesích, zvláště v křovištích na pokraji lesů, na polních mezích, sem tam i v plotech hojný. — ♄ čn-čnec. — Na př. v lesích u N. Hradce a j.!

880. ***Rubus thyrsoideus** Wim. O. kytkovitý. Na výslunných lesních stráních, v pasekách dosti rozšířený. — ♄ čn-čnec. — V lese Novohradeckém (Č.) a nejspíš i j.

881. ***Rubus radula** Sendt. O. struhák. b) viridis, zelený. V lesích, v světlých pasekách, pořídku. — ♄ čn-čnec. — V lese Novohradeckém (Č.).

882. **Rubus glandulosus** Bell. O. žlaznatý. b) Schleicheri, Schleicherův. Na podobných místech jako předešlý, dosti hojný. — ♄ čnec-srp. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Borohrádku.!

883. **Rubus caesius** L. O. polní. — V křovištích, světlých lesích

a hájích, na mezích polních dosti obecný. — ♃. čn-zář. — Na př. v lesích Hradeckých, na sv. Jánském kopci a j.!

884. **Rubus corylifolius** Smith. O. hajní. b) dumetorum, křovištní. Na pokraji lesů, v křovištích hojně rozšířený. — ♃. čn-čnec. — Na př. v lesích Hradeckých, u Slatiny a j.!

885. **Spiraea ulmaria** L. Tavolník jilmový. Na vlhkých lukách, podél řek, potoků a příkopů vodních, zvláště v křovištích dosti obecný. Na př. v lesích Novohradeckých, na lukách u Roudničky a j.! — ♃. čn-čnec.

886. **Spiraea filipendula** L. Tužebník. Na suchých lukách, travnatých kopcích místy hojně. — ♃. čn-čnec. — Na př. na lukách kolem Střebše, Malšovic, Slatiny, Smiřic a j.!

Spiraea salicifolia L. T. vrbolistý a **S. opulifolia** L. T. kalinolistý, sázejí se častěji spolu s některými jinými druhy v plotech a zahradách, podél tratí železničných a j.!

88. Řád. **Amygdaleae** Juss. Mandloňovité.

887. † **Prunus persica** Čelak. Broskev. Sází se tu a tam v zahradách. — ♄ db.

888. † **Prunus armeniaca** L. Meruňka. Jako předešlá. — ♄ bř-db.

889. **Prunus spinosa** L. Trnka. V křovinách na lukách, na pokrají lesů hojně rozšířená, i v plotech sázená. — ♄ db-kv. — Na př. na lukách před Hradcem Kr. a j.!

890. † **Prunus insititia** L. Trnoslívka. Sází se v různých odrůdách v zahradách i v ovocných stromořadích. — ♄ db-kv.

891. † **Prunus domestica** L. Švestka. Jako předešlá. — ♄ db-kv.

892. † **Prunus avium** L. Třešeň. Sází se dosti hojně v ovocných zahradách a stromořadích, místy též zdivočuje. — ♄ db-kv.

893. **Prunus cerasus** L. Višeň. a) † genuina, pravá. Jako předešlá. — ♄ db-kv. — b) * chamaecerasus, nízká. Na výslunných kopcích, v světlých lesích a hájích porůznu. Dosud jen v lese mezi Račicemi a Habřinou.! — ♄ db-kv.

894. **Prunus padus** L. Střemcha. Ve vlhkých lesích, hájích, v houštinách na lukách i podél řek a potoků velmi rozšířená. — ♄ kv. — Na př. podél Labe a Orlice a j.!

89. Řád. **Papilionaceae** L. Motýlokvěté.

895. **Sarothamnus vulgaris** Wim. Janovec obecný. V suššich lesích, zvláště na písčité a vřesovinné půdě, i na mezích a u cest lesních, místy hojný. — ♄ kv-čn. — V lesích Přímských, u Chlumu, Libčan, za Svinary, u Srchu, nad Stéblovou a j.! u Borohrádku, Bohdanče (Č.).

896. * **Cytisus capitatus** Jacq. Čilimník hlavatý. Ve světlých lesích lupenatých i jehličnatých, v písčité i vřesovinné půdě, dosti zhusta. — ♄ čn-čnec. — V lesích Hradeckých, Novohra-

deckých, v lesích za Koudnickou, u Slatiny, Přímu, Libčan, na Chlumu, kolem Račic a j.!

897. *Cytisus biflorus l'Hérit. Č. dvoukvětý. Na podobných místech jako předešlý a s ním stejně hojný. — ♄ db-kv. — V lesích Hradeckých za Svinary, v lesích Novohradeckých, na Chlumu a j.! u Bohdanče (O.).

898. *Cytisus nigricans L. Č. černavý. Na podobných místech, jako oba předešlé a dosti hojně rozšířený. — ♄ čn-srp. — V lesích Hradeckých, Novohradeckých, nad Piletícemi, na Chlumu, u Libčan, Račic a j.!

899. †Cytisus laburnum L. Č. odvislý. Sází se sem tam v libosadech a zahradách. — ♄ kv-čn.

900. Genista tinctoria L. Kručinka barvířská. V lesích a hájích, na keřnatých stráních, v houští lesním dosti obecná. — ♄ kv-srp. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Slatiny, Libčan, Račic, Sendražic a j.!

901. Genista germanica L. K. německá. Jako předešlá a stejně rozšířená. — ♄ kv-srp. — Na př. v lesích Novohradeckých, u Boru, Přímu a j.!

902. Ononis spinosa L. *em.* Babí hněv. Na mezích, pastvinách, na pokraji lesů, u cest i na pořičích obecná. — ♃ čn-zář. — Na mezích a lukách kolem Hradce Kr., v lesích u Přímu a j.!

903. Medicago lupulina L. Tolice dětelová. Na lukách, pastvinách, trávnících, mezích, i u cest obecná. — ⊙ kv-zář.

904. Medicago falcata L. T. srpovitá. Na podobných místech jako předešlá, však méně hojná. — ♃ čn-zář. — Na př. na hradbách Hradeckých, na sv. Jánském kopci, na suchých lukách a mezích před Pražským předměstím a j.!

905. †Medicago sativa L. Vojtěška. Seje se na polích a zdivočuje též někdy na mezích a lukách. — ♃ čn-zář.

906. †Medicago media Pers. (M. sativa-falcata.) V. zvrhlá. Spolu s předešlou, však řídčeji. — ♃ čn-zář. — Velmi hojná na severních hradbách Hradeckých ve všech možných odrůdách i co α) versicolor, různobarvá i co β) ochroleuca, bledožlutá; na polích vojtěškových vyskytuje se obyčejně jen α), na př. blíže Správčic, Smiřic a j.!

907. Melilotus officinalis Desrouss. Komonice lékařská. Na lukách, mezích, polích, na rumištích i u příkopů dosti hojně roztroušena. — ⊙ čn-zář. — Na př. u hradeb Hradeckých, v Pláckách, u Správčic a j.!

908. Melilotus albus Desr. K. bílá. Jako předešlá i na pořičích místy hojná. — ⊙ čn-zář. — Na př. na pořičí Orlice, Labe i Bystřice, u kanálu Opatovického, u Správčic a j.!

909. Trifolium procumbens L. Jetel položený. Na lukách, travnatých mezích, pastvinách i na polích obecný. — ⊙ čn-zář.

910. Trifolium agrarium Poll. J. polní. a) campestre, polní. Na polích, úhorech, mezích obecný. b) minus, menší hojněji na

lukách, travnatých mezích a trávnících, též obecně rozšířený, na př. na lukách kolem Hradce Kr. a j.! — ⊙ i ⊙ čn-zář.

911. **Trifolium aureum** Poll. J. zlatý. V světlých lesích a hájích, na lesních lukách dosti hojně rozšířený. — ⊙ i ♃. čn-srp. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Sendražic, Račic, na Kunětické Hoře, u Týniště a j.!

912. **Trifolium hybridum** L. J. zvrhlý. Na vlhčích lukách, pastvinách, mezích dosti obecný, místy též na polích pěstovaný. — ♃. kv-zář. — Na př. na lukách a mezích kolem Střebše, Malšovic, Slezského předměstí a j.!

913. **Trifolium repens** L. J. plazivý. Jako předešlý rozšířen a místy též na polích pěstován. — ♃. kv-zář. — Kolem Hradce Kr. a j. obecný.!

914. **Trifolium montanum** L. J. chlumní. Na lukách, keřnatých stráních i v lesích hojný. — ♃. kv-čnec. — Na př. hojně rozšířen na lukách kolem Hradce Kr., Smiřic a j.!

915. ***Trifolium fragiferum** L. J. jahodnatý. Na mokrých lukách, pastvinách, mezích, u příkopu pořídku. — ♃. čn-zář. — Na louce při Orlici za Moravskou branou, na vlhkých mezích u Brna a j.! u Bohdanče (Č.).

916. **Trifolium arvense** L. J. rolní. Na písčitých polích, úhorech, i na mezích, kopcích, lukách obecný. — ⊙ čnec-zář. — Na př. na sv. Jánském kopci, na lukách před Plácky a j.!

917. †**Trifolium incarnatum** L. J. nachový. Pěstuje se místy zvláště na písčitých polích hojněji a zdivočuje též často. — ⊙ čn-čnec. — Na př. u Malšovic, za Střebší, u N. Hradce, Bělče, Slatiny a j.!

918. ***Trifolium alpestre** L. J. podhorní. Ve světlých lesích a hájích, i na keřnatých stráních porůznu. — ♃. čn-čnec. — V lesíku na sv. Jánském kopci, v háji nad Blešnem, v lesích u Vysoké, na suchých mezích u Malšové Lhoty, v lesích u Račic a Sendražic, na Kunětické Hoře a j.!

919. **Trifolium medium** L. J. prostřední. Jako předešlý, ale hojněji rozšířen. — ♃. čn-srp. — Na př. v lesích a na mezích za N. Hradcem, u Vysoké, Račic a Sendražic, též na pobřeží Labe za plovárnou na louce keři porostlé a j.!

920. ***Trifolium ochroleucum** Huds. J. bledožlutý. Ve světlých lesích a hájích, i na lesních lukách sporý. — ♃. čn-čnec. — V lesích za N. Hradcem na několika místech.!

921. **Trifolium pratense** L. J. luční. Na lukách, travnatých návrších i v lesích obecný. — ♃. čn-srp.

922. ***Anthyllis vulneraria** L. Úročník lékařský. Na suchých vápnitých stráních, mezích i v lesích porůznu, místy však hojný. Tak u Račic.! Místy se též pěstuje, tak na př. na písčitých polích kolem Bělče, kde též již na mezích a u cest zdivočile roste.! — ♃. kv-čnec.

923. **Lotus corniculatus** L. Štírovník obecný. Na lukách,

trávnících, mezích i u cest dosti obecný. — ♃ kv-zář. — Na př. na mezích a suchých lukách kolem Hradce Kr., na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých, za N. Hradcem, pod Chlumem a j.!

924. ***Lotus uliginosus** Schk. S. bažinný. Na bažinných lukách, u mokrých příkopu, potoku i na pokrají rašelinisek, ve východní části našeho okresu zvláště hojně rozšířený. — ♃ čn-zář. — Na lukách u Roudničky, Divce v lese Novohradeckém, u Borohrádku! u rybníka Rozkoše u Bohdanče (Č.) a j.

925. † **Colutea arborescens** L. Žanovec obecný. Sází se nezřídka v libosadech a v plotech. — ♄ kv.-čn.

926. † **Robinia pseudacacia** L. Trnovník, akát. Sází se hojně v plotech, sadech, na keřnatých stráních, i v stromořadích. — ♄ kv-čn. — Na př. na sv. Jánském kopci a j.!

† **Caragana arborescens** L. Čimišník obecný, **Amorpha fruticosa** L. Netvařec křovitý i **Gleditschia triacanthos** L. Dřezovec trnitý sázejí se častěji v sadech a v zahradách.

Astragalus cicer L. Kozinec cizrnovitý. Na keřnatých kopcích, lukách, mezích, dle udání nezaručeného na kopci sv. Jánském. — ♃ čn-čnec.

927. **Astragalus glycyphyllus** L. K. sladkolistý. Ve světlých lesích a hájích, na keřnatých návrších, nejvíce v houštinách, dosti hojný. — ♃ čn-čnec. — Na př. sem tam mezi hradbami Hradeckými, na kopci sv. Jánském, na Spáleném kopci, v háji nad Blešnem, v lesích Novohradeckých, u Boru, Přímu, nad Libčany, u Sendražic, Račic, na Kunětické Hoře a j.!

928. **Coronilla varia** L. Čičorka pestrá. Na suchých lukách, travnatých návrších, mezích i na pokrají lesů dosti obecná. — ♃ čn-srp. — Na př. na hradbách Hradeckých a j.!

929. ***Onobrychis viciaefolia** Scop. Vičenec obecný. Pěstuje se v půdách vápnitých a nalézá se sem tam zdivočilá dosti hojně na vápnitých kopcích, mezích a brázích i na polích. — ♃ kv-čnec. — U velikém množství roste na jižním svahu sv. Jánského kopce, pod Zámečkem, činíc dojem rostliny samorostlé!

930. † **Phaseolus vulgaris** L. *ampl.* Fazol obecný, i **Ph. multiflorus** Willd., f. mnohokvětý, pěstují se zhusta v zahradách. — ⊙ druhý i ♃ čn-zář.

931. ***Vicia lathyroides** L. Vikev hrachovitá. Na suchých travnatých návrších, mezích i u cest, porůznu. — ⊙ db-čn. — U Hradce Kr.!

932. **Vicia sativa** L. V. setá. Sejo se na polích a roste též divoce zhusta, na př. u Střebše, Malšovic a j.! — ⊙ kv-čnec.

933. † **Vicia faba** L. Bob svinský. Pěstuje se zhusta na polích a zdivočuje též nezřídka, na př. r. 1879 hojněji u Střebše! — ⊙ čn-čnec.

934. **Vicia sepium** L. Vikev plotní. Na lukách, travnatých

návrších, světlých hájích, plotech, obecně rozšířená. — ♃ kv-srp. — Na př. na lukách kolem Hradce Kr.!

935. * **Vicia dumetorum** L. V. houštní. Ve světlých lesích a hájích, keřnatých návrších, v křovištích, porůznu. — ♃ čn-srp. — U Doubravic blíže Skalice (Čen.).

936. * **Vicia silvatica** L. V. lesní. Na podobných místech jako předešlá, více ale v chladnějších polohách, nezřídka. — ♃ čn-srp. — V lesích Hradeckých „na Černé stráni", u Račic (v hojnosti), ! u Doubravic, Holic (Čen.).

937. * **Vicia cassubica** L. V. kašubská. V suchých lesích a hájích i na keřnatých stráních lesních nehojná. — ♃ čn-čnec. — V lese Novohradeckém! v doubravě u Semtínského rybníka (Č.).

938. * **Vicia tenuifolia** Roth. V. tenkolistá. Na sušších lukách, travnatých mezích a stráních i v lupenatých lesích a hájích pořídku. — ♃ kv-čn. — Na lukách Polabských, na př. před Správčicemi, v Sendražickém háji a j.!

939. **Vicia cracca** L. V. plotní. Na lukách, mezích, v křovištích, u cest i na polích hojně rozšířená. — ♃ čn-srp. — Na př. u Střebše a jinde kolem Hradce Kr.!

940. * **Vicia villosa** Roth. V. huňatá. Na polích, úhorech, mezích, místy u velikém množství, na př. na polích kolem Střebše, Březhradu a j.! — ⊖ i ⊙ čn-zář.

941. **Vicia hirsuta** Koch. V. srstnatá. Jako předešlá, též v lesním houští, dosti hojně rozšířená. — ⊙ čn-srp. — Na př. na polích pod Zámečkem a j.!

942. † **Lens esculenta** Mönch. Čočka obecná. Seje se často na polích a zdivočuje též místy. — ⊙ čn-čnec.

943. † **Pisum sativum** Poir. Hrách setý. Jako předešlá. a) hortense, domácí, obecně pěstovaný, b) arvense, polní; méně hojný, někdy spolu s a). — ⊙ kv-čnec. — a) Zdivočilý jednou hojněji u Střebše, b) na polích u Bělče.!

944. * **Lathyrus silvestris** L. Hrachor lesní. V lesích i na keřnatých stráních lesních roztroušený. — ♃ čnec-srp. — V lese za N. Hradcem a nad Hoděšovicemi,! u Chvojna (O.).

945. **Lathyrus tuberosus** L. H. hlíznatý. Na polích a úhorech nehojný. — ♃ čn-srp. — U Hradce Kr.!

946. **Lathyrus pratensis** L. H. luční. Na lukách, trávnících, ve vlhkém křoví v lesních pasekách obecný. — ♃ čn-srp. — Na př. na hradbách Hradeckých a j.!

947. **Lathyrus vernus** Bernh. H. jarní. V stinných lesích a hájích hojně rozšířený. — ♃ db-kv. — Na př. v lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Slatiny, Dolního Přímu, Březhradu, Račic, Sendražic a j.!

948. * **Lathyrus niger** Bern. H. černý. Na podobných místech jako předešlý, však méně rozšířený. — ♃ čn-srp. — V lese na sv. Jánském kopci, v lesích Hradeckých, Novohradeckých, u Slatiny, v bažantnici u Dolního Přímu, v lesích u Sendražic, Račic a j.!

Seznam

latinských jmen rodových.

Seznam jmen českých.

Dodavek.

Na str. 41. polož za Carex ericetorum Pollich:

949. ***Carex Buxbaumii** Wahlenb. Ostřice Buxbaumova. Na bařinných lukách pořídku rozšířená, místy však hojná. — ♃ db-kv. — Na bařinných lukách u Roudničky a blíže Hoděšovic v hojnosti. !

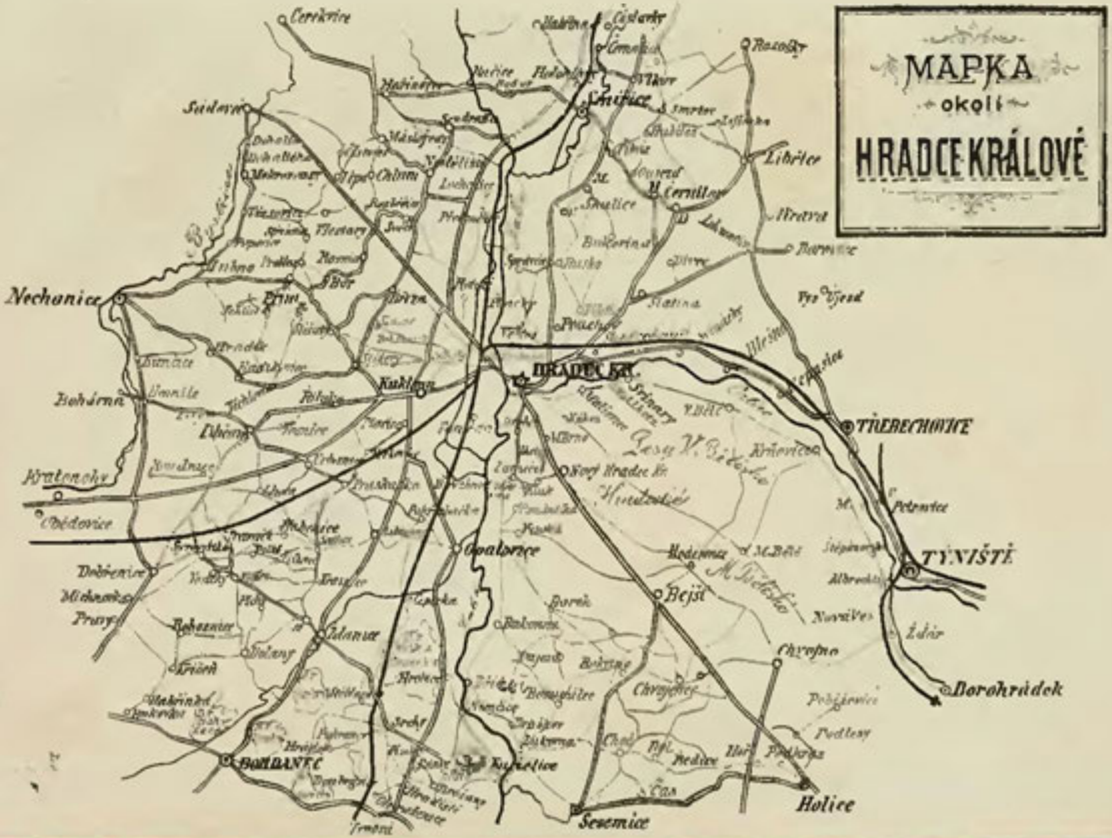
Na str. 84. polož za Viola hirta L.:

950. ***Viola mirabilis** L. Violka divotvárná. Ve světlých lupenatých lesích, výslunných hájích, zvláště na vápnité půdě porůznu rozšířená. — ♃ db-kv. — Dosud jen v háji u Račic, ! ač nejspíš i jinde ještě nalezena bude.

Na str. 69. polož pod Datura stramonium:

951. **Hyoscyamus niger** L. Blín černý. U cest a silnic, na rumištích a pustých místech ve vesnicích dosti obecně rozšířený, ač zřídka hojný. — ⊙ i ⊙⊙ čn-zář. — Na př. u silnic kolem Hradce Kr., u cest v Pláckách, Plotištích a j. !

OBSAH.

MAPKA
okolí
HRADCE KRÁLOVÉ
HRADEC KR.
Nechanice
Třebechovice
Týniště
Borohrádek
Holice
Sezemice
Bohdaneč
Kukleny
Opatovice
Bejšt
Nový Hradec Kr.
Smiřice
Libřice
Cerekvice
Sadová
Bohdánč
Kratonohy
Dobřenice
Michnovka
Prasy
Rasošky
Hřeteč
Borovnice
Chvojno
Žďár
Petrovice
Podlesy
Nová Ves
Stěžery
Předměřice
Librantice
Světí
Klenice
Hradiště
Plotiště
Chlum
Probluz
Čistěves
Podolí
Radostov
Lhota
Rosice
Kunětice
Oslacov
Vysoké
Chotěborky
Srnojedy
Hoděšovice
Pardubice
Hrádek
Stráž
Dašice
Černožice
Rašeňky
Vlkov
Vysoká nad Labem
Bukovina
Hodonice
Chodovice
Bělečko
Černilov
Lochenice
Les Smiřický
Les Vypuštěný
Les Bělečko
Prasek
Roudnice
Kratonohy
Obědovice
Hvozdnice
Těchlovice
Blešno
Vyšší Újezd
Lukavice
Jehlice
Ostrov
Malé Výkleky
M. Bělečko
Holohlavy
Vráť
Plaňany
Čestice
Bohuslavice
Lhota pod Libčany
Praskačka
Urbanice
Dobřenice
Ledce